

C Z E C H
BASIC COURSE

Volume VII
Lessons 131-150

March 1966
Revised December 1976

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

PREFACE

This is the seventh in a series of volumes comprising the Czech Basic Course, developed and implemented at the Defense Language Institute, Foreign Language Center. The course is designed to give native English language speakers proficiency in understanding, speaking, reading and writing Czech in the Institute's intensive programs.

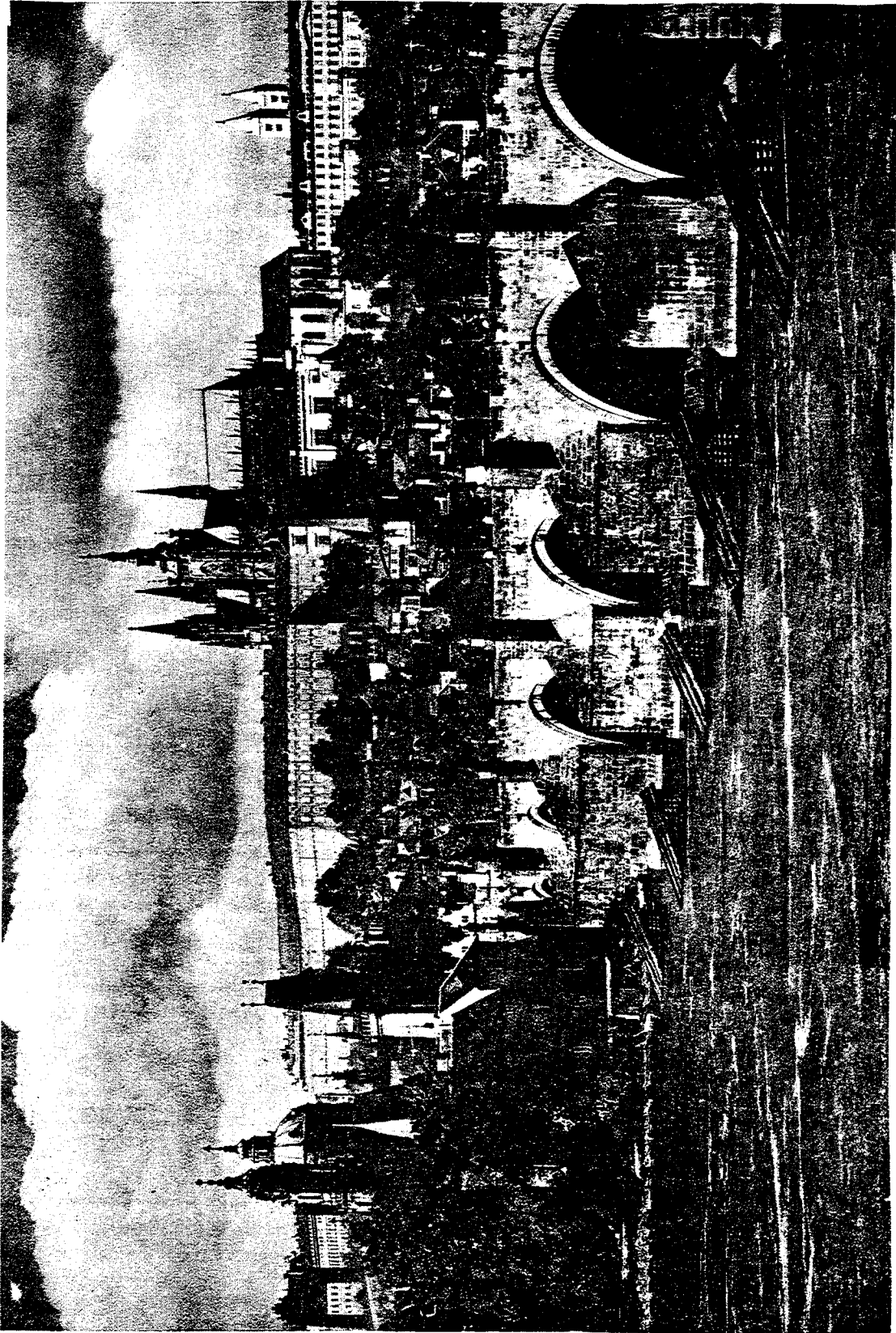
TABLE OF CONTENTS

Lesson	<u>Page</u>
131. ZDENEK IS SHOPPING FOR CLOTHES AND SHOES (H-3)	2
Narration	
132. PARATROOPERS IN ATTACK (IMS-15)	8
END OF A SPY (IMS-16)	10
Interpreting exercise	
133. IN A DEPARTMENT STORE (H-4)	16
MINOR ERRANDS (H-5)	18
Narration	
134. GUERRILLAS AMONG THE REFUGEES (IMS-17)	26
Interpreting exercise	
135. MR. DOBIAS INVITED GUESTS (I-1)	32
Narration	
136. STREET FIGHTING (IMS-18)	38
WE CELEBRATE A VICTORY (IMS-19)	40
Narration	
137. THE DIVORCE (I-2)	46
Interpreting exercise	
138. OPERATIONS MAP	52
THE NEWSPAPERS EVALUATE THE FINAL BATTLE	55
Conversation	
139. MR. TUREK GOES TO THE BANK (I-3)	60
Narration	

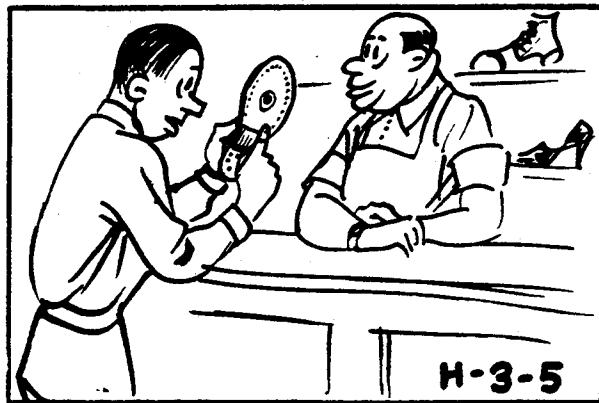
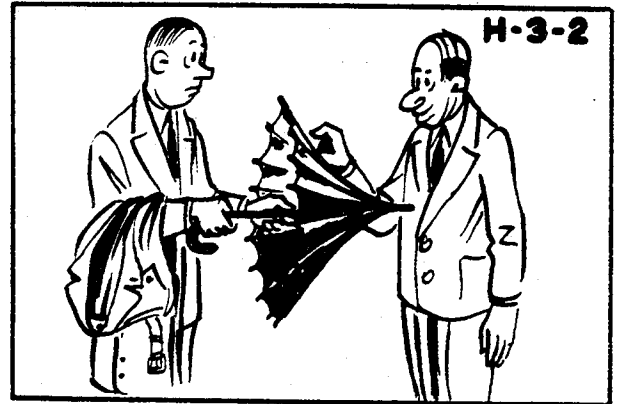
Lesson	<u>Page</u>
140. MAPS I	65
Interpreting exercise	
Symbols on Czech tactical maps	
141. IN THE POST OFFICE (I-4)	70
Interpreting exercise	
142. MAPS II	75
Conversation	
143. THE TELEGRAPH AND THE TELEPHONE (I-5)	80
Narration	
144. SPRING ON THE FARM (J-1)	86
Conversation	
145. SPRING IN THE COUNTRY (J-2)	92
Conversation	
146. AUTUMN (J-4)	98
WINTER (J-5)	100
Narration	
147. ARMED ROBBERY AND MURDER IN THE SUBURB (K-1)	106
Conversation	
148. THE PURSUIT OF THE MURDERERS (K-2)	112
Conversation	
Police system in Czechoslovakia	

Lesson	<u>Page</u>
149. THE GANG IN PUT UNDER ARREST (K-3)	118
INTERROGATIONS, POLICE CUSTODY (K-4)	120
Conversation	
150. THE NIGHT BEFORE THE EXECUTION (K-5)	126
Conversation	
 <u>APPENDIX</u>	
NATIONAL SECURITY AND THE PEOPLE'S MILITIA	131
TOPOGRAPHY	136
VOCABULARY OF A MOTORIST	141
HISTORY OF THE FLAG OF THE UNITED STATES	150

Hradčany a Karlův most.

Zdeněk si doplňuje garderobu.

- H-3-0 Zdeněk Vacek přišel do obchodního domu. Asi tam nechá moc peněz; to, co má na sobě, jsou hadry se záplatami.
- Vpředu jsou vystaveny nejrůznější druhy bot - ke každodennímu nošení, sportovní boty, galoše aj. Nějak se tam dostaly i dámské střevičky s vysokými podpatky.
- H-3-1 Nejdřív si vybral dvouřadový oblek a zkusí si ho. Prodavač se právě chystá vzít mu míru na kalhoty. V pozadí jsou klobouky, barety, čepice atd.
- H-3-2 Myslel, že by si mohl dát spravit svůj starý deštník, ale prodavač mu ukázal, že je tam několik žeber zlomených. Oprava by stála víc než nový deštník.
- H-3-3 Pak si šel koupit nové boty. Zkusil si několik párů, než našel jeden, který mu padl jako ulitý.
- H-3-4 Potom zašel do správkárny obuvi, aby si dal podrazit jedny staré boty. Obuvničtí dělníci (taky se jim říká ševci) pilně přibíjejí přístipky, gumové i kožené podpatky, a dělají jiné opravy.
- H-3-5 Zdeněk ukazuje vedoucímu správkárny, že potřebuje nové podrážky.
- H-3-6 Pak se obrátil ke chlapci, který ve správkárně čistí boty. Takový čistič bot má tvrdé a měkké kartáče, hadry na boty, tekuté i pevné krémy a vůbec všechno, co je potřeba, když boty mají dostat vysoký lesk.

SLOVNÍČEK 131.

baret, m. (gen.: -u)	= beret
čistič, m.	= cleaner (a person)
čistidlo, n.	= cleaning agent, stuff, (liquid, powder)
deštník, m. (gen.: -u)	= umbrella
doplňovat, dur.	= to add; fill up
doplnit, pct.	= to supplement
galoše, f.	= galoshes, rubbers
garderoba, f.	= wardrobe
hadr, m. (gen.: -u)	= rag
chystat, dur.	= to prepare
chystat se, dur.	= to be about to do s.t.
každodenní, adj.	= everyday
kožený, adj.	= (made of) leather
krém, m. (gen.: -u)	= cream
lesk, m. (gen.: -u)	= luster, shine, gloss
míra, f.	= measure; tape measure
obuv, f. (collective; gen.: -i)	= footwear
obuvník, m.	= shoemaker
obuvnictví, n.	= shoe store
oprava, f.	= correction; repair
podrážet, dur.	= to resole
podrazit, pct.	
podrážka, f.	= sole
přibíjet, dur.	= to nail
přibít, pct.	
příštipek, m. (gen.: -pku)	= patch (on a shoe)
správkárna, f.	= repair shop
švec, m. (gen.: ševce)	= shoemaker, cobbler
tekutý, adj.	= liquid
záplata, f.	= patch (in a fabric)
střevíček, (gen.: -čku) m.	= little shoe: (lady's) shoe

FRÁZE A IDIOMY.

obchodní dům	= department store
obchod s pánským zbožím	= men's wear store, haberdashery
Ty boty mu padnou jako ulité	= These shoes fit him to a T.
podpatek, -tku, m.	= heel (of a shoe)
colloq. kramflek, -u, m.	

(Lekce 131).

Josef Dudek je prodavačem v obchodě s pánským zbožím. Sedí s kamarádem u holiče a vypravuje:

"Každé zaměstnání má svoje světlé a stinné stránky. Záleží na člověku, aby si ho uměl zpříjemnit, jak nejvíc může.

Já už prodávám pánské zboží dvacet let. Ze začátku se mi to moc nelíbilo a zkusil jsem jako pes. Někteří zákazníci mi šli tak na nervy, že bych byl někdy nejradši utekl. Ale pak jsem si zvykl, a teď chodím do zaměstnání jako do biografu. Zním už svoje typy a vím napřed, co budou chtít a kolik za to můžou zaplatit. Mýlím se málokdy.

Tuhle jsem právě uklízel po jednom řediteli, který si chtěl koupit nový oblek. Vyzkoušel jich spoustu, ale nakonec odešel jen s párem flanelových kalhot a se sportovním sáčkem. A to si vzal na splátky.(1.)

Hned po něm přišel další zákazník. Nikdy jsem ho v životě neviděl, a kdybych ho potkal na ulici, dal bych mu na kafe. Když si takový člověk přijde něco koupit do dobrého obchodu jako je náš, tak ví, že mu nic na dluh nedáme. Musí mít hotové. Odkud je má, na to se ho nikdo neptá.

Já mám takové zákazníky rád. Moc nevybírají a ani je nenapadne, aby smlouvali. Jsou to obyčejně lidi, kteří celý rok těžce pracují a šetří, aby si pak mohli koupit něco pořádného.

Ten člověk, co o něm mluvím, byl samá záplata a všecko na něm viselo. Ale měli jste ho vidět za dvacet minut! Prodal jsem mu krásné dvouřadové sáčko. Padlo mu jedna radost. Taky si vzal kalhoty, ty jsme mu museli trochu zkrátit. Ale to jde u nás rychle.

Pak jsem mu ještě prodal lehký převlečník, deštník a pár bot. Ani jednou se nezeptal na cenu.

Ve správkárně obuvi mu pak spravili střevíce, ve kterých přišel. Sám jsem mu ukázal, kde naši ševci pracují. Později jsem se dověděl, že si dal přidělat gumové podpatky a podrážky. Počkal si, až to bylo hotové, a ještě si dal boty vyčistit. Všecko zaplatil hotově a klukovi, co mu ty boty čistil, dal pěkné spropitné.

Tak jsem si říkal, jak by bylo na světě dobře, kdyby takových zákazníků bylo víc.

Když jsem přišel od oběda, čekalo na mě překvapení. U pultu stál tajný (2) a moc se zajímal o mého posledního zákazníka.

Ukázal mi jeho fotku. Byl to zloděj, který před týdnem utekl z nucených prací. (3)

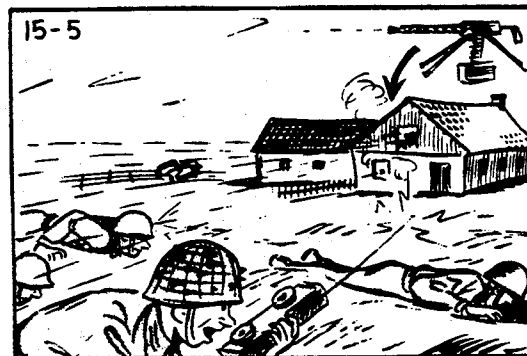
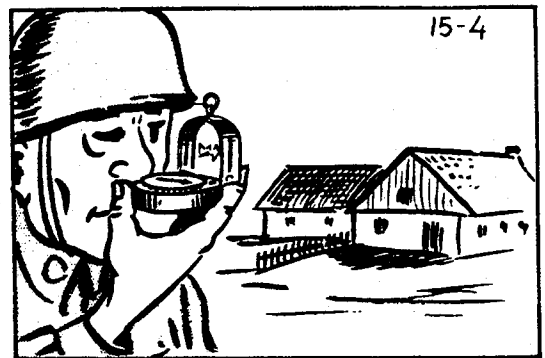
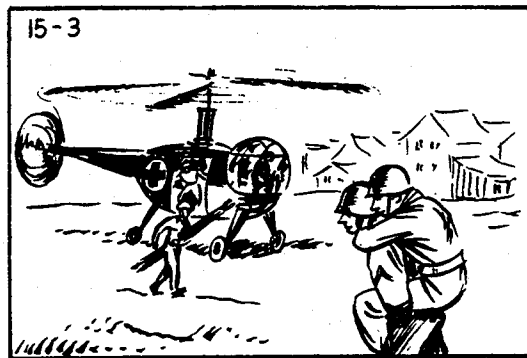
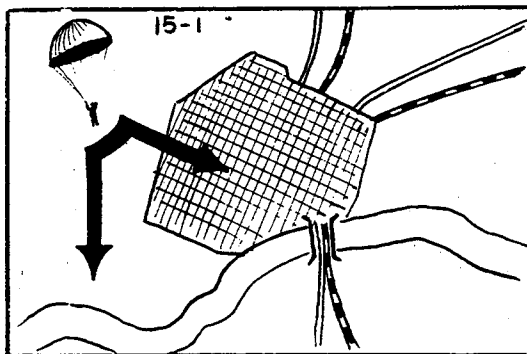
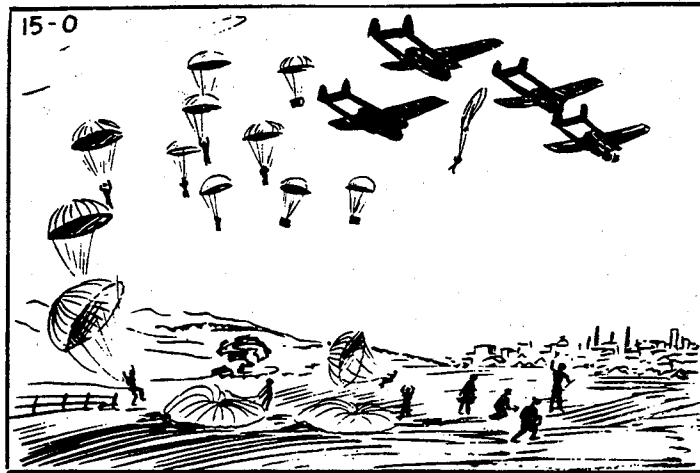
Inu, člověk se učí celý život..."

- (1) na splátky
- (2) tajný, m.
- (3) nucená práce

- = on installments
- = plainclothesman
- = forced labor

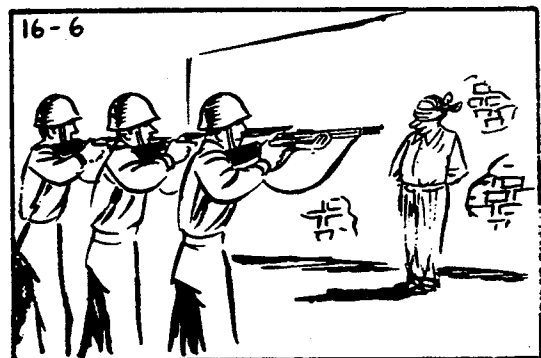
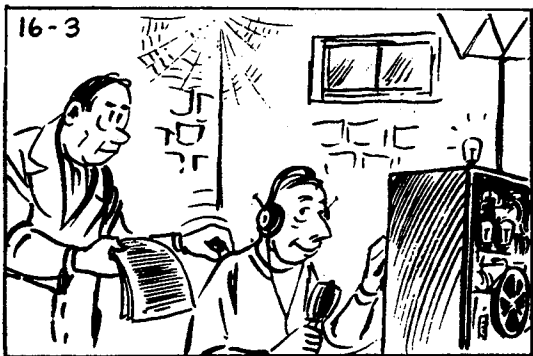
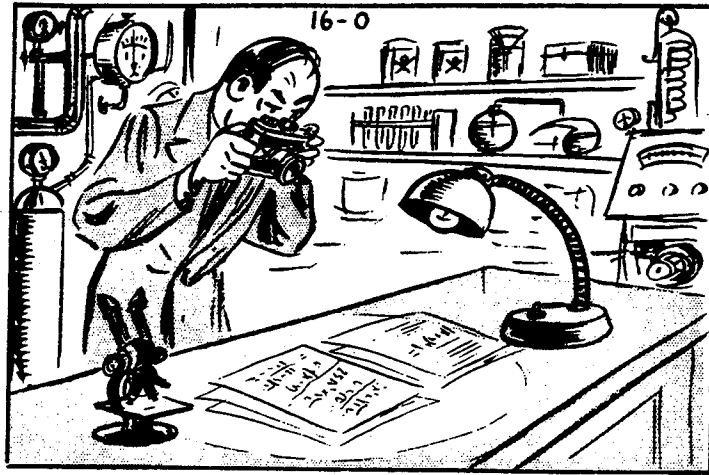

Malá a Velká sněžná jáma v Krkonoších.

CVIČENÍ ČÍSLO 132.Výsadkáři v útoku.

- 15-0 V týlu nepřítele byl proveden hromadný seskok výsadkových jednotek.
- 15-1 Seskok byl proveden v polích na západ od města. Výsadkáři mají dva úkoly: Napadnout město a zajistit jeho průmyslové objekty, za druhé zajistit pro naše pozemní jednotky přechod přes řeku.
- 15-2 Po hromadném seskoku se výsadkáři organizovali a postupují na dané cíle. Zdravotnický poddůstojník, který jde hned za čelními družstvy, ošetřuje raněné na místě.
- 15-3 Helikoptéra (vrtulník) odváží těžce raněné do týlu.
- 15-4 Tento voják podle busoly určuje azimut nějakého cíle.
- 15-5 Postup parašutistů byl zastaven kulometem, který je umístěn na půdě nějakého statku. Výsadková jednotka pod palbou zalehla. Velitel čety rádiem hlásí situaci veliteli roty a žádá o pomoc.
- 15-6 Velitel roty se rozhodl, že ten kulomet zničí dělostřeleckou palbou. O dvě minuty později byl kulomet zničen a četa mohla pokračovat v postupu.

Konec vyzvědače.

- 16-0 Vyzvědač cizí mocnosti se nějakým způsobem dostal do laboratoře vojensky důležitého podniku. Na stole mezi mikroskopem a stolní lampou jsou nějaké tajné vzorce, které vyzvědač fotografuje.
- 16-1 Doma vyvolal negativy a pak šel do městské knihovny. Podle instrukcí, které dostal předem, je vložil do jisté knihy.
- 16-2 Jiný agent špionážní sítě negativy vyzvedl.
- 16-3 Ve sklepě jednoho starého činžáku na předměstí je tajná vysílačka. V koutě u okna je pavučina. Pomocí vysílačky jsou tajné vzorce předávány cizí mocnosti.
- 16-4 Špión chtěl fotografovat ještě jiné vojensky důležité objekty a jejich zařízení. Byl však přistižen a zatčen členem naší protišpionážní služby.
- 16-5 Protože to bylo ve válce, byl postaven před vojenský soud, uznán vinným a odsouzen k trestu smrti zastřelením.
- 16-6 Popravu provedla popravčí četa. Odsouzenému byly zavázány oči, byl postaven ke zdi a zastřelen.

Příslloví: Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu,
až se ucho utrhne.

k lekci 132.

(IMS-15)

Naše hlídka přivedla člověka, který tvrdí, že je nepřátelský voják.

Vyslýchající: You say you're a soldier. Where's your uniform?

Vyslýcháný: Svlekl jsem ji a zahodil. Už mám války dost.

Vyslýchající: Anybody could say that when caught as a spy. How did you get here?

Vyslýcháný: Seskočil jsem s našimi výsadkovými jednotkami při včerejším hromadném seskoku ve vašem týlu.

Vyslýchající: All right then.... Where did you land and what was the objective of your unit?

Vyslýcháný: Ukážu vám to na mapě.... Vidíte - tady. V polích na západ od města. Měli jsme dva úkoly. Jednak jsme měli obsadit všechny vaše větší průmyslové objekty, jednak zajistit pro naše pozemní jednotky přechod přes řeku.

Vyslýchající: What's your rank?

Vyslýcháný: Četař. Zdravotnický poddůstojník. Šel jsem hned za čelními družstvy a ošetřoval jsem raněné.

Vyslýchající: What did you do with the seriously wounded?

Vyslýcháný: Nakládali jsme je do helikoptéry, která je odvážela zpět.

Vyslýchající: How was your advance stopped?

Vyslýcháný: Naše četa musela zalehnout pod vaší palbou před nějakým statkem a velitel žádal rádiem o pomoc.

Vyslýchající: What happened then?

Vyslýcháný: Podařilo se nám umlčet váš kulomet minometnou palbou, ale pak přišel váš protiútok. Já jsem se tam schoval ve sklepech a v noci jsem došel až do města.

(IMS-16)

Vyslýchající: Have you ever seen this fellow?

Vyslýchaný: Myslím, že ne. Ale ta fotografie je hodně nejasná.

Vyslýchající: Well, I'll tell you. This man somehow got inside the laboratory of one of our military installations. We know he took pictures of some of the secret formulas there. We'd like to find those negatives.

Vyslýchaný: Nevím, proč mi tohle říkáte. Já to nebyl!

Vyslýchající: I didn't say you were the man. But he had a helper. That helper had instructions to get the negatives out of a certain book in the public library. I think you're that agent.

Vyslýchaný: To se ale pořádně mýlíte. Já jsem nikdy se žádnou vyzvědačskou prací neměl nic společného a žádné filmy jsem z knihovny nevyzvedl.

Vyslýchající: Did you know your espionage service had a secret transmitter in the cellar of one of the apartment houses?

Vyslýchaný: Jak bych mohl takové věci vědět? Říkám vám čistou pravdu a se špionáží nechci nic mít.

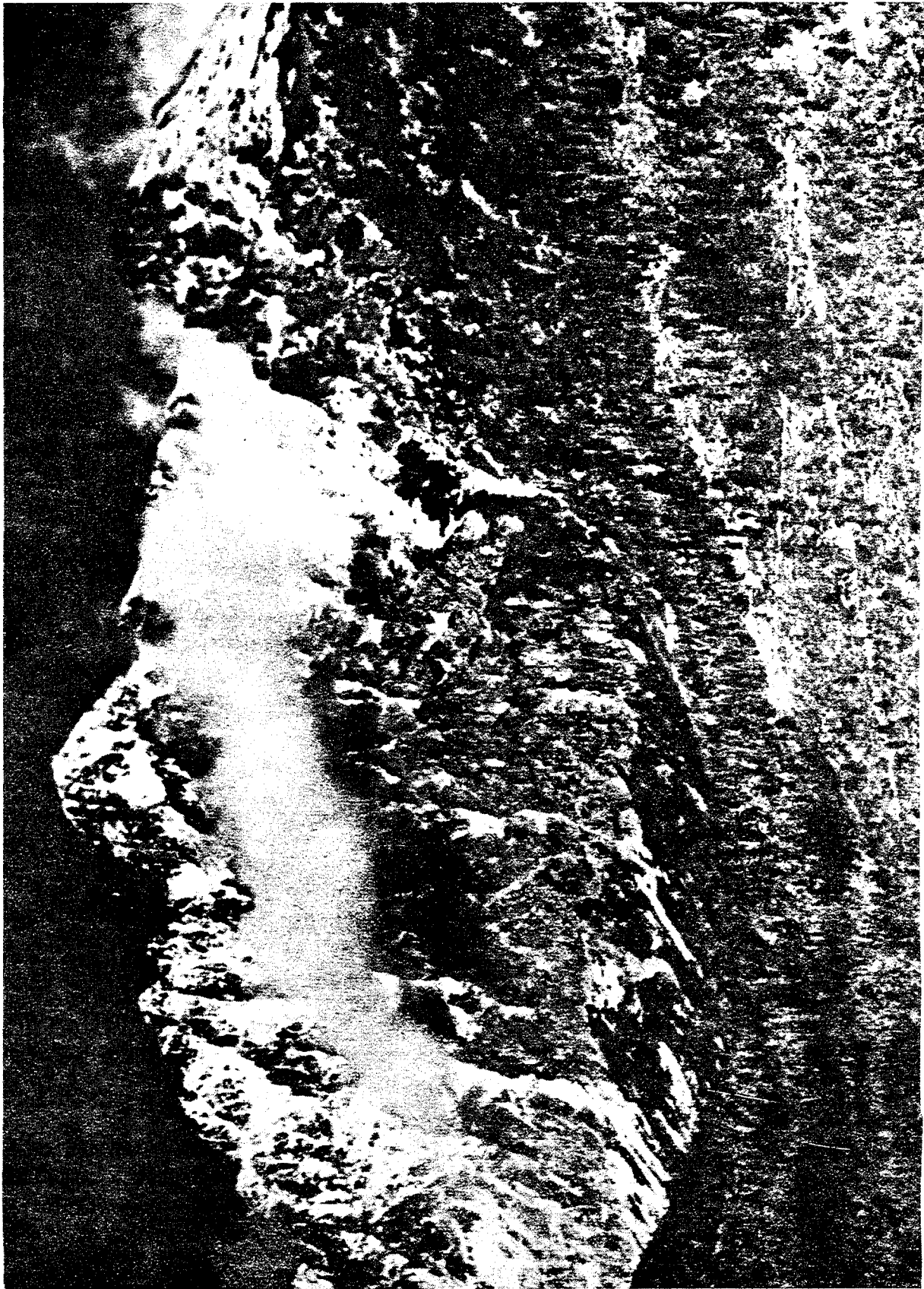
Vyslýchající: I'll tell you even more. The man in this picture was caught a few hours ago when he tried to take pictures of some of our other important military installations.

Vyslýchaný: To je mi jedno. Jestli máte proti němu důkazy, tak ho postavte před vojenský soud a můžete ho odsoudit k smrti. Nebo jste ho zastřelili bez soudu?

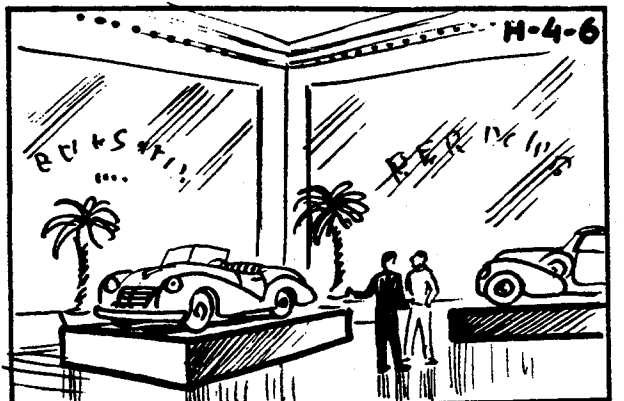
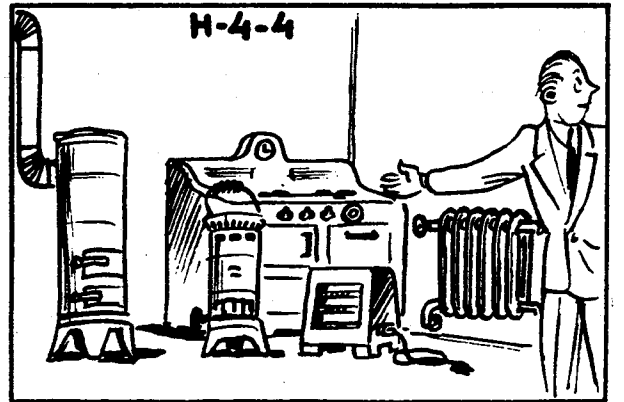
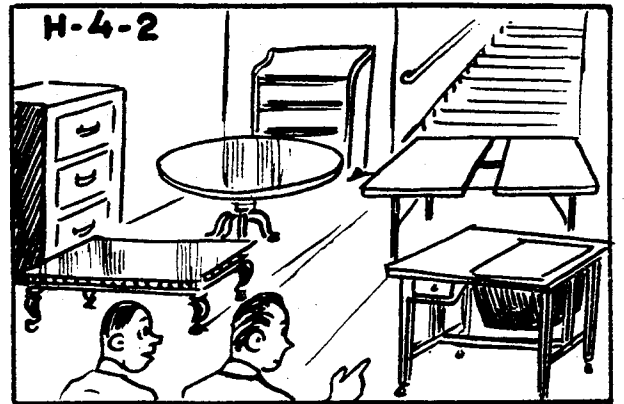
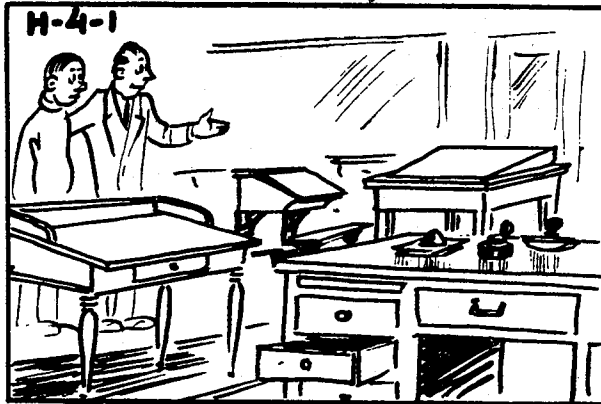
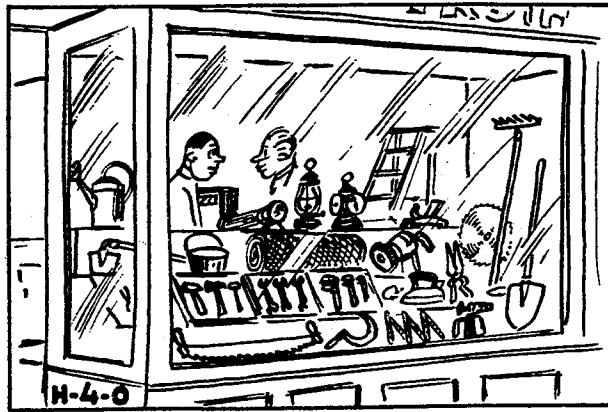
Vyslýchající: We don't do that. He was found guilty in court and he'll get appropriate punishment.

Vyslýchaný: Já pořád nechápu, proč mi všechny tyhle věci vypravujete. Mně se to přece vůbec netýká!

Vyslýchající: That remains to be seen. We'll confront you with this man. If you're as innocent as you say, you don't have to fear a thing. And now relax. It won't be long now....

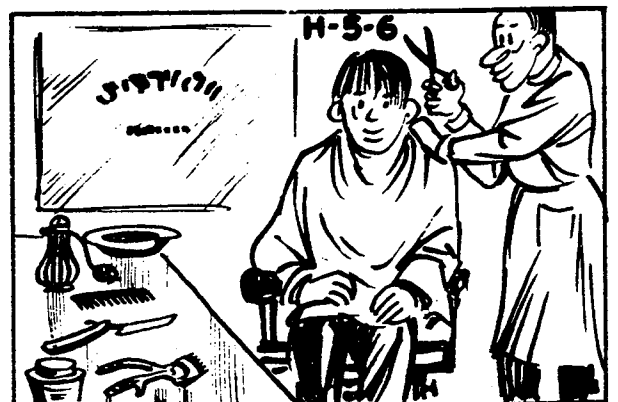
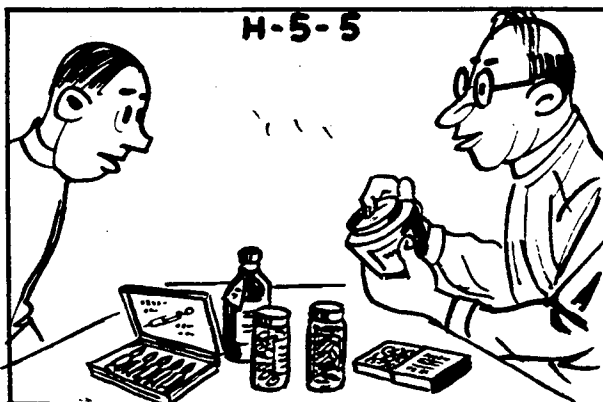
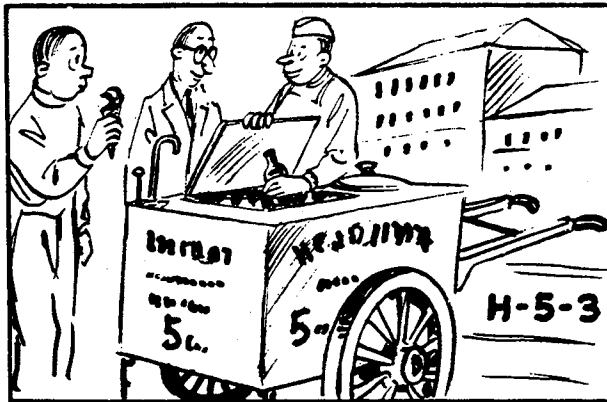

Vysoké Tatry.

CVIČENÍ ČÍSLO 133.V obchodním domě.

- H-4-0 Zdeněk se šel podívat do obchodního domu, ale nejdřív se zastavil pro nějaké hřebíky a šrouby v železářství. Jako každý muž, byl by tam mohl zůstat půl dne. Viděl tam vrtačky a pily, francouzské klíče, svěráky, šroubováky a pilníky a vůbec věci, na které se dospělí chlápci rádi dívají.
- H-4-1 V obchodním domě šel do nábytkového oddělení. Chtěli mu tam ukazovat kancelářský nábytek, ale Zdeněk o něj neměl zájem.
- H-4-2 Pokojový nábytek se mu tam taky nelíbil.
- H-4-3 Zato mu padl do oka pěkný koberec. Byla to imitace perského vzoru. Zdeněk se rozhodl, že ho koupí. Taký se ptal na ceny linolea.
- H-4-4 Prodavač se mu potom pokoušel prodat nějaké kuchyňské zařízení, ale bez úspěchu. Zdeněk by sice potřeboval elektrická kamínka, ale ta spotřebují moc proudu, který je drahý.
- H-4-5 Přes hodinu byl v oddělení se sportovními potřebami. Zvlášť podrobně si prohlížel lovecké pušky a rybářské potřeby - pruty, navijáky, šňůry a udice.
- H-4-6 Domů šel kolem prodejny automobilů. Ze zvědavosti se tam zastavil. Ne, že by byl chtěl kupovat auto - povolení ke koupi nemá, a i kdyby je měl, nic by mu nebylo platné. I nejlacinější auto by ho stálo trojí roční plat.

Drobné pochůzky.CV. Č. 133.

- H-5-0 Pak si vzpomněl, že má ještě několik pochůzek. V obchodě s vínem a likéry koupil láhev slivovice.
- H-5-1 Vedoucí obchodu je jeho starý známý. Vzpomínali, jak si jednou v době vinobraní udělali výlet na jižní Moravu. Nejdřív se dívali, jak dělníci pracují s lisy,
- H-5-2 a pak šli do sklepa ochutnávat víno ze sudů. Neptejte se, jak to dopadlo.
- H-5-3 Cestou z obchodu s vínem si od pouličního prodavače koupil zmrzlinu.
- H-5-4 Protože měl recept od doktora, šel do lékárny. Požádal o balíček vaty a pak lékárníkovi dal recept.
- H-5-5 Lékárník mu podle receptu udělal pilulky.
- H-5-6 Na konec šel Zdeněk k holiči. Musel si dát ostříhat vlasy. Už byl zarostlý jako Ezau.

SLOVNÍČEK 133.

dospělý, adj.	= mature, adult
hřebík, m. (gen.: -u)	= nail (hardware)
imitace, f.	= imitation
koberec, m.	= carpet, rug
lék, m.	= medicine; remedy
lékárna, f.	= pharmacy
lékárník, m.	= pharmacist
linoleum, n., gen. linolea	= linoleum
lis, m. (gen.: -u)	= press
lov, m. (gen.: -u)	= hunt
lovec, m.	= hunter
lovecký, adj.	= hunting
mužský, adj.	= male, man's
mužský, m. (colloq.)	= man
navíjet, dur.	= to reel in
naviják, m. (gen.: -u)	= (fishing) reel
ochutnávat, dur.	= to taste
ochutnat, pct.	
pilník, m. (gen.: -u)	= file (tool)
pilovat, dur.	= to file
pilulka, f.	= pill
pochůzka, f.	= errand
prut, m. (gen.: -u)	= (fishing) rod
rybář, m.	= fisherman
rybářský, adj.	= to fish
rybařit, dur.	= prescription; recipe
recept, m. (gen.: -u)	= slivovitz
slivovice, f.	= barrel
sud, m. (gen.: -u)	= vise (tool)
svěrák, m. (gen.: -u)	= (fishing, clothes) line
šňůra, f.	= screw
šroub, m. (gen.: -u)	= screwdriver
šroubovák, m. (gen.: -u)	= fishhook
udice, f.	= (absorbent) cotton
vsta, f.	= vintage (harvesting)
vinobraní, n.	= drill
vrtačka, f.	= bit (tool)
vrták, m. (gen.: -u)	= pattern; example
vzor, m. (gen.: -u)	= sample
vzorek, m. (gen.: -u)	= ice cream; sherbet
zmrzlina, f.	= curiosity
zvědavost, f. (gen.: -i)	= hardware store
železářství, n.	= woman's, female
ženský, adj.	= woman
ženská, f. (colloq.)	

FRÁZE A IDIOMY 133.

francouzský klíč	= monkey wrench
obchodní dům	= department store
nábytkové oddělení	= furniture department
kancelářský nábytek	= office furniture
kuchynské zařízení	= kitchen appliances and equip- ment
sportovní potřeby	= sporting goods
rybářské potřeby	= fishing equipment
Dal jsem si ostříhat vlasy	= I got a hair cut
pouliční prodavač	= streetvender
kamínka, pl., n.	- (small) stove

VYPRAVOVÁNÍ.(Lekce 133).

Josef Dudek a jeho kamarád Rudolf Pavlík spolu sedí u holiče. Ten holič se jmenuje Věna Dolejš a je jejich přítel.

Dnes vypravuje Rudolf:

"Mne taky bavilo prodávání už od malička.(1) Jako kluk jsem celé hodiny stával s nosem na skle výkladních skříní a pozoroval, co se děje uvnitř.

Když jsem vychodil školu, poslali mě naši na učení do železářství. Rok jsem tam uklízel a roznášel zákazníkům hřebíky, šrouby, klíče, pilníky a šroubováky, ale nikdy jsem sám nikomu nic neprodal. Pan šéf mě k pultu nepustil. Udělal jsem jen jednu takovou malou chybu. Zaměnil jsem dva balíčky. Jednomu tesaři, co si u nás koupil novou pilu a nějaké svěráky, jsem doručil (2) vrtačku a francouzák (=francouzský klíč), a tomu mechanikovi, který na tyhle věci čekal, jsem donesl to, co koupil ten tesař. Pan šéf mě vyhodil.

Pak jsem se nějaký čas učil prodávat nábytek a koberce. To byl veliký podnik na hlavní třídě. Měli jsme tam kompletní bytová zařízení, kancelářský nábytek a všecko, na co si jen můžete v tomhle obchodu pomyslet. Málem bych tam byl udělal kariéru. Jednou tam přišli nějakí novomanželé. Byli takoví nesmělí a mně jich bylo líto. Svatba stojí peníze a zařízení taky. Oba vypadali jako chudáci.

Když se ptali na perské koberce, vysvětlil jsem jim, že to je zbytečný luxus, a že jim obyčejná imitace nebo linoleum udělá stejnou službu.

Pan šéf mě při tom chvíli poslouchal, ale pak mě přerušil a poslal mě do kanceláře.

Za pár minut přišel za mnou, vyplatil mi, co mi patřilo a řekl, že už zítra nemusím chodit. - Ten nesmělý novomanžel měl bohatého otce a ta "chudá nevěsta" taky nebyla tak chudá, jak vypadala.

Pak jsem to ještě zkusil u puškaře (3), který taky prodával sportovní potřeby. Bohužel, já se bojím střelných zbraní a lidi tam nekupovali jen rybářské pruty, šňůry a navijáky. Ani tam jsem tedy dlouho nevydržel.

(Lekce 133).

No, a pak přišla válka.

Teprve po ní jsem konečně našel, co mě opravdu sedí: automobily. Hlavně ojeté. To je obor, kde mi lidi nevěří, i když mluvím pravdu...."

Véna Dolejš právě dostříhal Josefa Dudka a říká:

"Tak si pojď sednout, Rudolfe... Stríhat, nebo jen holit?... No tak dobrá. Hned to bude..."

Možná, že si myslíte, že nejsem k ničemu. Ale to byste se oba moc mýlili! Pravda, dnes jsem jen obyčejný pomocník u holiče, ale pamatujte si, že to dělám jen proto, že momentálně (4) jsou okolnosti proti mně. Jen co se tady trochu okoukám (5), pak uvidíte!

Tatínek měl obchod s vínem a likéry. A to jste měli vidět obchody! Lidé vydrží bez jídla třeba měsíc, ale pít musejí pořád.

Tatínek začal skoro s holýma rukama, ale uměl to! Takovou slivovici jakou uměl dělat on, to hned každý nedovede. A já mám recept.

Víno jsme kupovali v sudech přímo z jižní Moravy. Do lahví jsme ho stáčeli (7) sami, a když bylo moc silné, tak jsme tam vždycky trochu té svařené vody přidali. Bohužel nám na to úřady přišly.

Tatínek potom prodával zmrzlinu a já jsem šel vypomáhat do lékárny.

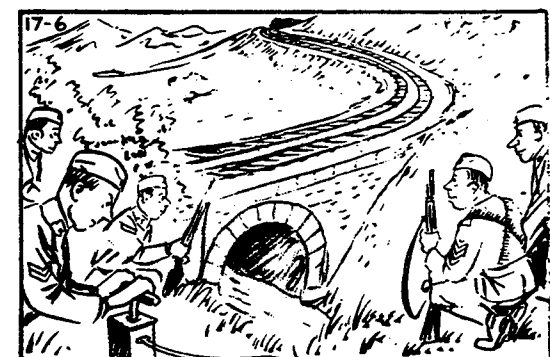
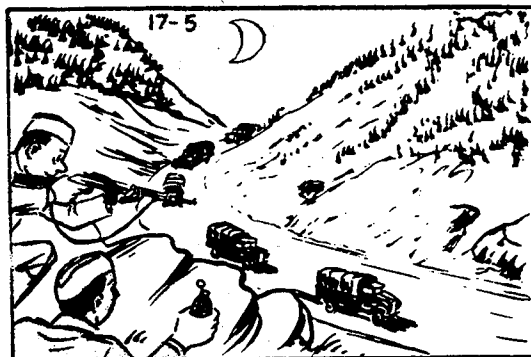
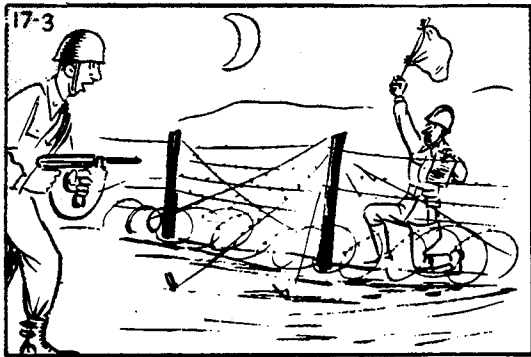
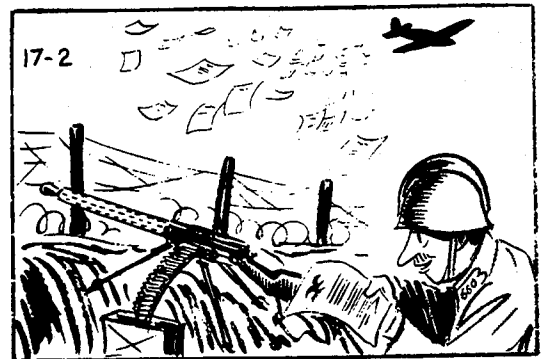
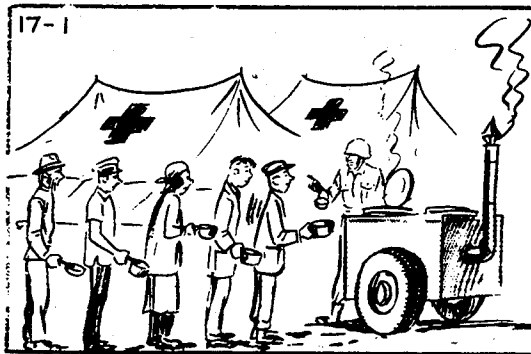
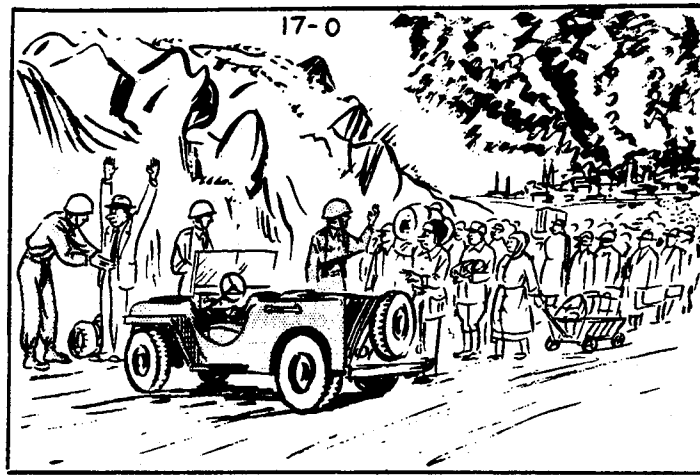
To taky není špatný kšeft (8). Nevěřili byste, kolik se dá vydělat na všelijakých těch pilulkách. Jenže na to se musí studovat a já přece už mám teď léta...

Další pán, prosím..."

SLOVNÍČEK K "VYPRAVOVÁNÍ".

(Lekce 133).

(1) od malička	= from childhood
(2) doručovat, dur.
doručit, pct.	= to deliver
(3) puškař, m.	= gunsmith
(4) momentálně	= at the moment,
for the time being
(5) okoukat se	= to have a look around,
to get the feel of things,
to get one's bearing
(6) stáčet do lahví	= to bottle
(7) kšeft, m. (gen.:-u)
(colloq.)	= business

Záškodníci mezi uprchlíky.

- 17-0 Nepřítel užil starého triku: Prohlásil město, na které se chystáme udělat útok, za otevřené město. Neprovedl evakuaci, ale zato nechal ve městě silné vojenské jednotky. Obyvatelé města začali utíkat, protože město je v plamenech a fronta se přiblížila na několik kilometrů. Nepřítel potom město opustil. Výpadová silnice směrem k našim pozicím je blokována proudem civilního obyvatelstva. Museli jsme zřídít záchytnou stanici a kontrolu uprchlíků na silnici.
- 17-1 Červený kříž se stará o ošetření nemocných a rozdává vyhledováním uprchlíků teplou stravu. Jídlo vaří polní kuchyně.
- 17-2 Naše letouny shazují nad nepřátelskými pozicemi letáky. Vyzýváme v nich nepřátelské vojáky, aby se vzdali. Nepřítel mezi svými jednotkami šíří pověsti, že my všechny zajatce střílíme.
- 17-3 Naše letáky jsou přesto účinné. Nepřátelští vojáci zbijíhají. V noci přicházejí k našim pozicím a vzdávají se. Tito zběhové obyčejně mávají bílým kapesníkem nebo ručníkem, který nahrazuje bílou vlajku. Bílá vlajka vyjadřuje úmysl vojáka, že se chce vzdát.
- 17-4 Menšímu počtu záškodníků se podařilo připlést se mezi uprchlíky. Stejně jako bona fide uprchlíci, i nepřátelští vojáci v civilu si s sebou vezou vozíky; místo nejnutnějšího osobního majetku však v uzlících a balících mají uniformy a pod nimi zbraně a výbušiny.
- 17-5 Tito vojáci, kterým se v převlečení za civilisty podařilo dostat se do našeho týlu, se za tmy převlékli zpět do uniform. Provádějí záškodnické akce. Taky přepadli naši zásobovací kolonu. Nebyly však dosud případy partyzánské činnosti ze strany civilního obyvatelstva.
- 17-6 Úkolem záškodnických jednotek jsou sabotážní akce, jako ničení mostů a železničních spojů. Tenhle malý most má být vyhozen do povětří v okamžiku, kdy přes něj pojede náš muniční vlak.

SLOVNÍČEK 134.

balík, m. (gen.: -u)	= package
blokovat, dur.	= to block
evakuovat, dur.	= to evacuate
hladovět, dur.	= to go hungry; to starve
vyhladovět, pct.	= to get hungry; to starve s.o.
chystat, dur.	= to prepare
chystat se, dur.	= to get ready; to be about to do s.t.
leták, m. (gen.: -u)	= leaflet; handbill, flyer
mávat, dur.	= to wave
nahrazovat, dur.	= to replace
nahradit, pct.	
partyzán, m.	= partisan
partyzánský, adj.	
pověst, f. (gen.: -i)	= rumor; saga, legend; reputation
prohlašovat, dur. za něco	= to declare
prohlásit, pct.	
přepadat, dur.	= to ambush
přepadnout, pct.	
přepad, m. (gen.: -u)	= surprise attack; ambush
převlékat se, dur.	= to change clothes; to disguise oneself
převléknout se, pct.	
nříplést se, pct. (mezi někoho)	= to sneak (among)
rozdávat, dur.	= to give away; to distribute (for free)
rozdat, pct.	
spoj, L.	= connection, communication
strava, f.	= food, board
šířit, dur.	= to spread
trik, m. (gen.: -u)	= trick
účinný, adj.	= effective
účinek, m. (gen.: -nku)	= effect
účinnost, f.	= effectiveness
úmysl, m. (gen.: -u)	= intention
uzel, m. (gen.: -zlu)	= knot
uzlík, m. (gen.: -u)	= bundle
vyjadřovat, dur.	= to express
vyjádřit, pct.	
vyzývat, dur.	= to appeal (strongly), to make a (strong) appeal; to challenge
vyzvat, pct.	
výzva, f.	= a (strong) appeal
záškodník, m.	= diversionist; terrorist
zbíhat, dur.	= to desert (mil. term)
zběhnout, pct.	
zběh, m.	= deserter

výpadová silnice
záchytná stanice
v převlečení
ze strany
vyhodit do povětří

- arterial road
- collecting (assembly) point
- in disguise
- on the part of
- to blow up, to dynamite

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ.

k lekci 134.
(MIS 17)

Vyslýcháme nepřátelského vojáka, který říká, že v noci zběhl. Máme podezření, že je členem záškodnické skupiny.

Vyslýchající: You say that you deserted last night after you had read one of our leaflets. But you were picked up in the rear. How do you explain that?

Vyslýcháný: To je jednoduché. Víte, jaká byla tma. Plazil jsem se (1) opatrně po břiše několik hodin. Jak jsem se mohl dostat tak daleko, tomu sám nerozumím.

Vyslýchající: Why didn't you signal with something white when you felt that you were near our positions? We would have understood your intentions.

Vyslýcháný: Ztratil jsem docela smysl pro čas a pro vzdálenost.

Vyslýchající: I don't believe you. I think you managed to sneak through our lines with the civilian refugees, and that you're one of the terrorists who ambushed our supply convoy.

Vyslýcháný: Chcete tím říct, že mě dáte zastřelit jako špióna?

Vyslýchající: As long as you're wearing a uniform we consider you a member of the enemy armed forces and will treat you as such. But I want to know the truth!

Vyslýcháný: No tak dobrá. Já vám věřím... Dělal jsem jen to, na co jsem měl rozkazy.

Vyslýchající: We understand that. Help us now with your information and I guarantee you a fair treatment as a prisoner of war. How did you get here?

Vyslýcháný: Po výpadečné silnici s proudem civilního obyvatelstva.

Vyslýchající: How did you get through our outposts?

Vyslýcháný: Byli jsme převlečeni do civilu. Uniformy a zbraně jsme měli v uzlicích a v balících. Měli jsme taky vozíky s různým civilním osobním majetkem.

(1) plazit se - to crawl

Vyslýchající: How many of you were there?

Vyslýcháný: Jedna četa. Dostali jsme speciální výcvik v provádění záškodnických akcí.

Vyslýchající: Where did you reassemble and change back into uniform?

Vyslýcháný: Na jihovýchod od města, v lesíku u řeky. Tam jsme se pak rozdělili na dvě skupiny.

Vyslýchající: What was the immediate objective of your group?

Vyslýcháný: Měli jsme vyhodit do povětří malý most, až přes něj pojede váš muniční vlak.

Vyslýchající: Why didn't you?

Vyslýcháný: Přemluvil jsem své kamarády, aby se vzdali.

Vyslýchající: Did they all agree?

Vyslýcháný: Všichni, až na tři, kteří se odtrhli. Myslím, že se přidali ke druhé skupině.

Vyslýchající: Did that second group ambush the convoy I spoke about earlier?

Vyslýcháný: Ano. To byl jejich úkol.

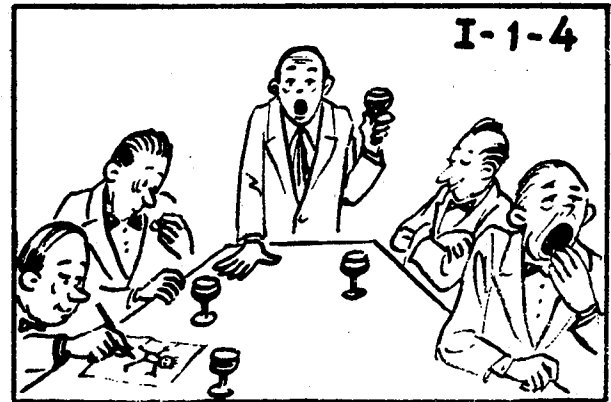
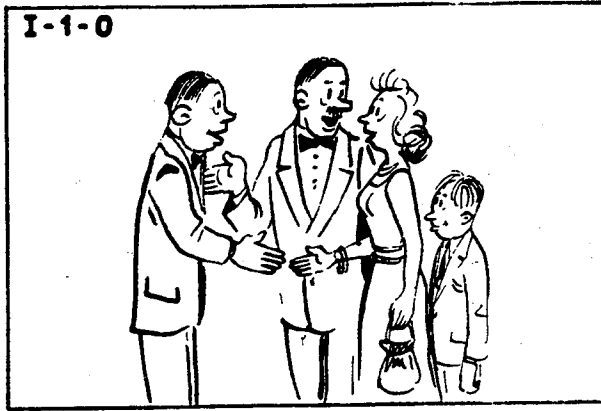
Vyslýchající: What happened to the others in your group?

Vyslýcháný: Rozdělili jsme se a myslím, že je všechny najdete mezi zajatci. Řeknu vám jejich jména.

Vyslýchající: Very well... And what happened to the explosives you had for your job?

Vyslýcháný: Zakopali jsme je v tom lese. Ukážu vám přesně místo, kde.

Vyslýchající: All right, let's go! If you've told the truth and if nothing happened to that ammunition train, you don't have a thing to fear.

Pan Dobiáš pozval hosty.

Turkovi dostali pozvání k panu Dobiášovi. Pozvání je na osmou hodinu večer, to znamená až po večeři. Pan Dobiáš je starý mládenec, a proto se u něho nevaří. Ale vždycky je tam pití všeho druhu a dobré zákusky z lahůdkářství. Paní Turková se rozhodla, že nepůjde.

"Tam zase bude ta protivná Hrušková, já jí nemůžu ani cítit," říká, "jdi sám a omluv mě, že mě bolí hlava."

- I-1-0 Pan Turek přišel k panu Dobiášovi sám. Hostitel ho představuje paní Tvrdíkové, která, Pánbůh ví proč, přišla se svým osmiletým synem. Pan Dobiáš říká:
"Dovolte, abych vám představil pana Turka. Pane Turku, paní Tvrdíková a Bohouš Tvrdík, její syn."
Pan Turek se formálně uklonil a řekl: "Těší mě!" A šel dál.
- I-1-1 Uprostřed pokoje byl velký stůl (vlastně to byly tři stoly, sražené dohromady). Na stole byly tácy s koktaily a podnosy se zákusky.
- I-1-2 V jiném pokoji se tančilo. Pan Dobiáš najal hudbu: Hrál tam saxofon, trumpeta, klarinet, housle a piano. Saxofonista byl zároveň kapelník. Pan Turek neměl jinou volbu; musel tančit s paní Hruškovou....
- I-1-3 Část společnosti už měla tancování dost. Udělaly se skupiny. Dva páry začaly hrát partii šachu, jiná skupina hrála karty. Paní, která hrála proti panu Dobiášovi, nerada prohrávala. Pan Dobiáš právě vynesl eso a ta paní to těžce nese; vidíme to na výrazu jejího obličeje. Neměla dobrou kartu.
- I-1-4 Když se sejde několik lidí, vždycky se mezi nimi najde někdo, kdo rád řeční. Taky u pana Dobiáše je pán, který se rád poslouchá. Pronáší přípitek, a už to dělá pětadvacet minut. Posluchači se nudí. Jeden si kouše nehty, jiný si kreslí obrázky, třetí zívá, a tak dále.
- I-1-5 Pan Turek si bere jednu skleničku Martini za druhou. Teď vypravuje anekdoty. Ta poslední asi byla dobrá. Dva páni se nahlas smějí. Směje se i ta dáma, která by se jako dáma asi smát neměla.
- I-1-6 Pan Turek, bohužel, pil víc, než měl. Přebíral. Sotva se drží na židli. Teď si všiml, že vedle něho sedí paní Hrušková. S těžkým jazykem jí říká, aby to každý slyšel: "Víte, proč tu není má žena? Myslíte, že jí bolí hlava? Vůbec jí nebolí hlava, jestli chcete něco vědět. Nepřišla k vůli vám. Nemůže vás vystát...." Byla to hrozná ostuda.

SLOVNÍČEK 135.

anekdota, f.	= anecdote
koktail, -u, or cocktail	= cocktail
/pron.: koktajl or koktejl/m.	
formální, adj.	= formal
kapelník, m.	= bandleader
karta, f.	= (playing) card; hand (of cards)
klarinet, m. (gen.: -u)	= clarinet
kousat, dur. koušu nebo kousám	= to bite
kousnout, pct.	
lahůdkářství, n.	= delicatessen store
najímat, dur.	= to hire, rent
najmout, pct. najmu nebo najal	
nehet, m. (gen.: -htu)	= nail (finger or toe)
nuda, f.	= boredom
nudit, dur.	= to bore
nudit se, dur.	= to be bored
nudný, adj.	= boring
ostuda, f.	= scandal, disgrace
podnos, m. (gen.: -u)	= tray
pozvat, pct.	= to ask, invite
protivný, adj.	= opposite; unbearable, disgusting, adverse, opposing, contrary
řečnit, dur.	= to make a speech; to lecture
saxofon, m. (gen.: -u)	= saxophone
sotva, adv.	= hardly
šach, m. (gen.: -u)	= chess
(often: šachy, m.pl.)	
tác, m. (gen.: -u)	= tray
trumpeta, f.	= trumpet
uklonit se, pct.	= to bow
volba, f.	= choice, election
výraz, m. (gen.: -u)	= expression
zákusek, m. (gen.: -sku)	= tidbit, snack
zívat, dur.	= to yawn
zívnout, pct.	

FRÁZE A IDIOMY.

Turkovi	= the Tureks (see Vol.V., p.233)
všeho druhu	= of all kinds, sorts
Nemůžu toho člověka ani cítit.	= I can't stand that fellow.
Stoly byly sraženy dohromady.	= The tables were pushed together.
Mám toho dost.	= I'm sick and tired of it.
partie šachu	= a game of chess
On to těžce nese.	= He's taking it very hard.
Nemám dobrou kartu.	= I have a poor hand.
Pronáší přípitek	= He's proposing a toast
Doufám, že nepřebereš.	= I hope you won't drink too much.
On přebíral.	= He took one too many.
Nemůžu ho vystát.	= I can't stand him.
Vynést eso.	= To play an ace.

(Lekce 135).

(I-1)

Pan Turek vypravuje:

"Když mi starý Dobiáš říkal, abych k němu přišel s manželkou oslavit Silvestra (1), věděl jsem, že to špatně dopadne.

Dobiáš je starý mládenec a pije jako duha (2). Moje žena ho proto nemá moc ráda. Říká, že mi dává špatný příklad a že nemá ráda lidi, s kterými se Dobiáš stýká. Tím míří hlavně na paní Hruškovou. To je taková docela pěkná vdova, o které lidi říkají, že bere na každého mužského.

Hrušková je u Dobiáše pečená vařená (4) a moje žena ji nemůže vystát.

Musel jsem tedy manželku omluvit a šel jsem k Dobiášovi sám, i když jsem věděl, že na mě žena aspoň týden nebude mluvit. Nemohl jsem to Dobiášovi udělat, abych nepřišel. Znáám ho už léta a pak - Silvestra je jen jednou za rok.

U Dobiáše už bylo lidí jako máku (5). Nálada byla dobrá.

Hned u dveří jsem byl představen nějaké paní Tvrdíkové, která tam přišla se svým osmiletým synem Bohouškem. Pánbůh ví, co jí to napadlo.

Dobiáš mi pošeptal (6), že je teprve týden rozvedená a že ještě není zvyklá chodit ven sama. Tak jsem se jí ujal. Bohouška jsem posadil k pianistovi, aby pěkně poslouchal hudbu a s paní matinkou jsme šli ke stolu s koktaily a se zákusky.

Všechno to šlo dobře, dokud nepřišla ta paní Hrušková. To je ženská, která žárlí (7) na každou druhou, která vypadá jen trochu obstojně (8). Musel jsem si s ní ze zdvořilosti zatančit, a než jsem se vrátil, někdo jiný se už zmocnil (9) paní Tvrdíkové a mně nezbylo, než si sednout s jednou skupinou a hrát karty. Dlouho jsem to nevydržel. Zkusil jsem u vedlejšího stolu partii šachu, ale ani to mě nebavilo. A tak jsem se zase dal na koktaily. Pil jsem jeden za druhým.

Potom si už moc nepamatuju. Víím jen, že někdo začal řečnit a že mně bylo líto těch hostů, co to museli poslouchat. Všichni se nudili. Začal jsem tedy vypravovat anekdoty. Pochybují, že všechny byly nejvhodnější pro smíšenou (10) společnost, ale všichni se smáli.

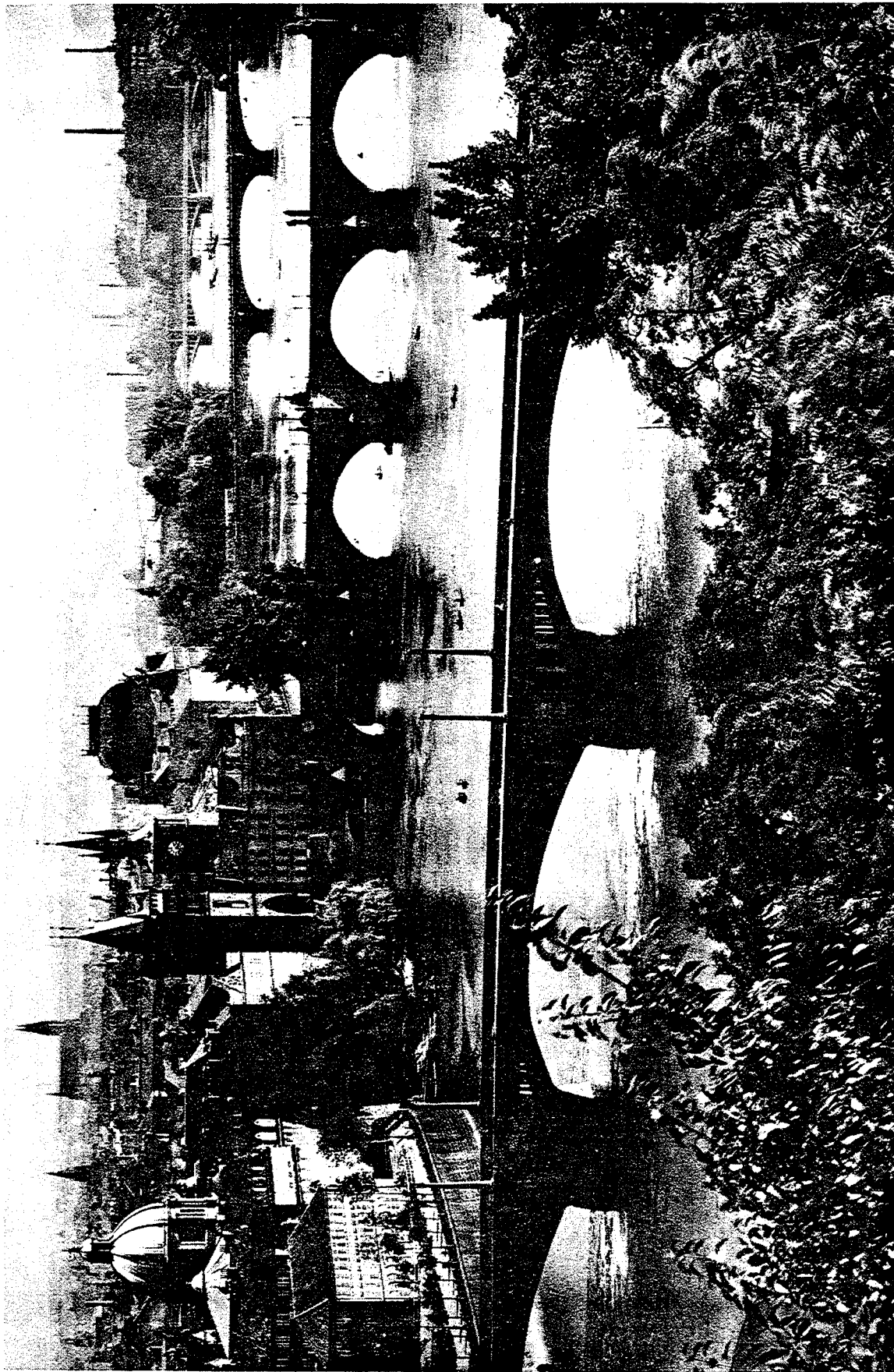
Paní Tvrđíkovou jsem už neviděl a paní Hruškovou jsem asi urazil. (11) Myslím, že jsem jí polil nové večerní šaty červeným vínem, a že jsem jí taky řekl, co si o ní doopravdy myslí moje žena.

Někdo mě pak musel posadit do taxíku, protože ráno mě probudil pekař na schodech před naším barákem.

Hlavu mám jako sud od piva, nohy těžké jako olovo a jazyk jako ze dřeva.

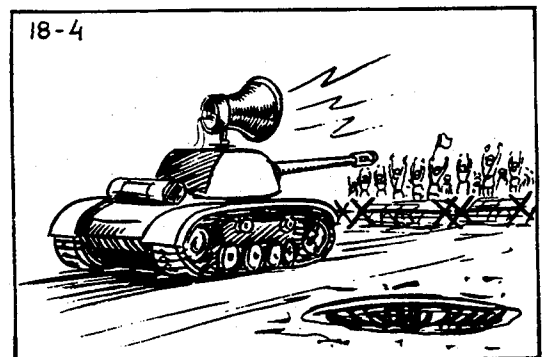
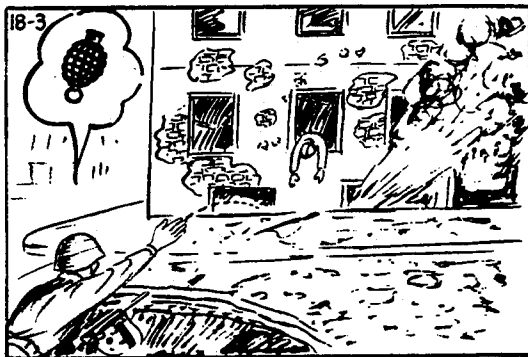
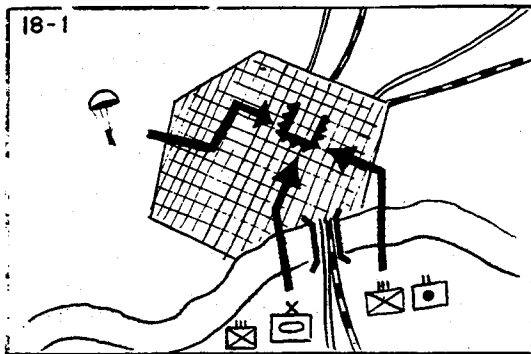
Myslím, že jsem u Dobiáše udělal pěknou ostudu, ale jestli mi žena bude něco vyčítat (12), tak jí vysvětlím, že to je jenom její vina. Neměla mě pouštět na Silvestra samotného."

-
(1) Silvestr, m.	= name of a Saint, the last day of the year
(2) pije jako duha	= he drinks like a fish (duha - rainbow)
(3) ona bere na každého	= she flirts with everybody
(4) je tam pečený vařený	= he's always at home there
(5) mák, máku, m.	= poppy, poppy seeds
(6) šeptat, pošeptat	= to whisper
(7) žárlit	= to be jealous
(8) vypadá cbstojně	= he looks passable
(9) zmocnit se někoho	= to get hold of someone
(10) smíšený	= mixed
(11) urazit někoho	= to insult someone
(12) vyčítat něco někomu	= to reproach someone for something

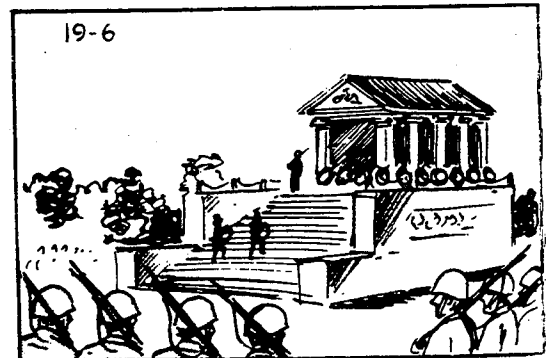
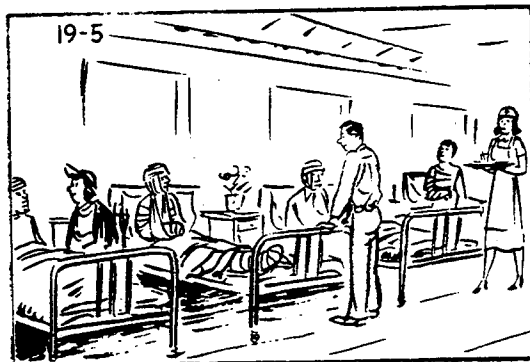
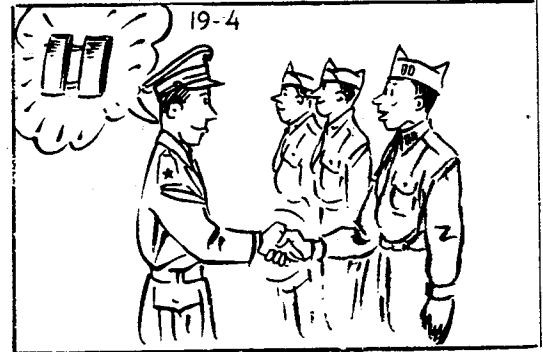
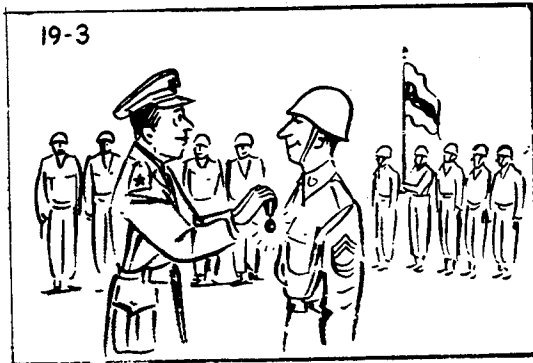
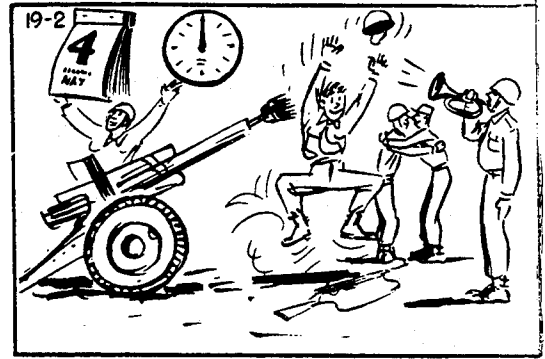
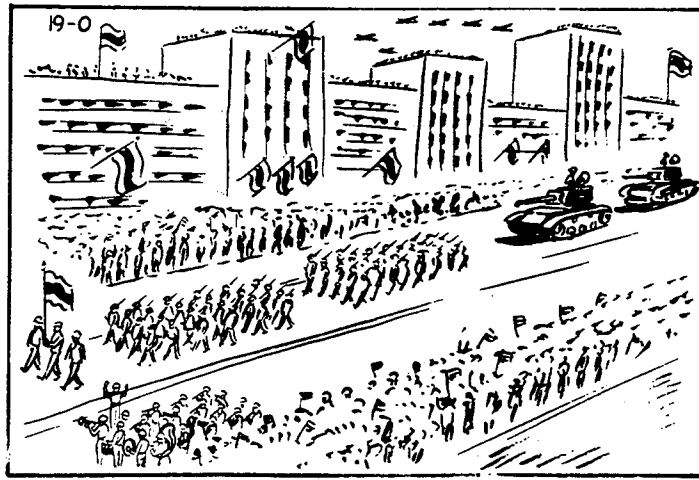
Prague Bridges

Pražské mosty.

Boj ve městě.

- 18-0 Nepřítel ve městě se nevzdal. Proto bylo město před konečným útokem znovu bombardováno. Naše jednotky bojují v ulicích. Postupují mezi sutinami a krátery od leteckých pum. Čistí město od nepřítele. Nepřátelský odpor se zhroutil.
- 18-1 Napadli jsme město ze tří stran. Od severozápadu postupuje výsadkové vojsko. Od jihu útočí tanková brigáda, doprovázená motostřeleckým plukem. Z jihovýchodu útočí motostřelecký pluk podporovaný jedním dělostřeleckým oddílem.
- 18-2 Nepřítel má na střechách a v oknech domů kulometná hnízda. Boj v ulicích vyžaduje docela jinou taktiku než boj v otevřeném terénu.
- 18-3 Samopaly a ruční granáty jsou nejvhodnějšími zbraněmi v boji dům od domu.
- 18-4 Pomocí ampliónů na tancích vyzýváme obránce města, aby se vzdali. Nepřítel konečně uznal, že by další boj byl marný a zbytečný.
- 18-5 Aby byl v dobytém městě zajištěn pořádek, vyhlásilo v něm naše vrchní velitelství stanné právo. Naši polní četníci kontrolují civilisty a prohledávají je, jestli nemají zbraně.
- 18-6 Některé domy jsou prázdné, ale nepřítel v nich nechal nástrahy. Jeden voják byl zabit, když chtěl vstoupit do domu, u jehož dveří byla nástraha.

- 19-0 Je konec války. Naše jednotky se vracují domů. V hlavním městě oslavujeme vítězství velkou přehlídkou vojska. Všude jsou prapory a vlajky. Obyvatelstvo vítá vítěznou armádu.
- 19-1 Nežádali jsme od nepřítele, aby **bezpodmínečně** kapituloval. Dovolili jsme mu, aby podepsal příměří. Podmínky příměří jsme ovšem diktovali. Nevyjednávali jsme o ně. Později bude mírová konference.
- 19-2 Když trubky oznámily zastavení palby, **kdekd se** radoval. Neznámí lidé se objímali na ulicích, a ze všech největší radost měli vojáci. Věděli, že se většina z nich už brzy vrátí k rodinám a civilnímu zaměstnání.
- 19-3 Vojáci, kteří byli zvláště stateční v boji, jsou dekorováni. Za statečnost a odvahu dostávají válečný kříž nebo jiná vyznamenání.
- 19-4 Někteří vojáci jsou za mimořádný výkon ve službě povýšeni.
- 19-5 Velká péče se věnuje raněným vojákům. Jsou léčeni ve vojenských nemocnicích.
- 19-6 Také důstojně uctíváme památku padlých. President a náčelník generálního štábu jdou položit věnce ke hrobu neznámého vojína.

SLOVNÍČEK 136.

bezpodmínečný, adj.	= unconditional
dekorovat, dur.	= to decorate
doprovázet, dur.	= to accompany
doprovodit, pct.	
hnízd, n.	= nest
hrob, m. (gen.: -u)	= grave
hroutit se, dur.	= to collapse
zhroustít se, pct.	
kapitulovat, dur.	= to capitulate
kapitulace, f.	= capitulation
konference, f.	= conference
kráter, m. (gen.: -u)	= crater
kříž, m.	= cross
marný, adj.	= futile, useless, in vain
mimořádný, adj.	= outstanding, extraordinary
náčelník, m.	= chief; head; commander
nástraha, f.	= booby trap
objímat, dur.	= to embrace
obejmout, pct.	
oslavovat, dur.	= to celebrate
oslatit, pct.	
položit, pct.	= to lay down
povyšovat, dur.	= to promote (to a higher rank)
povýšit, pct.	
přehlídka, f.	= parade
príměří, n.	= armistice
radovat se, dur.	= to rejoice
sutiny, f. pl.	= ruins
uznávat, dur.	= to recognize, realize
uznat, pct.	
věnc, m.	= wreath
vítězství, n.	= victory
vítězný, adj.	= victorious
vyjednávat, dur.	= to negotiate
vyjednat, pct.	
vyznamenání, n.	= decoration (medal, order)
zásada, f.	= principle, maxim; rule; (chem. base)

FRÁZE A IDIOMY.

L. 136

kulometné hnízdo	= machine gun nest
stanné právo	= martial law
zastavení palby	= cease fire
mírová konference	= peace conference
Raněným se věnuje péče.	= The wounded are cared for.
Důstojně jsme uctili jejich památku.	= We honored their memory in a dignified manner.
náčelník generálního štábu	= chief of the general staff, army chief of staff
vrchní velitelství	= high command

VYPRAVOVÁNÍ

(K lekci 136)

ÚTOK NA HLAVNÍ MĚSTO.

Četař Vacek vypravuje o útoku na hlavní město a o návratu domů.

"Každému z nás bylo jasno, že válka už nemůže trvat dlouho. Nepřítel se už bránil jen na několika izolovaných místech. Byla to jen otázka času, kdy jim dojdou zásoby a nervy.

V noci na 27. září udělalo naše letectvo poslední velký nálet na hlavní město. My jsme byli tu noc v zákopech jen asi dva kilometry na jih. Viděli jsme odtamtud všechno.

Celou noc jsem cka nezamhouřil (1). Nešlo to. Byl to tak pekelný rámus, že člověku až uši zaléhaly (2). Země se pod námi hýbala jako při zemětřesení.

Ve čtyři hodiny ráno najednou všechno ztichlo (3) a naše tanky začaly sjíždět po svazích do předměstí.

V životě jsem neviděl takovou spoušť (4). Všude sutiny, krátery a to, co ještě stálo, hořelo. Nenarazili jsme skoro vůbec na odpor. Naši výsadkáři, dělostřelci a tankisti využili (5) dokonale paniky po nočním bombardování.

Jen tu a tam jsme museli vyčistit několik zbylých kulometných hnízd. Přesto jsme šli dopředu opatrně, s připravenými samopaly a ručními granáty.

Krátce před polednem jsme narazili na poslední barikády. Připravili jsme se ke zteči, ale už k ní nedošlo. Nepřítel měl dost.

Sotva se objevil náš první tank, začali mávat bílým praporem a s rukama nad hlavou křičeli, že se vzdávají. Viděli tak, jako my, že každý odpor je marný.

Pak jsme obsadili radnici (6) a naše vrchní velitelství vyhlásilo stanné právo.

Ulicemi projížděly naše vozy s amplióny a vyzývaly zbytky obyvatelstva ke klidu a k odevzdání všech zbraní.

Jediné nebezpečí, které ještě zůstalo, byly nástrahy v domech a v obchodech. Ale s tím se musí počítat a člověk musí být opatrný, než na něco sáhne....

No a to byl konec. Náš pluk se vrátil domů koncem října, akorát včas, aby se mohl zúčastnit slavnostní přehlídky na oslavu vítězství.

Co bylo dál, víte sami z novin a z rádia. Nepřítel kapituloval, přijal naše podmínky a podepsal příměří.

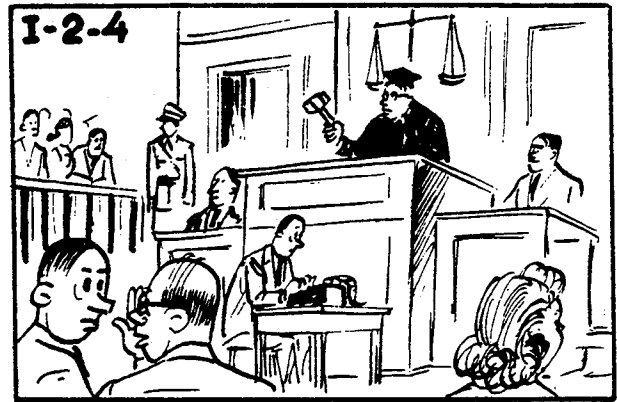
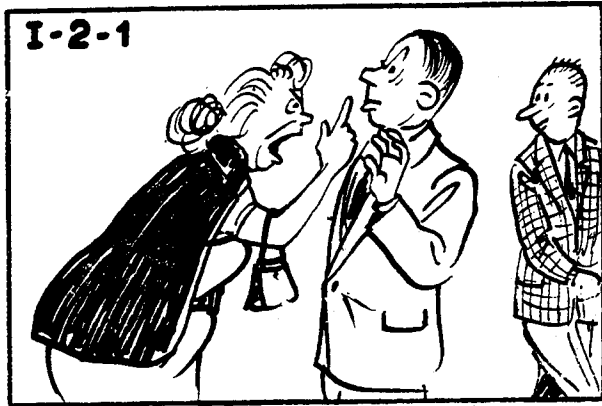
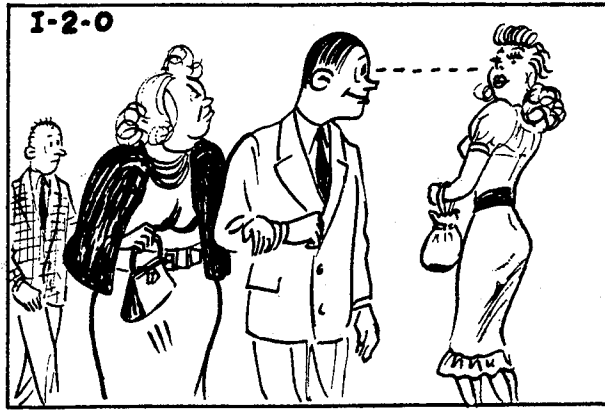
Mně se otevřela stará rána na noze, a tak místo do civilu jsem musel do vojenské nemocnice.

Zítřka se ještě půjdu podívat na to, jak president bude pokládat věnec na hrob neznámého vojína, a pak - domů.

Bude mi to jistě trvat pár měsíců, než si zase zvyknu na normální civilní život, ale těším se na to. Možná, že se dokonce i ožením. Slyšel jsem, že je to docela příjemná věc, když člověk najde tu pravou.

Snad budu mít aspoň tolik štěstí, jako na frontě ..."

1) zamhouřit oko	= to close one's eyes
2) uši zaléhaly	= my ears were popping
3) ztichnout, pct.	= to become quiet, to quiet down
4) spoušť, f. (gen.: -ě)	= havoc, destruction, desolation; trigger
5) využívat, dur.	= to exploit; to take advantage of s.o. or s.t.
with gen.: někoho
or něčeho	
využít, pct.	
6) radnice, f.	- city hall

ROZVOD.

- I-2-0 Vaňkovi jdou v sobotu odpoledne na procházku. Jdou zavěšeni. Paní Vaňková má paletu z králíka; ráda by, aby lidé věřili, že to je norek. Paní Vaňková je žárlivá. Má proč. Její manžel je štíhlý a vypadá moc mladě, zatím co ona má asi o 25 kilo víc, než by měla mít. Cestou potkali několik děvčat; pan Vaněk se po nich díval, a to se jeho manželce nelíbilo. Jedné dívce se díval do očí tak hluboce, že paní Vaňkové došla trpělivost.
- I-2-1 "Ty se po každé holce koukat nebudeš!" rozkřikla se na muže.
"To já ti trpět nebudu!" Lidé se začali ohlížet.
- I-2-2 Pan Vaněk ženu napomenul, aby nedělala na ulici ostudu, ale to jí jen ještě víc **rozzlobilo**. Stydíme se to říct, ale paní Vaňková dala svému muži facku z pravé strany a ránu pěstí do oka z levé strany. Až se mu zajiskřilo před očima. Kolemjdoucí pán v kostkovaném saku se na to díval užasle.
- I-2-3 Pan Vaněk šel hned v pondělí ráno k advokátovi. Vylíčil mu případ, ukázal mu modřinu - byla to pěkná podlitina - a požádal ho, aby podal žalobu o rozvod.
- I-2-4 Za tři neděle bylo stání, při kterém se před soudem objevil pan Vaněk jako strana žalující a paní Vaňková jako strana žalovaná. Oba tam byli se svými advokáty. Byl tam ovšem taky soudce v taláru, soudní zapisovatel a jiní funkcionáři soudu.
- I-2-5 Pan Vaněk uvedl pána v kostkovaném saku jako svědka. Ten pán byl pak soudem předvolán jako svědek a vzat do přísahy.
- I-2-6 Advokát paní Vaňkové měl beznadějný úkol. Věděl, že rozvodu nemůže zabránit. Pokoušel se proto přesvědčit soud, že paní Vaňková byla k svému jednání vyprovokována panem Vaňkem. Žádal soud o rozvod z viny obou stran. Paní Vaňkové však nic nepomohlo. Manželství bylo rozvedeno z její viny, nedostala žádné alimenty, a nadto ještě musila zaplatit soudní útraty.

SLOVNÍČEK 137.

alimony, m. pl.	= alimony
beznadějný, adj.	= hopeless
nadějný, adj.	= hopeful, promising
facka, f.	= slap in the face
funkcionář, m.	= functionary
holka, f.	= girl
kolemdoucí, adj. + noun	= passer-by
kostkovaný, adj.	= checkered; plaid
králík, m.	= rabbit
líčit, dur.	= to give a full account
vylíčit, pct.	of (a case)
manželství, n.	= marriage
modřina, f.	= bruise
napomínat, dur.	= to admonish
napomenout, pct.	
norek, m., gen. norka	= mink
paletto, n.	= fur cape
pěst, -i, f.	= fist
provokovat, dur.	= to provoke
vyprovokovat, pct.	
podlitina, f.	= bad bruise (ecchymotic)
předvolávat, dur.	= to summon, subpoena
předvolat, pct.	
přesvědčit, pct.	= to convince
stání, n.	= court hearing
stydět se, dur.	= to be ashamed
štíhlý, adj.	= slim
talár, m. (gen.: -u)	= (judge's) gown
trpělivost, f. (gen.: -i)	= patience
útrata, f.	= expenses
útraty, f. pl.	= costs (of litigation)
úžas, m. (gen.: -u)	= astonishment
užaslý, adj.	= astonished
užasle, adv.	= with astonishment
zabránit, pct. něčemu	= to prevent s.t.
zapisovatel, -e, m.	= recorder
žárlit, dur. na někoho	= to be jealous of s.o.
žárlivost, f.	= jealousy
žárlivý, adj.	= jealous

FRÁZE A IDIOMY.

Jdou zavěšení.	= They go arm in arm.
Mám proč.	= I have a (good) reason for it.
Zajiskřilo se mu před očima.	= He saw stars.
strana žalující	= the plaintiff
strana žalovaná	= the defendant (in a civil suit)

rozzlobit někoho, pct. - to make s.o. mad
podat žalobu o rozvod - to file a divorce suit
advokát, -a, pl. -i, m. - attorney at law
vzít do přísahy - to swear in
z viny obou stran - both parties being guilty
vina, f. - guilt
rozkřiknout se na někoho, pct.- to yell (suddenly)

manžel, -a, m., - husband
pl. manželé or manželové - husbands
pl. manželé, m. - husband & wife
(a married couple)
manželé Novákovi - Mr. & Mrs. Novák

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ.

K lekci 137.

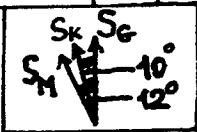
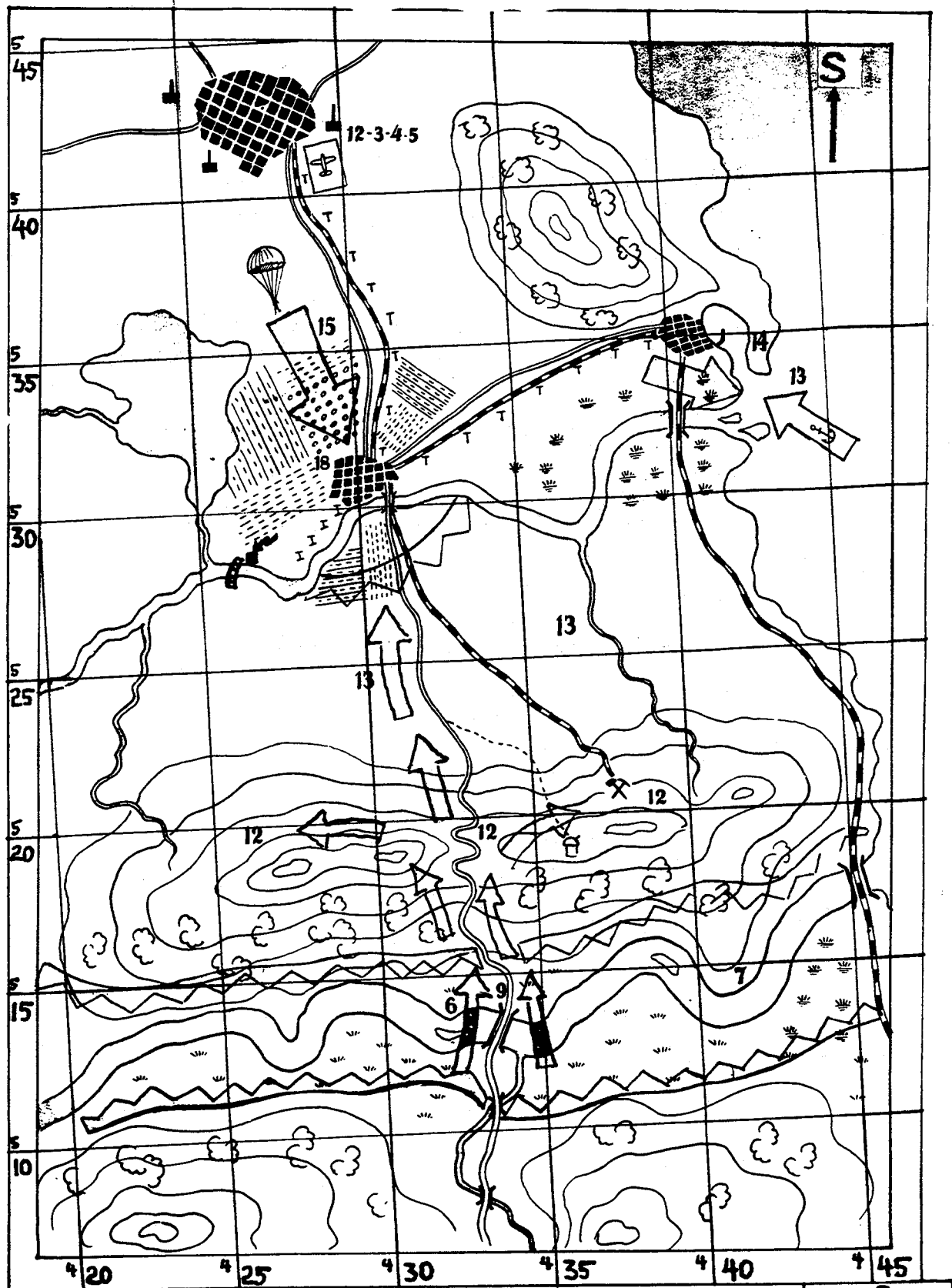
U soudu.

- A.: How long has it been since you got your divorce, Mr. Vanek ?
- B.: Už to budou pomalu dva roky.
- A.: Could you tell me the reasons for your divorce and whether it was your fault ?
- B.: Moje manželství bylo rozvedeno z manželčiny viny. Proto jsem jí nemusel platit alimenty a soudní útraty.
- A.: What did your wife do to you ?
- B.: Moje žena byla moc žárlivá a dělala mi velké nepříjemnosti.
- A.: Could you tell me at least one specific detail ?
- P.: Poslední ostuda, kterou mi udělala, a která vedla přímo k soudu, se stala v sobotu 25. září odpoledne. Byli jsme na malé procházce a šli jsme zavěšeni parkem, když moje žena najednou udělala velkou scénu.
- A.: Why did she make a scene ?
- B.: Ona měla všelijaké komplexy. Nebyla už nejmladší a nejtíhlejší, ale pořád ještě chtěla vypadat jako šestnáctiletá. Právě si koupila nové palety a myslela, že se na ni bude každý dívat. Ale nikdo si nás ani nevšiml.
- A.: And what happened?
- B.: Začala mi nadávat +), že jsem darebák, který se kouká za každou holkou, a že mi to nebude trpět, a pak mi dala facku a ránu pěstí do oka.

- A.: Are you sure you didn't provoke her ?
- B.: Vůbec ne. Ale ona si myslela, že jsem se ohlédl za jednou blondýnkou. Řekl jsem jí, že se mýlí a ať na mne nekřičí a ať na mne nesahá, zejména ne před lidmi. To ji ještě víc rozzlobilo.
- A.: How did it all end ?
- B.: To víte, byla to ostuda. Lidi se užasle zastavovali a ohlíželi. Styděl jsem se a utekl jsem. Šel jsem rovnou k advokátovi, který podal žalobu o rozvod.
- A.: Did you get the names of some witnesses?
- B.: Ne hned. Ale dal jsem do novin inzerát a přihlásil se mi jeden svědek, který to všechno viděl. Advokát mě poslal k doktorovi, protože jsem měl pod levým okem pěknou podlitinu.
- A.: Where was the hearing ?
- B.: U okresního soudu v Brandýse nad Labem.
- A.: Did your wife appear ?
- B.: Přišla tam taky s advokátem, ale nebylo jí to nic platné. Soudce vzal moje svědky do přísahy a stání skončilo dřív, než jsem čekal.
- A.: Didn't her lawyer try to convince the court that it was also your fault ?
- B.: Dělal, co mohl. Chtěl, aby rozvod byl z viny obou stran, ale to bylo beznadějně. Nic proti mně nemohli najít.
- A.: Well, I guess you were glad when it was all over.
- B.: A jak !

+) nadávat někomu

= to call names, to scold someone,
to bawl someone out

V pravém rohu nahoře je šipka, která naznačuje směr k severu. Mapy jsou obyčejně natisknuty tak, že sever je nahoře, jih dole, západ nalevo a východ napravo.

Na jihu vidíme dost velkou řeku, která teče od západu k východu a vlévá se do moře. V té řece jsou dva ostrůvky a přes řeku vedou dva mosty: Silniční most pro silnici, která vede ke dvěma městům na severu, a železniční most přes ústí řeky, pro železnici, která vede po pobřeží k přístavu na severu. Řeka teče údolím, kde jsou louky a při ústí řeky bažiny (močály).

Na jih i na sever od řeky jsou zalesněné kopce. Na severním úpatí jižních kopců je naše obrana. Na jižním úpatí severních kopců je nepřátelská obrana.

Na jihu se do řeky vlévá potok. Údolím toho potoka vede silnice, která klesá k řece, pak jde přes most a stoupá do sedla mezi kopci. Tímto směrem je veden hlavní nápor našeho útoku.

Rovnoběžně s touto řekou teče na severu druhá, menší řeka. V ústí té menší řeky jsou dva ostrovy.

V severozápadní části mapy je jezero. Ta druhá řeka, na které je přehrada s elektrárnou, ústí na jih od přístavu. Z elektrárny je veden proud o vysokém napětí do menšího města a odtud jednak do přístavu, jednak do většího průmyslového města na severu.

Kolem města, které leží na levém břehu této řeky, jsou pole. Z toho města vede železnice třemi směry:

Na jih, kde jsou doly, na východ do přístavu, a na sever do většího průmyslového města.

Na jih od menšího města je silně vybudovaná nepřátelská obrana.

Přístav má výhodný záliv; na sever od přístavu se zvedá zalesněný kopec. Šipka v moři naznačuje útok našich námořních sil, který jsme měli v situaci 13. Druhá šipka naznačuje protiútok nepřátelských sil.

Těsně u průmyslového města na jihovýchod je letiště.

Čísla na mapě odpovídají číslům našich vojenských situací.

Stověžatá Praha.

Noviny hodnotí konečné boje.

Toto je výňatek z úvodníku, který v jedněch našich novinách vyšel den po konci války :

"Již před několika týdny bylo zřejmé, že nepřítel bude musit kapitulovat, protože naše vojska obsadila větší část jeho území. Nedávno byla přerušena i jeho hlavní zásobovací osa. Jeho hlavní obranné postavení bylo prolomeno. To byl konec nepřátelské stálé obrany.

Pravda je, že náš pokus o oboustranný obchvat skončil částečným neúspěchem. Nepříteli se ještě podařilo odrazit naše invazní síly, jejichž úkolem bylo obsadit poloostrov na východ od nepřátelského hlavního města. Jakkoli neúspěšný, pokus o invazi nebyl marný. Nepřítel byl nucen narychlo přesunout část svých sil, aby zesílil obranu ohroženého poloostrova. Tyto síly mu pak chyběly jinde.

Nepřátelský odpor byl rozdrčen čelním útokem a současným útokem na levém křídle. Nepřítel už tou dobou nebyl s to postavit dostatečné krycí síly. Jeho obranné palby ani nemohly účinně rušit naše prostory shromáždění, ani naše východiště k útoku. Stejně neúčinná byla jeho přehrada a později obranné palby dovnitř hlavního obranného postavení.

Výtečná souhra našeho palebného sledu s úderným sledem ochromila nepřátelský plán pružné, pohyblivé obrany. Po průlomu následovalo vlastně už jen rychlé využití úspěchu, tj. obchvat nepřátelské obrany z týlu, a pronásledování nepřítelů.

Aby se boj zbytečně neprodlužoval a krveprolití zkrátilo, dalo naše hlavní velitelství provést letecký výsadkový útok hluboko v nepřátelském zázemí. Pád nepřítelova hlavního města pak už byl otázkou hodin.

Přicházela chvíle konečného vítězství....."

SLOVNÍČEK 138.

drtit, dur.	= to crush
rozdrtit, pct.	
hodnotit, dur.	= to value; to evaluate
zhodnotit, pct.	= to evaluate; to gain value
chybět, dur.	= to be lacking, missing; absent; short of
jakkoli, adv.	= however
krveprolití, n.	= bloodshed, massacre
marný, adj.	= futile, in vain, useless
narychlo, adv.	= hurriedly
oboustranný, adj.	= from both sides
ohrožený, adj.	= endangered; jeopardized
ochromovat, dur.	= to paralyze
ochromit, pct.	
osa, f.	= axle, axis
pád, m. (gen.-u)	= fall, (grammar case)
pohyblivý, adj.	= mobile
prodlužovat, dur.	= to lengthen, extend
prodloužit, pct.	
prolomit, pct.	= to break through
pružný, adj.	= elastic, flexible
přehrada, f.	= barrage; dam; partition
shromáždění, n.	= assembly
současný, adj.	= simultaneous
souhra, f.	= teamwork
výňatek, m. (gen.-tku)	= excerpt
výtečný, adj.	= excellent
využívat, dur. (něčeho)	= to exploit; take advantage of s.t.
využít, pct.	
zkracovat, dur.	= to shorten, to abbreviate
zkrátit, pct.	

FRÁZE A IDIOMY

hlavní zásobovací osa	= main supply route (MSR)
hlavní obranné postavení	= main line of resistance (MLR)
stálá obrana	= sustained defense
oboustranný obchvat	= double envelopment
čelní útok	= frontal attack
Nejsem s to dokončit tu práci.	= I'm unable to finish that job.
krycí síly	= covering force
obrné palby	= defensive fires
prostor shromáždění	= assembly area
východiště k útoku	= attack position
palebná přehrada	= final protective fires

palebný sled	= base of fire
úderný sled	= maneuvering force
pohyblivá (nebo: pružná) obrana	= mobile defense
pronásledování nepřítele	= pursuit of the enemy
někomu chybí něco	- s.o. is short of s.t., s.o. lacks s.t.

ROZHOVOR.

(K lekci 138)

- A.: Když čtu ten úvodník, tak se divím, že konec války nepřišel dřív. Podle těch novin měl nepřítel kapitulovat už před měsícem.
- B.: Ono se to lehce píše a mluví, když už je po všem a když se na to člověk kouká z dálky. Skutečnost je obyčejně docela jiná.
- A.: Musíte ale uznat +), že naše vojska už měla před čtyřmi nedělemi obsazeno skoro celé nepřátelské území. Poslední zásobovací osa byla přerušena a hlavní obranné postavení prolomené.
- B.: Bohužel se nám nepodařil ten první oboustranný obchvat. Pamatujete se, jak naše invazní síly byly odraženy, když se pokoušely dobýt ten poloostrov na východ od hlavního města?
- A.: Já jsem o tom četl teprve před nedávnem. To byl dost velký neúspěch.
- B.: Byl, ale přinutili jsme aspoň nepřítele, aby tam přesunul dost velké síly. Byla to jeho poslední stálá obrana.
- A.: Pak mu ovšem chyběla síla tam, kde ji mohl nejvíc potřebovat.
- B.: To myslíte, že rozhodlo o úspěchu našeho čelního útoku ?
- A.: To, a samozřejmě i současný útok na levém křídle. Nepřítel už neměl dost krycích sil.
- B.: Máte pravdu. Naše shromažďovací prostory a východiště k útoku nebyly skoro vůbec rušeny.
- A.: A podle toho, co jsem četl, nebyla ani palebná přehrada moc účinná.
- B.: Čemu se divím je, že selhala +) jejich pružná pohyblivá obrana.

- A.: Tomu já se nedivím. V takové obraně je třeba víc prostoru, a ten už neměli. A nezapomeňte prosím, že naše jednotky využily velmi rychle svého úspěchu a provedly úplný obchvat z týlu.
- B.: Viděl jsem film z této poslední fáze. Pronásledování zbytků nepřátelské armády se proměnilo v úplné krveprolití.
- A.: Poslední ránu dostali, když jsme provedli hluboko v zázemí ten velký letecký výsádkový útok. Pak už se válka opravdu nedala prodlužovat.
- B.: Hlavní město padlo jen o několik hodin později, a kapitulace byla jediná rozumná věc.
- A.: Však jsme museli čekat hezky dlouho. A co nás to stálo ! Životy, majetek, nervy !
- B.: Myslím, že jsme všichni rádi, že to máme za sebou.

+) to musíte uznat
selhat, pct.

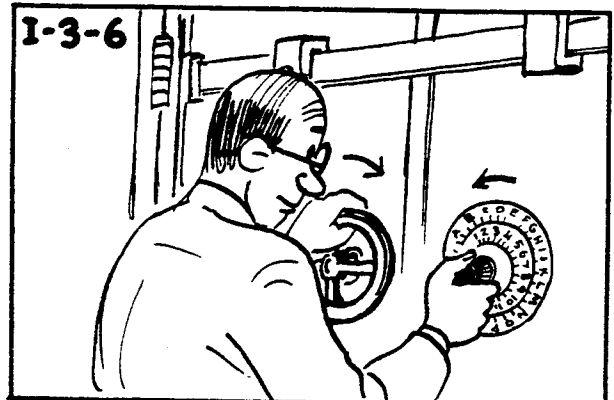
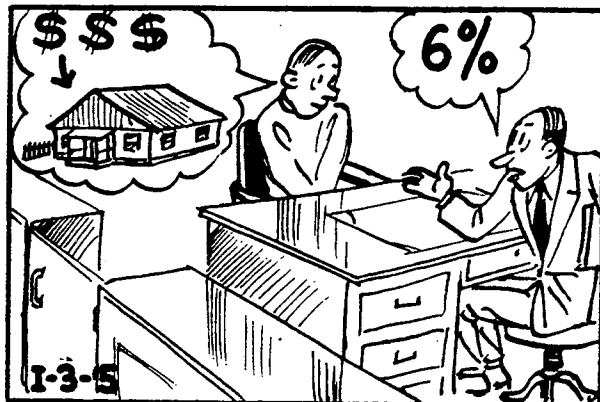
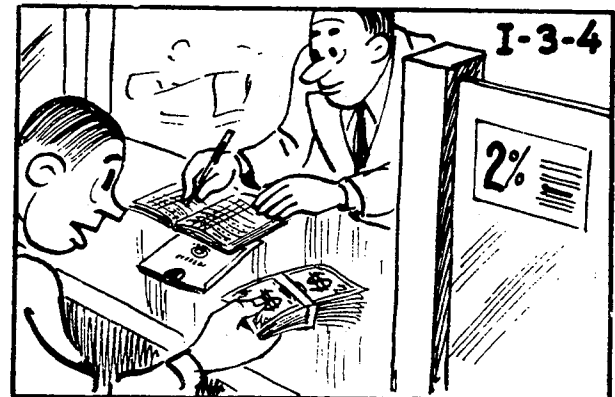
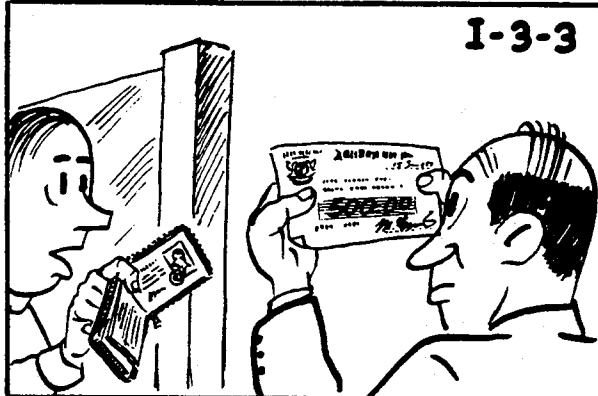
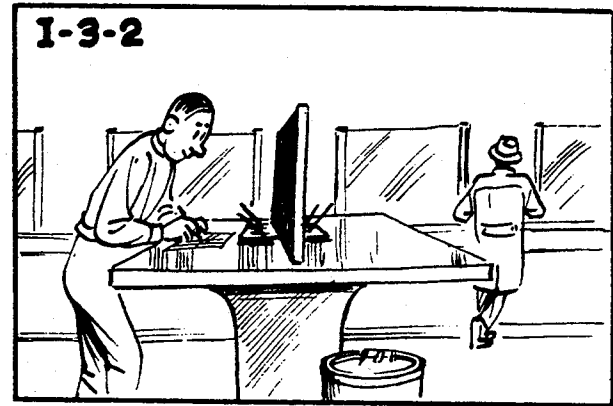
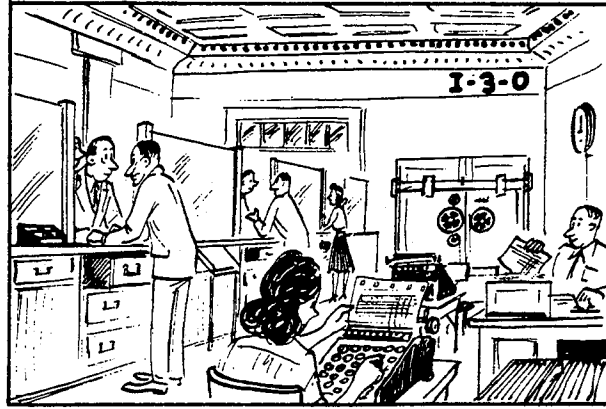
= you have to agree
= to fail

dobýt něčeho, pct.
dobudu, dobyl,
dobyt

= to take, to capture,
to seize s.t.

úvodník, -u, m.

- editorial
(an article in a newspaper)

Transakce pana Turka.

- I-3-0 Je devět hodin a jedna minuta dopoledne. V Obchodní bance už se pilně pracuje. Někteří úředníci sedí za svými stoly. Jiní pracují na účtovacích strojích. V pozadí je trezor, jehož kombinaci znají jen nejstarší a nejvíc důvěryhodní zaměstnanci.
Dva úředníci a jedna úřednice obsluhují strany.
- I-3-1 Pan Turek si chce v bance vyřídit několik věcí. Nejdřív požádal pokladníka, aby mu proměnil tisícovku.
- I-3-2 Pak šel k pultu, vytáhl z kapsy šekovou knížku a napsal šek na pět stovek.
- I-3-3 Úředník u okýnka, kde se inkasují šeky, pana Turka neznal. Zkoumal jeho podpis a dal si ukázat občanský průkaz.
- I-3-4 Pan Turek si vybral peníze z šekového konta, protože tam mu nenesou úroky. Pět set, které právě inkasoval, a devět set z tisíce, který prve proměnil, ukládá na knížku. Pokladník mu do knížky zapisuje a potvrzuje vklad. Peníze na knížce nesou vkladateli 2 %.
- I-3-5 Pak šel pan Turek k úředníkovi, který povoluje úvěry. Chce si konečně koupit dům. Už se na to připravuje dlouho. Jen ještě neví, jestli má nejdřív koupit parcelu a postavit na ní vilku, nebo jestli by nebylo lepší koupit něco hotového. Ale pozemky jsou teď drahé. Úředník mu vysvětluje podmínky; jakou část ceny musí položit na dřevo kupec, kolik je banka ochotna půjčit na hypotéku, kolik procent se platí z hypotéky, a tak dále. Vysvětluje mu, jaké splátky by musel platit měsíčně, kdyby si vypůjčil kapitál na nemovitost na 15 let.
- I-3-6 Vrchní pokladník zatím otevírá trezor. Jsou tam uloženy cenné papíry, jako akcie, státní půjčky a j. Je tam taky dost velká hotovost.

akcie, f.	= share; stock
banka, f.	= bank
důvěryhodný, adj.	= trustworthy
hotovost, f.	= cash
hypotéka, f.	= mortgage
hypoteční, adj.	
inkasovat, dur.	= to cash
kapitál, m. (gen.: -u)	= (financial or production) capital
konto, n.	= account
nemovitost, -i, f.	= real estate
obsluhovat, dur.	= to operate, service (a machine); to wait on
obsloužit, pct.	
parcela, f.	= (building) lot
potvrzovat, dur.	= to confirm; acknowledge; certify
potvrdit, pct.	
potvrzenka, f.	= receipt
potvrzení, n.	= certificate, certification
povolovat, dur.	= to grant; to loosen
povolit, pct.	
pozemek, m. (gen.: -mku)	= land, real estate, (building) lot
proměňovat, dur.	= to change
proměnit, pct.	
prve, adv.	= a while ago
připravovat, dur.	= to prepare; get ready
připravit, pct.	
splátka, f.	= (partial) payment, installment
šek, m. (gen.: -u)	= check
trezor, m. (gen.: -u)	= vault (safe deposit)
účtovat, dur.	= to bill
vkład, m. (gen.: -u)	= deposit
vkładatel, -e, m.	= depositor
zapisovat, dur.	= to make an entry (in books)
zapsat, pct.	
dát se zapsat, pct.	= to enroll
zápis, m. (gen.: -u)	= an entry in books; enrollment
zkoumat, dur.	= to scrutinize, to examine carefully

FRÁZE A IDIOMY.

Obsluhuji strany.	= I wait on the public (in an office)
šekové konto	= checking account
Položil na dřevo dva tisíce.	= He put down two thousand in cash.
státní půjčky	= Government bonds
proměnit tisícovku	= to break a 1000 crown bill

1) upomínat, dur.	= to remind
2) Nevím, kde mně hlava stojí	= I don't know which way
to turn
3) záložna, f.	= (savings &) loan association
4) složit, pct.	= to pay down
5) shánět, dur.	= to hunt for, to scrape
6) pečlivě, adv.	= carefully
7) prověřit, pct.	= to check on

VYPRAVOVÁNÍ.

(K lekci 139)

Pan Turek vypravuje:

"Včera mi Franta konečně vrátil tu tisícovku, kterou jsem mu předloni půjčil. Omlouval se, že mu to tak dlouho trvalo a zřejmě ho mrzelo, že jsem ho upomínal (1). Ale co jsem měl dělat? Sám teď mám dluhů, že nevím, kde mi hlava stojí (2). Koupili jsme si dům a splátky jsou větší než činže.

Hotovost, kterou jsme měli na knížce, jsme museli vybrat a ještě jsem si musel vypůjčit, abych měl dost na zálohu. Záložna (3) mi nechtěla dát hypotéku, dokud nesložím (4) aspoň třetinu ceny. A takové peníze se dnes těžko shánějí (5).

S těžkým srdcem jsem tu tisícovku měnil. Potřeboval jsem drobné na účet za elektriku, plyn a vodu a taky jsem musel zaplatit splátky na kamna a na chladničku. Pak jsem si ještě vybral posledních pět stovek z šekového konta. Byl tam nějaký nový úředník, který mě ještě neznal. Nechtěl mi šek inkasovat, dokud jsem mu neukázal občanskou legitimaci a pak ještě pečlivě (6) zkoumal můj podpis.

Potom jsem si zašel do úvěrového oddělení, kde jsme celou transakci dokončili.

Z kapitálu, který mi půjčili na dům s pozemkem, budu platit šestiprocentní úroky. Některé peněžní ústavy jsou ochotny půjčit na nemovitosti na menší úrok, ale zato mají přísnější podmínky

Když jsem podepsal všechny smlouvy a papíry, úředník je dal do trezoru. Chtěl bych mít jen setinu té hotovosti a těch cenných papírů, akcií a státních půjček, které tam mají! Celý život bych nemusel sáhnout na práci!

Úředníci, kteří znají kombinaci k takovému trezoru, musí opravdu být staří, důvěryhodní zaměstnanci. Každý z nich jistě začínal před mnoha lety na účtovacím stroji, nebo u přepážky pro obsluhu stran, a za tu dobu si ho pořádně prověřili. (7)

Ale na takovou práci musí být povaha. Nevím, jestli já bych se na to hodil.

Mapy (I).

Na mapě jsou topografické prvky terénu:

1. Terénní tvary. To jsou topografické prvky terénu dané přirozenou nerovností zemského povrchu (hora, kopec, kupa, svahový hřbet, údolí, úžlabí, strž, jáma, propast, apod.)

2. Terénní předměty. Terénní předmět je každý prvek terénu mimo vlastní reliéf, který je součástí přírody (les, potok, křoví, průplav, bažina apod.) nebo který je vytvořen člověkem (stavba, komunikace, zahrada apod.). Terénní předměty se na mapách znázorňují topografickými smluvenými značkami.

Na mapách je:

názvosloví
kilometrová síť. Pomocí kilometrové sítě určujeme souřadnice bodů.
zeměpisná síť (poledníky a rovnoběžky)
měřítko
pomocné údaje mimo rámeček mapy

Mapy mohou být zeměpisné nebo topografické.

Zeměpisné mapy mají malá měřítka. Vzdálenosti jsou na nich zmenšeny víc než milionkrát.

Jsou to mapy přehledné. Zemský povrch a všechny důležité prvky jsou na nich zobrazeny jenom povšechně, se značnou generalizací.

Topografické mapy mají větší měřítka. Vzdálenosti jsou na nich zmenšeny ne víc než milionkrát.

Pokud to dovoluje měřítko, jsou na nich zobrazeny s maximální přesností a co nejpodrobněji všechny podrobnosti terénu, reliéf i terénní předměty.

Protože jsou přesné a podrobné, používají se pro vojenské účely.

Topografické vojenské mapy se dělí na

taktické mapy, které mají měřítka 1 : 25 000,
1 : 50 000, 1 : 100 000,

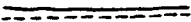
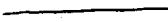
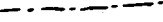

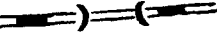
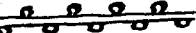

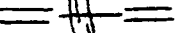

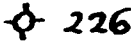

operační mapy, které mají měřítka 1 : 200 000,
1 : 500 000, 1 : 1 000 000,

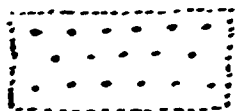
strategické mapy, které mají měřítka
1 : 1 000 000 a menší.

bažina, f.	- swamp, marsh, bog
co nejpodrobněji	- as detailed as possible
hřbet, m.	- ridge
jáma, f.	- hollow (pit or hole)
křoví, n.	- bushes or shrubs
kupa, f.	- haystack mountain
názvosloví, n.	- nomenclature, terminology
nerovnost, f.	- unevenness
povrch, -u, m.	- surface
povšechně, adv.	- generally
propast, -i, f.	- chasm, abyss
průplav, -u, m.	- connecting canal
prvek, -vku, m.	- element
předmět, -u, m.	- object
přehledný, adj.	- easy to survey
přesnost, -i, f.	- accuracy
rámec, m.	- framework
síť, -i, f.	- net; network; grid
smluvený, adj.	- agreed upon
souřadnice, f.	- coordinate
stavba, f.	- building, structure, constructure
strž, -e, f.	- ravine
tvar, -u, m.	- form, shape, feature
údaj, -e, m.	- data, indication
určovat, dur.	- to determine
úžlabí, n.	- hollow (ditch or trench); ravine
značný, adj.	- considerable
znázorňovat, dur.	- to represent
zobrazený, adj.	- given, pictured

	hospodářský dvůr, m. (gen.: dvora)	= manor-house large farm establishment
	továrna, f.	= factory
	hydroelektrárna, f.	= hydroelectrical plant
	vodní mlýn, m. (gen.: -a)	= water mill (flour mill)
	boží muka, n. pl.	a column or a tiny chapel = with an image or picture of Jesus' sufferings
	zříceniny, f. pl.	= ruins
	důl, m. (gen.: -dolu)	= mine
	rozhledna, f.	= observation tower
	huť, f. (gen.: -i)	= smelter
	cihelna, f.	= brickyard
	myslivna, f.	= ranger's house
	hostinec, m.	= inn
	lázně, f. pl.	= resort, spa, watering place
	přehrada, f.	= dam
	hraniční značky	= border markers
	státní hranice	= state border
	krajské hranice	= regional border
	okresní hranice	= county border
	obecní hranice	= community border

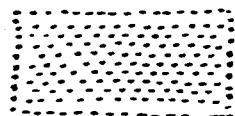
ZNAČKY V ČS. MAPÁCH (ZVĚTŠENĚ)

	železniční trať	= railroad
	silnice, f.	= highway
	udržovaná vozová cesta	= improved gravel road
	neudržovaná vozová cesta	= unimproved dirt road
	cesta polní, lesní	= field, forest road
	stezka, f.	= trail
	železniční stanice	= railroad station
	viadukt, m. (gen.: -u)	= viaduct
	tunel, m. (gen.: -u)	= tunnel
	stromořadí, n.	= avenue of trees
	most kamenný, betonový	= stone bridge, concrete bridge
	most železný	= iron bridge
	most dřevěný	= wood bridge
	lávka, f.	= footbridge
	brod, m. (gen.: -u)	= ford
	výškový bod, kóta	= hill (elevation 226 m)
	kostel, kaple	= church, chapel
	hrad, zámek, m. (gen.: -u)	= castle
	budovy	= buildings
	trigonometrický bod trigonometr	= triangulation point

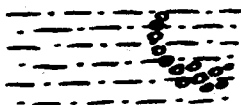
louka, pastvina

= meadow, pasture, grassland

vinice, f.

= vineyards

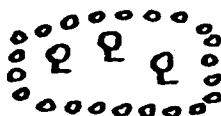
mokřina, f.

= swamps

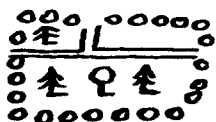
jehličnatý les

= woods (coniferous, pine)

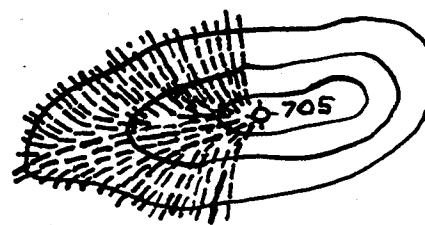
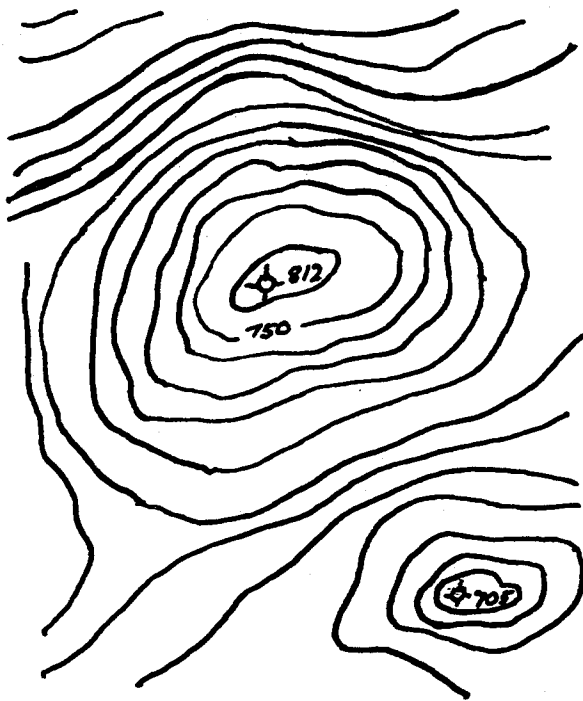
listnatý les

= deciduous woods

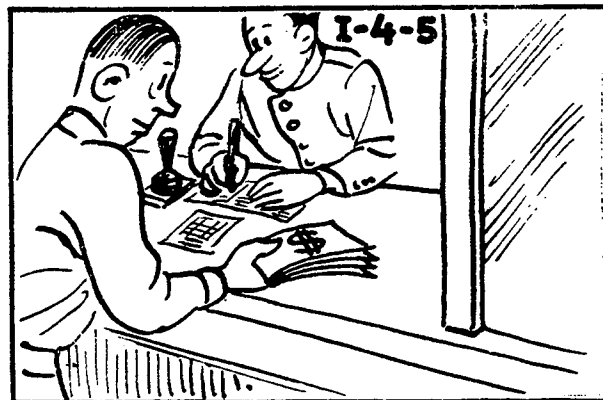
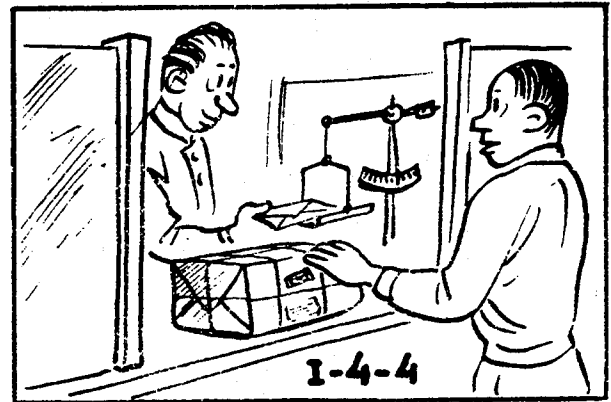
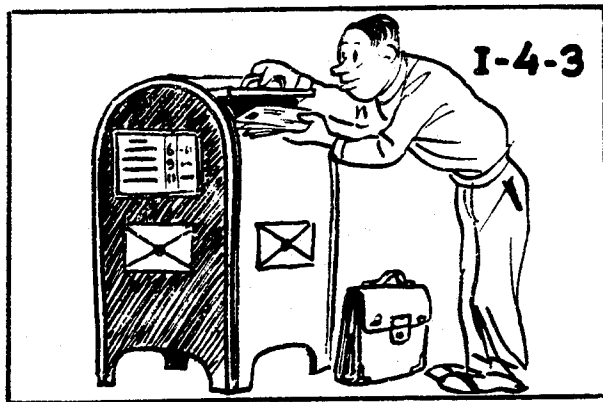
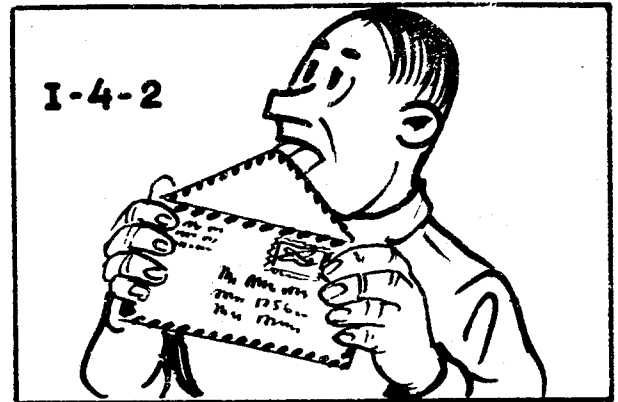
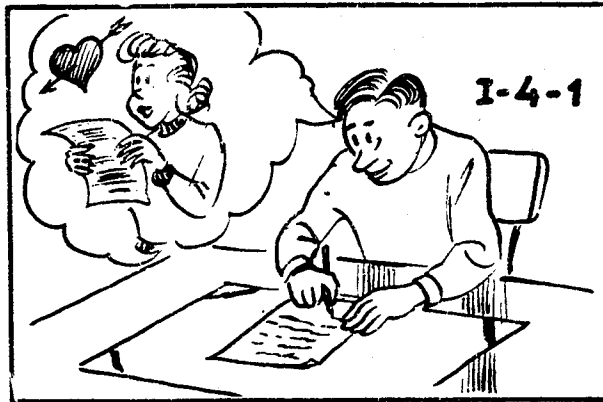
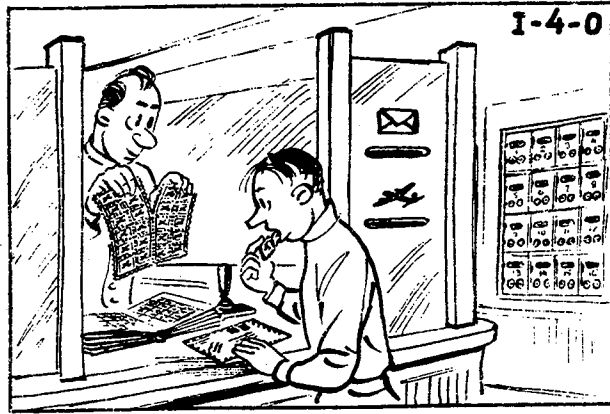
smíšený les s průseky

= mixed forest with fire breaks

šrafy, f. (or m.), pl.-hatching, hachure

= vrstevnice, f. = contour lines

Na poště.

- I-4-0 Pan Turek si šel na poštu koupit známky. Úředník u okýnka trhá z perforovaného archu známky, o které si pan Turek řekl.
Pan Turek jazykem navlhčuje rub dvou známek. Lepí je na leteckou obálku. Zalepený dopis pak vhodí do schránky na letecké dopisy. Kdyby se spletl a dal ho do hořejšího otvoru, **sdržel** by jeho odeslání : Z leteckých schránek se dopisy vybírají mnohem častěji než z ostatních. Na pravé straně jsou číslované poštovní přihrádky. Pan Turek nemá takovou přihrádku. Dává si dopisy doručovat domů.
- I-4-1 Potom šel domů a psal své ženě, která odjela na měsíc ke své tetě na Slovensko. Dopis složil a dal do obálky.
- I-4-2 Na obálku nalepil známky a napsal adresu:

Paní

Růžena Turková
t.č. u pí Kamily Najmanové
Hrušové č.p. 14
p.p. Horné Bzince

Zkratka "t.č." říká, že adresát je v místě jen přechodně. Zkratka "p.p." (poslední pošta) upozorňuje, že malá obec Hrušové nemá vlastní poštovní úřad. Dopisy, balíky atd. pro Hrušové se posílají na poštu do Horních Bzinců. To je nejbližší obec, která má poštovní úřad. Odtamtud je listonoš nosí nebo vozí do Hrušového. Pan Turek ovšem taky do levého horního rohu napsal zpáteční adresu. Lepidlo na obálce zase navlhčil jazykem.

- I-4-3 Pak ještě napsal dva nebo tři jiné dopisy. Vhodil je do po-
uliční poštovní **schránky**.
- I-4-4 Potom však musel ještě jednou na poštu. Tentokrát s jed-
ním zvlášť důležitým dopisem, s balíkem a s penězi pro
ženu. Aby mohl poslat balík, musel vyplnit průvodku. Poštov-
né za balíky se řídí podle váhy.
- I-4-5 Než šel k okýnku, kde berou peníze, vyplnil poukázku.
Dostal pak potvrzenku s razítkem.
- I-4-6 Jen byl zpátky doma, zvonil listonoš. Přinesl mu expresní
doporučený dopis. Pan Turek musel příjem dopisu potvrdit
podpisem v knížce.

SLOVNÍČEK 141

adresát, m.	= addressee
arch, m. (gen.: -u) papíru, známek atd.	= sheet of paper, stamps, etc.
číslovat, dur.	= to number
doporučovat, dur. doporučit, pct.	= to recommend
doručovat, dur. doručit, pct.	= to deliver
expresní, adj.	= speedy, express
lep, m. or lepidlo, n. lepit, dur. zalepit, pct.	= glue = to glue = to glue, seal
navlhčovat, dur. navlhčit, pct.	= to moisten
obálka, f.	= envelope
obec, f. (gen.: obce)	= community
otvor, m. (gen.: -u)	= opening
perforovat, dur.	= to perforate
plést, dur.; pletu; pletl; pleten	= to knit; to confuse s.o. or s.t.
plést se, dur.	= to make mistakes, to be mistaken
splést, pct.	= to confuse s.t. or s.b.
splést se, pct.	= to make a mistake, to get confused,
počet, m. (gen.: -počtu)	= number, amount to be mistaken
poštovné, n.	= postage, postal rate
poukázka (na peníze), f.	= money order
průvodka, f.	= (parcel post) way-bill
přechodný, adj.	= temporary
příjem, m. (gen.: -jmu)	= acceptance; reception; receipt; income
razítko, n.	= (rubber) stamp, seal
rub, m. (gen.: -u)	= reverse side
zkratka, f.	= abbreviation
známka, f.	= postage stamp; sign, mark, symptom
<hr/>	
skládat, dur., složit, pct.	= to fold; to compose; to unload

FRÁZE A IDIOMY

zpáteční adresa	= return address
expresní dopis	= special delivery letter
doporučený dopis	= registered letter
Jen byl zpátky doma...	= Just as soon as he got back home...

poste restante	= general delivery	korespondenční lístek,	= postal card
aktovka, f.	= brief case	korespondák, m., colloq.	
filatelista, m.	= philatelist	pohlednice, f.	= post card
rekomando or doporučeně, adv.	= registered	doplatit, dur.	= to pay postage due
vyplnit, pct.	= to fill out		

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
k lekci 141

L. 141

- I. Mr. Turek, I have a letter here addressed to your wife. Did you write it ?
- II. Dovolíte, prosím ? Rád bych to viděl zblízka (1).
- I. Now then, do you recognize your handwriting (2) or was it written by somebody else ?
- II. To je moje písmo. Jak se ten dopis dostal do vašich rukou ?
- I. That doesn't matter now. Why are you so sure that it's your letter ?
- II. Sám jsem ho napsal, zalepil a poslal. Byl jsem osobně na poště a koupil jsem letecké známky.
- I. Are you sure you put it in the mail box ?
- II. Pamatuju se docela jasně, že hned vedle toho okýnka, kde jsem ty známky koupil, byly dvě schránky. Ta dolní byla na leteckou poštu. Tam jsem ho vhodil.
- I. Was anybody near when you mailed this letter ?
- II. To jsem si nevšiml. Měl jsem ještě několik jiných dopisů a balíček. Taky jsem poslal ženě nějaké peníze.
- I. By the way, what do these abbreviations t.č. a p.p. mean ?
- II. T.č. znamená "toho času" - to se tak píše, když to je jen přechodná adresa. P.p. znamená "poslední pošta". To se píše, když obec, kde adresát bydlí, nemá vlastní poštovní úřad.
- I. I see. And does the mailman deliver the letters, money and packages to those distant villages or does one have to go for one's mail to the post office ?
- II. Listonoš vám doručí poštu až do domu. Třeba na samotu (3).
- I. You said there were other letters you mailed at the same time. Were any others in air mail envelopes ?
- II. Dva byly letecké a dva obyčejné.

- I. Couldn't it be that you made a mistake ?
- II. Všechno se může stát. Ale moc bych se tomu divil. Vidím ty dvě schránky ještě teď před sebou. Jsou hned vpravo v rohu vedle okýnka. Na druhé straně je celá řada číslovaných poštovních schránek.
- I. Did your wife get the money and the package?
- II. Určitě. Potvrdila mi příjem hned druhý den expresním doporučeným dopisem.
- I. Why did she write about a normal thing in such an unusual way ?
- II. Zapomněl jsem do toho balíčku dát některé věci, které nutně potřebovala.
- I. Did you send the parcel and the money also by airmail ?
- II. Ano. Vyplnil jsem poukázku na peníze a průvodku na balík hned u přepážky. Zaplatil jsem zvláštní poplatek za leteckou poštu. Však tady ještě mám potvrzenku s razítkem,(4) od toho úředníka, který je bral.
- I. How long was your wife supposed to stay in Slovakia ?
- II. Čtyři neděle.
- I. Are those people where she stayed your friends ?
- II. Žena je zná už leta. Já jsem je viděl jen jednou.
- I. Did you put a return address on the reverse side of the envelope ?
- II. Myslím, že ano.
- I. Well, this one has no return address. Maybe it isn't yours after all. Take another look! Open it and read it. It might be something quite different.

1) vidět zblízka	= to take a close look
2) rukopis, m. (gen.: -u)	= handwriting
3) samota, f.	= isolated house
4) však, conj.	= but, however
interj.	= well; surely; you see

CVIČENÍ ČÍSLO 142Mapy (II).

V článku o mapách ve cvičení č. 140 jsme nemluvili o speciálních typech, totiž o plánech měst, o katastrálních mapách, o plastických mapách a o plastických stolech.

Plány měst jsou zvlášť podrobné mapy. Na nich bývají vyjmenovány všechny ulice, náměstí a parky; taky jsou na nich vyznačeny důležité budovy, hlavní dopravní spoje atd. Plán Prahy, vydaný nakladatelstvím "Orbis", je kreslen v měřítku 1:15 000. Jeden kilometr skutečné vzdálenosti je na tomto plánu zmenšen asi na šest a půl centimetru.

Katastrální mapy dávají nejpodrobnější obraz horizontální situace. Jsou to mapy pro úřední potřebu. Jsou používány také dělostřelectvem, ženisty atd. Jsou v nich zobrazeny územní plochy všech katastrálních obcí a pozemků v ČSSR. (Plocha je rozdělena na stavební parcely /zastavěné a nezastavěné/ a nestavební parcely. Každá parcela má číslo a barvu. Podle barvy a typu čísla se pozná, o jakou parcelu jde).

Plastické mapy jsou trojrozměrné.

Plastické stoly mohou být dělány např. ze sádry, ze zvláště měkkého dřeva nebo - v posledních letech - z pružných umělých hmot. Jejich měřítko je obyčejně 1:1 000. Na některých vidíte i meze mezi poli, nadjezdy a podjezdy, jestli řeka je regulovaná nebo splavná a můžete na nich sledovat, jak železniční trať postupuje terénem po náspech nebo skrz zářezy. Plastický stůl je miniaturní kopie krajiny, kterou představuje.

Na plastických mapách a na plastických stolech je nutno zdůraznit výškové rozdíly předimenzováním, aby vynikly.

Katastrální mapy sestrojené na podkladě katastrálního mapování v letech 1817 až 1864 jsou v měřítku 1 : 2 880.

Po zavedení metrické soustavy r. 1871 se u katastrálních map přešlo na nové měřítko 1 : 2 500 a po vydání nového katastrálního zákona r. 1927 se přešlo na měřítko 1 : 2 000.

dřevo, n.	= wood
hmota, f.	= material, matter, substance, stuff
kopie, f.	= copy, imitation
kreslič, m.	= draftsman
mez, f. (gen.: -e)	= boundary between fields
miniaturní, adj.	= miniature
nadjezd, m. (gen.: -u)	= overpass
nakladatelství, n.	= publishing house
násep, m. (gen.: -náspu)	= embankment
plastický, adj.	= plastic, that can be molded or
podjezd, m. (gen.: -u)	= underpass shaped
potřeba, f.	= need
pružný, adj.	= elastic, flexible
předimenzovat (or -so-), pct.	= to overexpand, exaggerate
regulovat, dur.	= to regulate
rozměrný, adj.	= sizable
dvojměrný, adj.	= two dimensional
trojměrný, adj.	= three dimensional
sádra, f.	= plaster of Paris, gypsum
splavný, adj.	= navigable
vyjmenovat, pct.	= to list name by name; to enumerate
vynikat, dur.	= to surpass, excel; to stand out
vyniknout, pct.	
vyznačovat, dur.	= to mark
vyznačit, pct.	
zářez, m. (gen.: -u)	= cut; incision; notch
zdůrazňovat, dur.	= to stress, emphasize
zdůraznit, pct.	
zmenšovat, dur.	= to diminish, reduce
zmenšit, pct.	
znázorňovat, dur.	= to demonstrate, illustrate,
znázornit, pct.	represent
umělý, adj.	= artificial

FRÁZE A IDIOMY

katastrální mapa	= land registry map
plastická mapa	= relief map
zastavěná parcela	= built-up lot
nestavební parcela	= lot (not for building)
plastický stůl	= sand table, terrain table

ROZHOVOR
k lekci 142

Pan Husák je v knihkupectví a chce si koupit plán hlavního města Prahy.

Prodavač: Dobré jitro. Co si přejete? Čím vám mohu posloužit?

Husák: Hledám nějaký dobrý plán Prahy. Já jsem v Praze nový a nevyznám (1) se tady.

Prodavač: To je maličkost. Máme tady dobrý plán se všemi ulicemi, náměstími, důležitými budovami a dopravními spoji. Vydal ho Orbis.

Husák: V jakém měřítku je kreslený?

Prodavač: 1:15 000. Kilometr se tu rovná šesti a dvěma třetinám centimetru.

Husák: Dobrá. Tak já si ho vezmu. Nic podrobnějšího už nemáte, že ne?

Prodavač: Bohužel, ne. Ale jestli se zajímáte o podrobnosti v některé čtvrti, tak si zajděte tady naproti k soudu. Tam mají katastrální mapy.

Husák: Ale ty jsou jen pro úřední potřebu, ne?

Prodavač: To máte pravdu, ale každý se může na ně jít podívat. Kdybyste třeba hledal číslo nějaké parcely, zastavěné nebo nezastavěné, tak to je jediné místo, kde to můžete najít.

Husák: Děkuju vám. Skočím si tam na cestě domů.

Prodavač: Taky tady máme krásnou plastickou mapu Starého města v měřítku 1:1 000.

Husák: Mohl byste mi ji ukázat?

Prodavač: Ale, prosím! Tamhle na tom stole. Tahle je ze sádry, ale máme úplně stejnou a lacinější z umělé hmoty.

Husák: To je opravdu pěkná práce. Kdybych měl větší byt, hned bych si ji koupil.

Prodavač: My je dodáváme hlavně do škol jako učební pomůcky. Jak vidíte, je to vlastně miniaturní kopie celé čtvrti.

Husák : Takové trojrozměrné mapy jsou pro školu moc dobré. Člověk dostane na první pohled správnou představu (2) o celé krajině.

Prodavač: Na tamhletem stole je plastická mapa celé Prahy a okolí. Ta je ovšem v menším měřítku, ale i na ní můžete sledovat podrobnosti terénu, vrchy, náspy, zářezy atd.

Husák : Ty výškové rozdíly jsou ovšem předimenzované.

Prodavač: To se dělá, aby lépe vynikly. Armáda taky používá takové mapy a plastické stoly pro instrukci a pro vysvětlování některých taktických situací.

Husák : To znám. Já jsem byl tři roky na vojně.

Prodavač: Já taky mám za sebou tříletou službu - budete si přát ještě něco ?

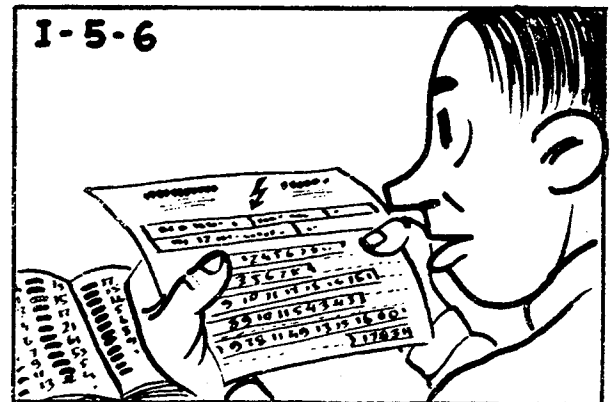
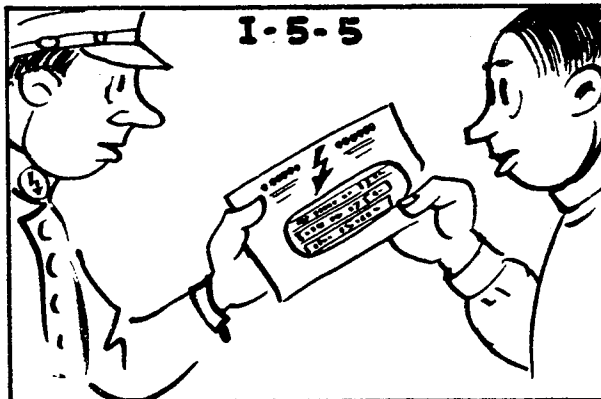
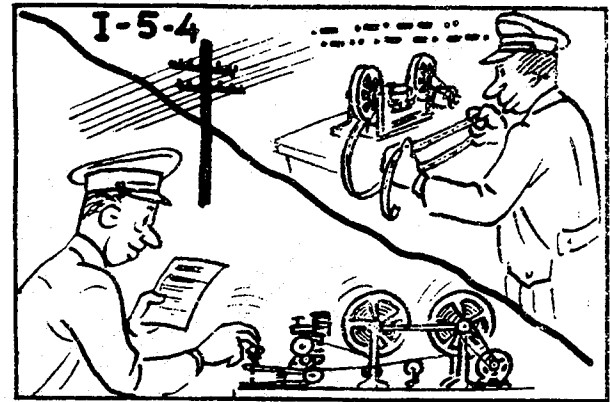
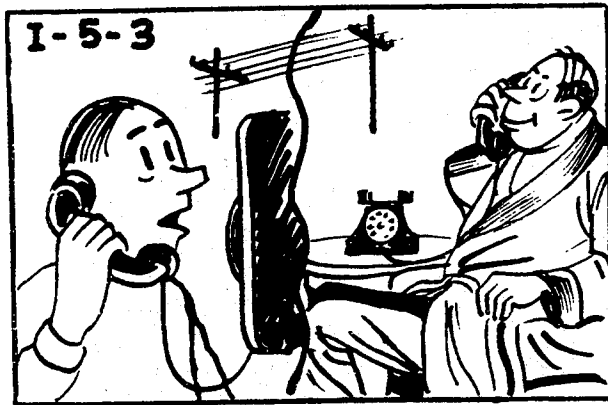
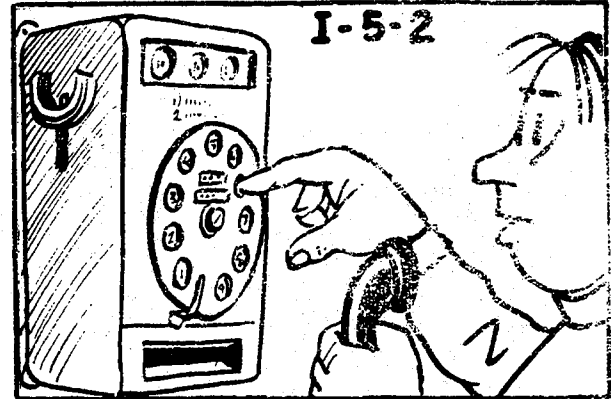
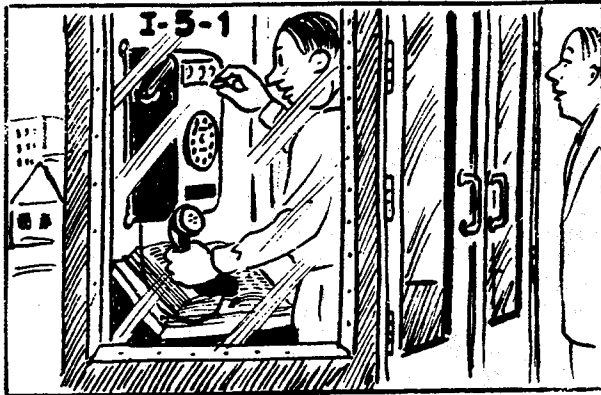
Husák : Ne, děkuju, to je všecko.

1) vyznat se
2) představa, f.

= to know one's way around
= idea

Staroměstské náměstí.

Telegraf a telefon.

Telefonní a telegrafní služba v evropských zemích vždycky byla součástí státní poštovní služby. Neexistují tam soukromé telefonní a telegrafní společnosti, jaké známe v Americe. Telefon a telegraf v Evropě je státní monopol.

I-5-0 V meziměstské telefonní ústředně se pracuje 24 hodin denně. Meziměstskou ústřednu poznáme podle toho, že tam jsou přepojovače s ruční obsluhou. Ústředny pro místní telefonní styk jsou už skoro vesměs automatické.

Když voláte meziměstsky, můžete volat buď "stanici", nebo "na výzvu".

Hovory jsou buď "obyčejné", "pilné", nebo "bleskové".

I-5-1 Pan Turek šel do telefonní budky. Podíval se do seznamu na číslo, sejmul sluchátko a vhodil minci do aparátu.

I-5-2 Teď vytáčí číslo stanice, se kterou chce hovořit.

I-5-3 Spojení dostal hned. Stanice, kterou volal, nebyla obsazena.

I-5-4 Pak spěchal domů, protože očekával důležitý telegram. Pan Turek si představuje, že se telegramy odesílají telegrafním klíčem a Morseovou abecedou. To už dnes skoro není pravda. Telegrafní úřady ve všech větších městech teď užívají dálkopisu.

I-5-5 Doručovatel panu Turkovi přinesl telegram.

I-5-6 Tenhle telegram je v šifře, a pan Turek by ho musel dešifrovat pomocí šifrovacího klíče. My však nevěříme, že tomu tak ve skutečnosti bylo. Pošty nepřijímají šifrované telegramy. Ten, kdo chce poslat telegram, musí dokonce prohlásit, že jeho text není psán v tzv. "řeči smluvené".

abeceda, f.	= alphabet
abecední, adj.	
budka, f.	= booth
dálnopis, m. (gen.:-u)	= teletype
doručovatel, m.	= messenger
hovor, m. (gen.:-u)	= talk, conversation
hovořit, dur.	= to talk
meziměstský, adj.	= interurban, long distance
monopol, m. (gen.:-u)	= monopoly
odesílat, dur.	= to dispatch, send out, off
odeslat, pct.	
pilný, adj.	= diligent; urgent
prohlašovat, dur.	= to declare
prohlásit, pct.	
sejímat or snímat, dur.	= to take s.t. off
sejmout, pct.	
skutečnost, f. (gen.:-i)	= reality
součást, f. (gen.:-i)	= part
šifra, f.	= cipher, code
šifrovat, dur.	= to write in cipher
dešifrovat, dur. & pct.	= to decipher
telegraf, m. (gen.:-u)	= telegraph
telegrafovat, dur.	= to telegraph, wire
telegrafní, adj.	
text, m. (gen.:-u) or tekst	= text
vesměs, adv.	= completely, throughout, altogether
vhodit, pct.	= to insert, throw in
vytáčet, dur.	= to dial; to negotiate a curve
vytočit, pct.	
přepojovač, -e, m.	= switchboard

FRÁZE A IDIOMY

meziměstská ústředna	= long distance exchange, (the building and installations), long distance operator
čtyřicet hodin denně	= around the clock
Volám meziměstsky.	= I'm making a long distance call.
Volám (meziměstsky) stanicí.	= I'm making a station to station call.
Volám na výzvu.	= I'm making a person to person call.
pilný hovor	= an urgent call (more expensive)
bleskový hovor	= top priority ("lightning") call (still more expensive)
šifrovací klíč	= code, cipher key
řeč smluvená	= code language

VYPRAVOVÁNÍ

(k lekci 143)

Pan Vobořil vypravuje:

"Včera jsem přišel o veliké peníze. Měl jsem v 10 hodin volat kamarádovi do Olomouce, jestli mám ještě zájem na koupi nějakého zboží pro export do Dánska.

Telefon v kanceláři jako obyčejně nefungoval. Musel jsem jít až na hlavní poštu. Tam zas byly všechny budky obsazené. Čekal jsem skoro 15 minut, než jsem se do jedné dostal, a pak jsem se nemohl dovolat *) meziměstské ústředny. To je tak, když stát má na něco monopol. Každá telefonistka je státní zaměstnanec a na soukromém zákazníkovi jí nezáleží.

Moje žena pracovala v jedné takové ústředně, než jsme se vzali, a tak vím, jak to tam vypadá. Pro místní telefonní styk už jsou skoro všechny centrály *) automatické, ale na meziměstské hovory je pořád ještě ruční obsluha.

Ale abych mluvil k věci: Když se mi slečinka v centrále konečně ozvala *) a když jsem jí dal číslo, řekla mi, že všechny linky pro obyčejné i pilné hovory jsou obsazené.

Musel jsem objednat bleskový hovor, který je několikrát dražší než obyčejný, a protože jsem nechtěl ztrácet čas, volal jsem na výzvu a ne stanici. I tak to trvalo dalších deset minut, než jsem dostal spojení.

Když jsem se konečně kamaráda dovolal, objednal jsem od něho vagón hřebíků a šroubů.

Pak jsem šel spokojeně domů.

Tam už na mě čekal doručovatel s telegramem. Nejdřív jsem myslel, že je šifrovaný, a že na něj budu potřebovat šifrovací klíč. Ale pak jsem si vzpomněl, že pošty telegramy ve smluvené řeči nepřijímají.

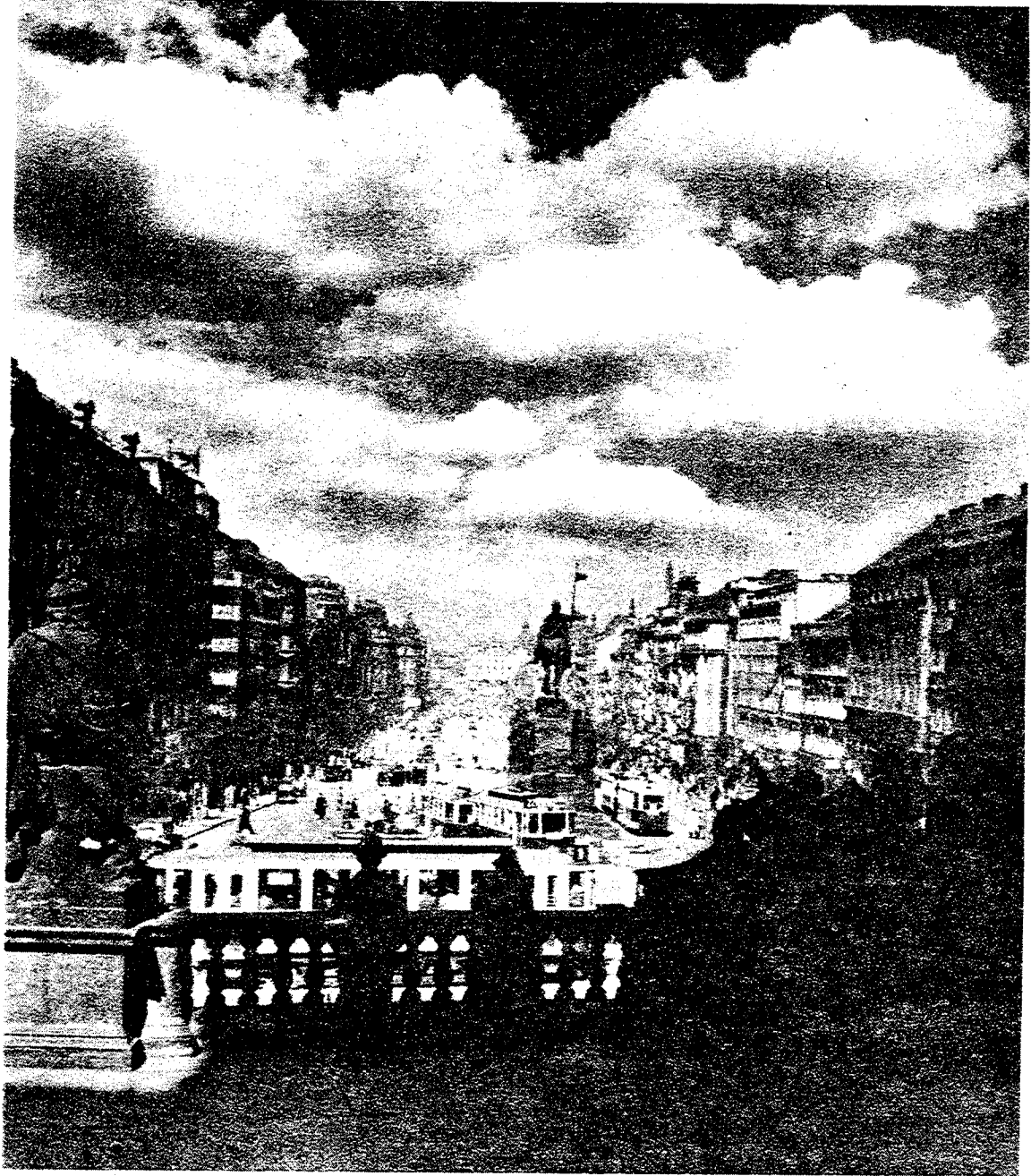
Šel jsem tedy dolů k domovníkovi. On je bývalý profesor a hned poznal, že text je anglický. Prosil jsem ho, aby mi obsah přeložil.

Byla to zpráva od mé dánské firmy. Rušili původní objednávku, protože zatím dostali stejné zboží levněji a včas z Anglie.

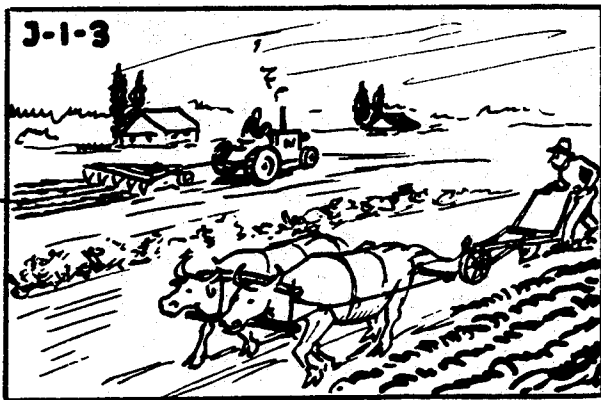
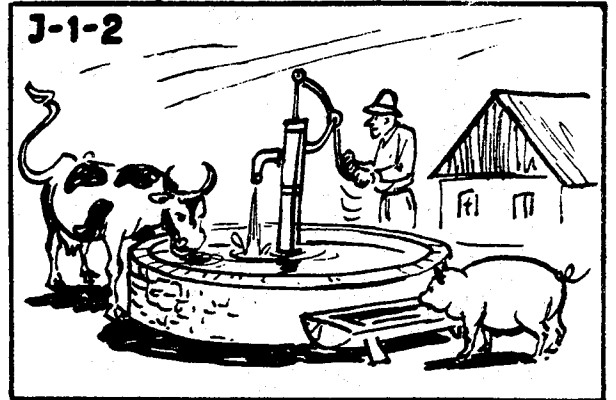
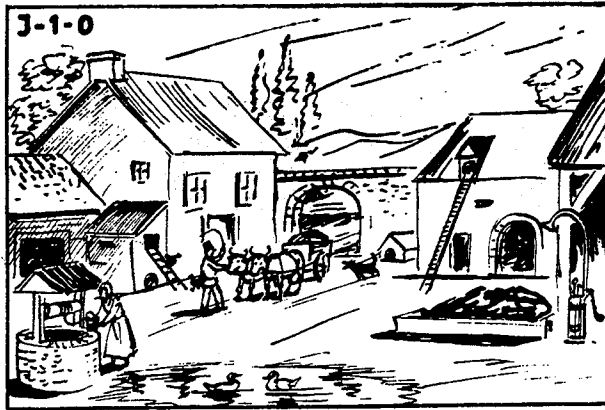
Teď už si opravdu nevím rady.

Nevíte o někom, kdo by měl zájem o vagón hřebíků a šroubů ?
Nechal bych mu ho levně - opravdu jen za to, co mě stál. - Ale
netelefonujte ! Přijďte mi to říct osobně."

- +) dovolat se, pct., někoho (gen.) = to reach someone (by phone)
centrála, f. (gen.: -y) = (telephone) switchboard,
exchange
ozývat se, dur. = to sound off
ozvat se, pct. = to answer
přijít o něco, pct. = to lose, to miss s.t.

Václavské náměstí.

CVIČENÍ ČÍSLO 144.

Jaro na statku.

Motorizace a mechanizace v zemědělství v posledních letech nahradila lidi i zvířata. Ale ještě naši otcové pamatují daleko primitivnější sedlačinu.

- J-1-0 Dědeček Zdenka Vacka byl sedlák. Měl pěkný statek. Obytné stavení a hospodářské budovy tvořily jeden celek. Do statku se vjíždělo branou. Napravo od brány bylo obytné stavení. Hned za ním byl malý kurník a kůlna. Uprostřed dvora měli studnu s dobrou pitnou vodou. Nalevo od brány byla stáj a vedle ní stodola. Před stodolou bylo hnojiště.
- J-1-1 Starý pan Vacek pěstoval koně. Večer dostávali seno.
- J-1-2 V jednom koutě dvora byla pumpa. Voda z ní se nehodila pro lidskou spotřebu. Pumpa však dávala vodu pro koně, hovězí dobytek a prasata.
- J-1-3 Vackův dědeček byl pokrokový člověk. Byl první v celém okrese, kdo si koupil traktor. To bylo kdysi dávno ve dvacátých letech. Ten traktor byl však často porouchaný, a jen v okresním městě byl mechanik, který ho dovedl spravit. Většina hospodářských prací se proto dělala po staru. Oralo se pluhem, do kterého byl zapřažen pár volů.
- J-1-4 Jarní setí šlo pomalu. Jeden čeledín seř zrní, jiný za ním vláčel. Dnes to ovšem všechno dělají sečí stroje.
- J-1-5 Dědeček Zdenka Vacka často říkal: "Zaplať Pánbu, že nejsme v Číně. Musel bych pěstovat rýži, a já ve vodě a v bahně pracuju nerad."
- J-1-6 Brzy na jaře se v sadě prořezávaly a roubovaly stromy. Taky, dokud byla země dost tvrdá, se sázely mladé stromky.

bahno, n.	= mud
čeledín, m.	= farm hand
hnojiště, n. (gen.: -e)	= manure pile
hospodářský, adj.	= economic; farm-; agricultural
kůlna, f. or kolna, f.	= shed
kurník, m. (gen.: -u)	= hen house, chicken house, coop
mechanizace (or -sa-), f.	= mechanization
motorizace (or -sa-), f.	= motorization
okres, m. (gen.: -u)	= district, county
orat, dur., orám nebo ořu; orají nebo ořou	= to plow
pěstovat, dur.	= to grow, rear, keep; to cultivate
pluh, m. (gen.: -u)	= plow
pokrok, m. (gen.: -u)	= progress
pokrokový, adj.	= progressive
porouchat se, pct.	= to get out of order
prase, n. (gen.: -prasete)	= pig
primitivní, adj.	= primitive
prořezávat, dur.	= to thin, prune
prořezat, pct.	
pumpa, f.	= pump
roubovat, dur.	= to graft
rýže, f.	= rice
sedlák, m.	= farmer; peasant
sedlačina, f.	= farming
seno, n.	= hay
sít, dur., seju, sel; colloq.: siju, síl	= to sow
setí, n.	= sowing
stáj, f. (gen.: -e)	= stable
statek, m. (gen.: -tku)	= (large) farm
stodola, f.	= barn
studna, f. nebo studně, f.	= well
vláčet (branami) dur.	= to harrow
brány, f. pl.	= harrow
vývoj, m.	= development
zapřahat, dur.	= to hitch up a horse (ox, etc.)
zapřáhnout, pct.	
zemědělství, n.	= agriculture
zemědělec, m.	= farmer, peasant
zrní, n., collective	= grain
sad, m. (gen.: -u)	= orchard

FRÁZE A IDIOMY

obytné stavení	= (dwelling) house
po staru	= the old way
secí stroj	= seeder

(k lekci 144)

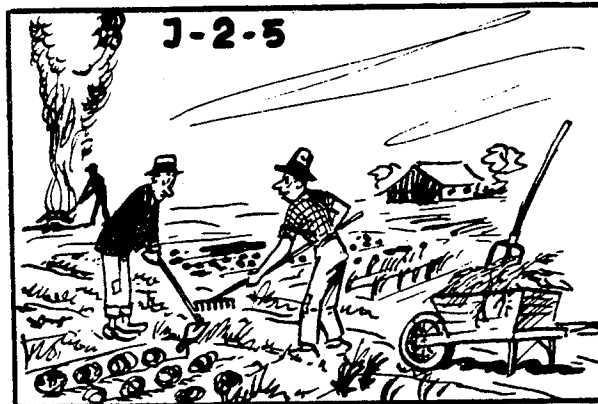
Dva cestující ve vlaku na Beroun se spolu baví:

1. Jedete až do Berouna, slečno ?
2. Ne. Budu vystupovat v Srbsku. Jedu tam ke strýčkovi na prázdniny.
1. To je ale náhoda ! Já tam jedu taky. Mám tam nějaké řízení[†] na národním výboru... Jak dlouho tam zůstanete ?
2. Celé léto. Strýček tam má statek, a tak mu budu pomáhat. Teta už je stará a na všechno sama nestačí.
1. Jak se jmenuje váš strýček ? Možná, že ho znám. Jezdívám do Srbska dost často.
2. Vacek. Tomáš Vacek. Jeho statek je ten poslední nalevo od silnice k Berounu.
1. To já znám. Ale jméno mi neříká nic.
2. Strýček nikam nechodí a skoro s nikým nemluví. On se nepřihlásil do JZD[†]), a tak má dost těžký život. Sedlačina dnes není lehká.
1. Máte pravdu, slečno. Zemědělství prodělalo pronikavý vývoj. Není už tak primitivní jako za našich dědečků.
2. Strýček, bohužel, nemá stroje, které by potřeboval. Motorizace a mechanizace nahradila lidi a zvířata jen u JZD.
1. Chcete říct, že pořád ještě orá koňmi a ne traktorem ?
2. On má traktor, ale ten je tak často porouchaný, že většinu prací dělá koňmi. Má taky dva voly a čtyři krávy.
1. To je docela pěkný majetek. Divím se, že mu to nevzali.
2. Strýček se nikdy nestaral o politiku a oba svoje syny ztratil ve válce. Jednoho zastřelili nacisti a druhý padl u letectva v Anglii.
1. Pokud si pamatuju, je tam velké obytné stavení a spolu s hospodářskými budovami je to hezký celek.

2. Mně se tam už jako dítěti vždycky moc líbilo. Vjíždí se tam branou jako do zámku.
1. Mají tam vlastní studnu, nebo je tam vodovod?
2. Obojí. Studna s pumpou je uprostřed dvora před stájí a má moc dobrou pitnou vodu, ale dnes už z ní berou vodu jen pro dobytek.
1. A ta budova vedle stáje, to je stodola ?
2. Ano. Kurník a kůlna jsou hned naproti.
1. Kolik koní má váš strýček ?
2. Teď už jen jeden pár. Ale bývaly časy, že jich měl i dvanáct. On je pěstoval pro závody ⁺). Teď je rád, že může mít aspoň hovězí dobytek a prasata.
1. Kdo mu pomáhá při setí ?
2. To si dělá všechno sám. Dřív měl dva nebo tři čeledíny.
1. Má aspoň secí stroj ?
2. Kdepak ! Musí sít ručně. Teta se to naučila. Strýček orá, vláčí a samozřejmě ve žních taky musí sekat.
1. To se opravdu nadřou ⁺).
2. Při tom se ještě stará o ovocné stromy v sadě. Sám si je prořezává a roubuje. Letos na jaře nasázel dvacet mladých jabloní ⁺).
1. A co vy tam budete dělat ?
2. Hlavně se budu starat o domácnost, vařit, prát, žehlit a krmit dobytek a slepice.
1. Budete mít někdy večer volno ? Mohli bychom si jít zatancovat.
2. To je od vás moc hezké. Ale ještě ani nevím, jak se jmenujete.
1. Promiňte, slečno - já jsem Černík, Rudolf Černík.
2. Vlasta Vacková. Těší mě !
1. No - a už jsme tady. Můžu vám pomoci se zavazadly ?
2. Jste moc hodný. Ale strýček na mě jistě čeká.

1. To mi nevadí - jestli proti tomu nic nemáte, doprovodím ⁺)
vás kus cesty.
2. Beze všeho, pane Černíku - ale za vsí bude bahno a bláto !
1. Na to jsem si zvykl ve válce...
2. Vy jste byl ve válce ? Kde ?
1. Byl - ale o tom vám povím někdy jindy - třeba po zítřejším
tanci.....

řízení	= business (something to take care of)
JZD (Jednotné zemědělské družstvo)	= Uniform Agricultural Cooperative
závod, m. (gen.: -u)	= race; factory, plant, store
dřít se, dur.	= to work very hard, to slave
nadřít se, pct.	
jablň, f. (gen.: -ě)	= apple tree
doprovázet, dur.	= to accompany
doprovodit, pct.	

Jaro v přírodě.

- J-2-0 Je jaro. K lavičce v parku přišli dva mladí lidé, hoch a děvče. Podívali se, jestli snad není čerstvě natřená, a pak si sedli. Na větvi starého stromu nad nimi si nějakí ptáci udělali hnízdo. Sameček hlídá mladé, zatím co samička pro ně hledá něco k jídlu.
- U záhonu v popředí stojí smutná dívka. Nevíme proč, ale asi nikdo ji nepožádal o rande. Těší se tím, že v parku trhá květiny. Jestli ji uvidí strážník, bude platit pokutu.
- J-2-1 Ve vyšších polohách už taky zmizel sníh. Zemědělci posílají pasáky s dobytkem na pastviny do hor. Tam se dobytek bude pást až do podzimu.
- J-2-2 Včelaři mají plné ruce práce s roji včel a se včelíny. Doufají, že počasí bude příznivé a že tak bude v úlech dost medu.
- J-2-3 Táním se na několika místech sesuly masy sněhu nebo země. Zatarasily horské silnice.
- J-2-4 Jaro je roční doba, kdy zahradníci jsou zaměstnáni od rána do večera. Sázejí zeleninu, zalévají sazenice, stavějí strážáky, a vůbec nevědí, co dřív.
- J-2-5 Na zahradách roste nejen to, co zahradníci zasadili, ale i to co nechtějí. Zahradníci musí plít záhony a pálit plevel.
- J-2-6 Zahradní škůdci by v některých letech zničili víc plodin, než kolik se jich dostane na trhy. Jsou to na př. hlemýždi, housenky a všelijací brouci. Zahradníci proti nim bojují různými chemikáliemi.

brouk, m.	= bug
hlemýžď, m.	= snail
hnízdo, n.	= nest
housenka, f.	= caterpillar
chemikálie, f.	= chemical
masa, f.	= mass, bulk
med, m. (gen.: -u)	= honey
natírat, dur.	= to paint, varnish
natřít, pct.	
pálit, dur.	= to burn; to fire
pasák, m.	= herdsman; pimp
pást se, dur.	= to graze, pasture
pastvina, f.	= pasture
plít, pleju, plél, dur.	= to weed
plít, pliju, plil, dur. *	= to spit
plevel, m. (gen.: -u, or -e)	= weed
plodina, f.	= produce, farm (plant) product
pták, m.	= bird
rande, n. (indeclinable; but colloq.: -ete)	= date (e.g. with a girl)
roj, m.	= swarm; flight (of planes)
sameček, m.	= male (of animals)
samička, f.	= female (of animals)
sazenice, f.	= seedling
sázet, dur.	= to plant
sesouvat se, dur.	= to slide down
sesunout se, pct.	
strašák, m.	= scarecrow
škůdce, m.	= malefactor; pest
úl, m. (gen.: -u)	= beehive
včela, f.	= bee
včelař, m.	= bee keeper; apiarist
včelín, m.	= bee house, apiary
zatarasit, pct.	= to block
úroda, f.	- crop, crops
žně, pl. f.	- harvest (time)
*plivat, dur.	- to spit
or, expressively, and regionally in Moravia, plít, dur.	

(k lekci 145)

Vlasta Vacková a její strýček si povídají.

Vlasta: Jak se ti líbil pan Černík, strýčku ?

Strýček: Vypadá docela slušně. Jak dlouho už se znáte ?

Vlasta: Jen z vlaku. On říkal, že sem často jezdí.

Strýček: Já ho ještě nikdy neviděl.

Vlasta: Když chodíš tak málo mezi lidmi.

Strýček: Nediv se, Vlasto, tady je práce od jara do zimy, že člověk neví co dřív.

Vlasta: Však já vám teď aspoň dva měsíce pomůžu.

Strýček: Teta se na tebe moc těšila.

Vlasta: Kde vlastně je tetička ?

Strýček: Myslím, že je venku za domem. Šla tam na záhon natrhat nějaké kytky.

Vlasta: Viděla jsem, že je jich tady všude plno. Jako v parku.

Strýček: Všimla sis, že jsem venku v aleji ⁺) postavil novou lavičku ?

Vlasta: Všimla. A byla čerstvě natřená. Musí tam být na večer pěkné posezení ⁺).

Strýček: Proto jsem ji tam dal. Člověk tam má klid a přijde na jiné myšlenky....

Vlasta: Kolik máte letos dobytka ?

Strýček: Čtyři krávy a dvě telata. Máme je na pastvě. Budou tam letos až do podzimu.

Vlasta: Máte dobrého pasáka ?

Strýček: Dědeček Vávrů. Na každou jinou práci už je moc starý.

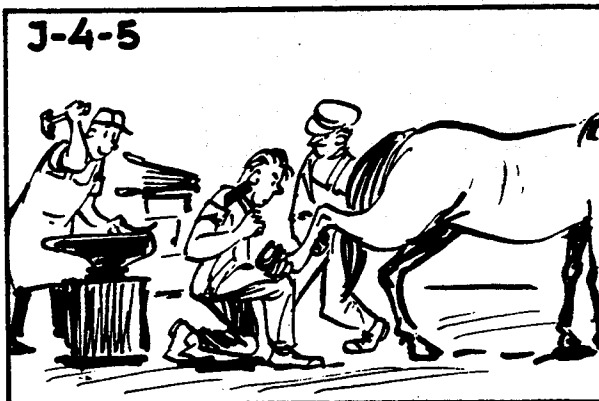
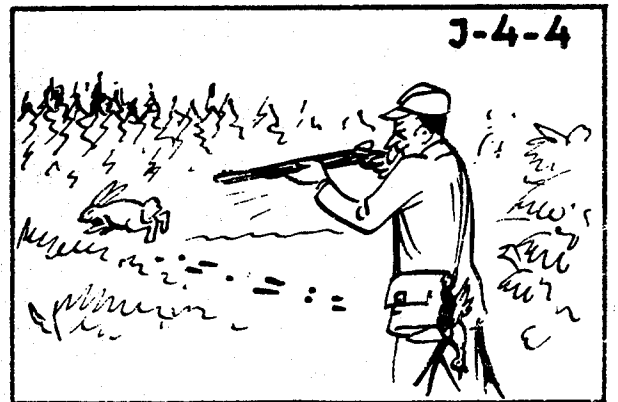
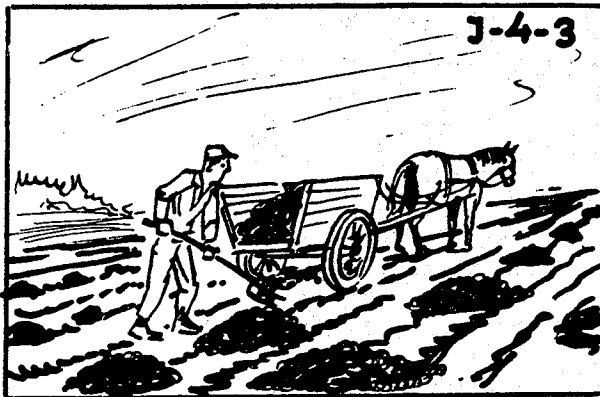
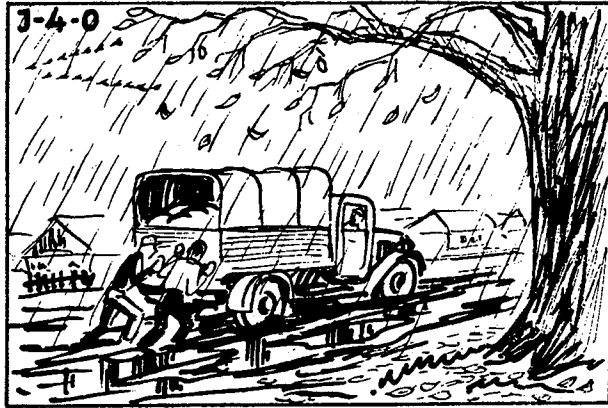
Vlasta: A co včely ? Už se rojily ?

- Strýček: To víš, že jo ! Mám dva nové včelíny, a dá-li Pánbu, mohli bychom mít letos dost medu.
- Vlasta: Musíš ještě pomáhat při pracích na silnici jako vloni ?
- Strýček: V březnu jsem musel pomáhat. Měli jsme tu masy sněhu a když začalo tání, sesunula se nám na několika místech strán a zatarasila silnici na čtrnáct dní. Nadřeli jsme se jako mezci.
- Vlasta: Měli jste čas zasadit zeleninu ?
- Strýček: Teta byla zahradník. Měla moc pěkné sazenice. Sama je zasázela a zalévala. Dokonce postavila i dva strašáky. Teď budeme muset plít.
- Vlasta: To já dělám docela ráda. Vezmu si to na starost. Za týden tam nebude ani kouska plevelu.
- Strýček: To je dobře. Já ho pak spálím.... Taký můžeš sebrat housenky, hlemýždě a všelijaké ty brouky, které tam najdeš. Je jich letos dost.
- Vlasta: Četla jsem v novinách, že zahradní škůdci někde zničí každý rok víc plodin, než se jich sklídí. Co proti tomu děláte ?
- Strýček: Postříkujeme *) stromy i zeleninu všelijakými chemikáliemi, ale já na to letos ještě nenašel volnou chvíli.
- Vlasta: Možná, že i to bych mohla udělat.
- Strýček: O tom si promluv s tetou - to je její starost.

*) alej, f. (gen.: -e) = tree-lined road
 Je tam pěkné posezení. = It's a nice place to sit.
 postříkovat, dur. = to spray
 sklízet, dur. = to harvest
 sklídit, pct.
 sklizeň, f. (gen.: sklizně) = harvest
 kousek, m. (gen.: -a, or -u) = a bit, piece
Nebylo tam ani kouska plevelu = There was not a single weed there.
 NOTE: Genitive is used in some negative phrases and idioms. Another example:
 Nebylo tam ani živé duše.- There was not a soul there.

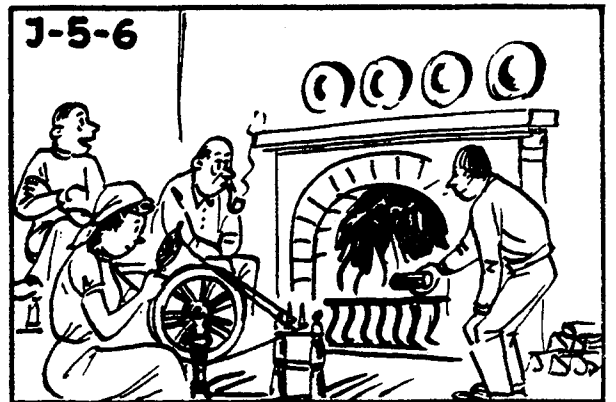
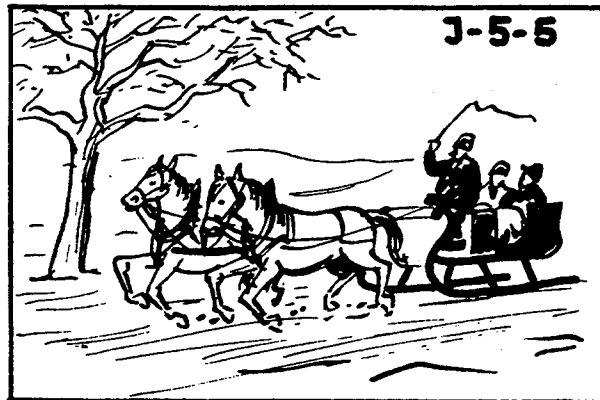
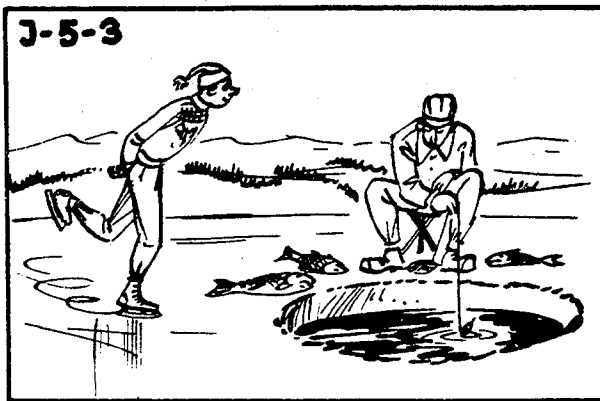
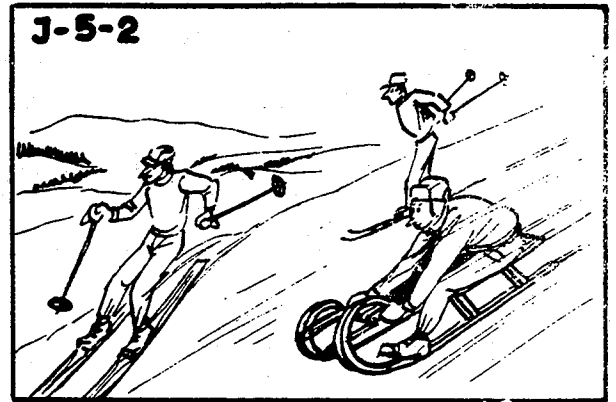
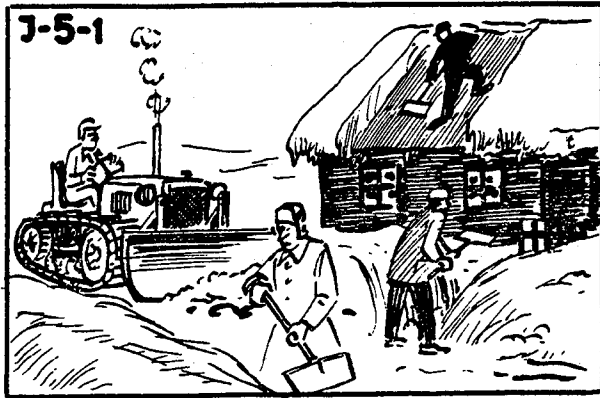
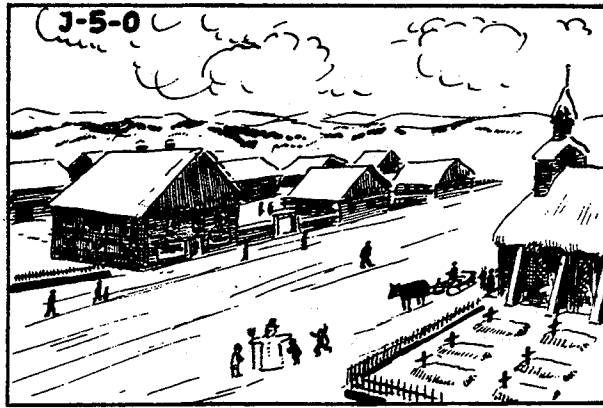

Pohraniční stráž.

PODZIM.

- J-4-0 Podzim přinesl víc dešťů než jiná léta. Řeky i potoky se rozvodnily. Jezdit se dá jen po asfaltových, betonových nebo dlážděných silnicích. Na postranních cestách je až půl metru bláta. Co chvíli v něm uvázne nějaké auto.
- J-4-1 Hráz jednoho rybníka nevydržela tlak vody. Prolomila se. Voda z rybníka zatopila vesnici. Obyvatelstvo muselo utéct. Lidé zachránili jen holé životy. Četa, organizovaná z mužů mezi 18 až 45 lety, pokouší se ucpat díru v hrázi pytli s pískem.
- J-4-2 Dřevorubci v lesích kácejí stromy. Nařezané dřevo skládají do metrů.
- J-4-3 Zemědělci hnojí pole. Někteří užívají hnůj, jiní umělé hnojivo.
- J-4-4 Pan Valta si vyšel na zajíce. Střelil z brokovnice. Zajíc to ve zdraví přežil. Pan Valta střelil Pánubohu do oken.
- J-4-5 V kovárně teď mají hodně práce. Kovář něco dělá na kovadlině. Jeho pomocník přibíjí koni na kopyto podkovu.
- J-4-6 Na jednom statku měli požár. Požárnici vědí, že už nezachrání obytné stavení. Chtějí proto požár alespoň lokalizovat, aby se nerozšířoval.

ZIMA.

- J-5-0 Přišla zima. Přes týden bez přestání sněžilo. Celý kraj je pod sněhem. Děti si hrajou ve sněhu. Před kostelem stojí saně.
- J-5-1 Kdekdo odklízí sněh. Sněhový pluh uvolňuje cestu, lidé odhazují sněh se střech, aby se pod jeho vahou neprolomily.
- J-5-2 Na horách je plná sezóna. Lyžaři a sánkaři jsou na každém sjízdném svahu. Kdo nejezdí na lyžích, sedí na sánkách.
- J-5-3 Na řekách vidíme bruslaře a rybáře. Kdo jezdí na bruslích, musí dát pozor, aby nespádl do děr, které udělali rybáři.
- J-5-4 Ve sněhové vánici se těžko chodí. Ten pán, který uklouzl a upadl, může být rád, že si nezlomil nohu.
- J-5-5 Saně jsou ve sněhu dobrý dopravní prostředek. Ale dnes už jich je vidět jen málo.
- J-5-6 Zdeněk Vacek přijel na vánoce na statek k dědečkovi. Moc se mu tam líbí. Jeho strýc přikládá do krbu. (To vidíme na obrázku. Ve skutečnosti přikládá do kamen, protože dědeček nemá krb, ale kamna). Dědeček kouří fajfku. Sestřenice Jarmila sedí a pracuje.

asfalt, m. (gen.: -u)	= asphalt
asfaltový, adj.	
asfaltka, f.	= asphalt road
bláto, n.	= mud
brokovnice, f.	= shotgun
brusle, f.	= skate
bruslař, m.	= skater
bruslit, dur.	= to skate
díra, f., gen. pl.: děl	= hole
divadlo, n.	= theater; spectacle; stage play
divadelní, adj.	= theatrical
dláždít, dur.	= to pave
dláždění, n.	= pavement
dřevorubec, m.	= lumberjack
hnůj, m. (gen.: -hnoje)	= manure, dung
hnojit, dur.	= to manure, fertilize
hnojivo, n.	= fertilizer
holý, adj.	= bare
kopyto, n.	= hoof; (shoe) last; shoe tree
kovář, m.	= blacksmith
kovárna, f.	= smithy
kovadlina, f.	= anvil
krb, m. (gen.: -u)	= fireplace
lokalizovat, dur. & pct.	= to restrict to one place
lyže, f.	= ski
lyžař, m.	= skier
lyžovat, dur.	= to ski
podkova, f.	= horseshoe
sáně, f. pl. (nebo saně)	= sled, sleigh
sánky, f. pl.	= small sled, sleigh
sánkař, m. (nebo saňkař)	= sled rider
ucpávat, dur.	= to stop up; to block
ucpat, pct.	
uklouznout, pct.	= to slip
zatápnět, dur.	= to flood
zatopit, pct.	

FRÁZE A IDIOMY.

co chvíli	= every once in a while
dlážděný, adj.	= paved
kdekdo	= everybody
přikládat (do kamen, pece, krbu)	= to put coal, wood on
kácet stromy	= to fell trees
Střelí Pánubohu do oken.	= He's shooting at the wind
pánbůh (colloq. pánbů, pánbu, pámbů, pámbu), Pánbůh	= God, Lord
vydržet, pct.	= to withstand
vánice, f.	= blizzard, snow storm

(k lekci 146)

(J-4)

Strýček Vacek vypravuje:

"Léto nám uteklo jako voda a zase máme na krku podzim. Včera jsme přivezli poslední řepu *) a brambory už taky máme, zaplať Pámbu, ve sklepě. A byl nejvyšší čas. Venku leje. Jestli to bude pár dní trvat, tak budeme mít pěkně rozvodněnou řeku a potoky.

Já si pamatuju, jak to bylo v pětadvacátém. Jezdit se dalo jen po asfaltkách *). Betonové silnice jsme tenkrát ještě neměli a dláždění bylo jen v Berouně. Byl jsem ten podzim s řepou v cukrovaru a uvázl jsem tam na jedné postranní cestě v půlmetrovém blátě. Tahali nás z toho třemi páry koní.

Řeka nebyla ještě regulovaná, a když přišla velká voda, přelila*) se přes hráze. To byla největší povodeň, jakou jsem tady viděl. Hráz u rybníka se prolomila pod tlakem vody a půl vesnice bylo zatopeno. Lidi byli rádi, že zachránili holé životy. A co se tenkrát utopilo dobytka !

Pokoušeli jsme se ucpat díry v hrázi pytli s pískem, ale pomoc byla organizovaná už moc pozdě.

Vlasta v tom roce ještě nebyla na světě. - Jo, abych nezapomněl: Ten Černík, co se s ním seznámila ve vlaku, když sem letos jela, si ji vzal. Svatbu měli u nás. Teď mají v Praze byt a Vlasta píše, že je v jiném stavu. To by mohla mít rodinu někdy napřesrok*) v létě. Bude nám tady chybět. Ale co se dá dělat.

Budu muset jít. Slíbil jsem Vávrovi, že mu pomůžu pokácet nějaké stromy. On to sám dělat nemůže. Už má léta. Pomůžu mu taky řezat. On si pak polena *) naskládá do metrů sám.

Jiné roky jsem chodil na zajíce. Mám pěknou brokovnici, ale oči už mi tak neslouží. Střílím Pánu Bohu do oken.

Taky budu muset pohnojit pole. Mařka slíbila, že pojedou do Berouna a koupí nějaké umělé hnojivo. Každý ho dnes užívá, ale já myslím, že není nad hnůj !

Na cestě k Vávrovi se zastavím v kovárně. Budu muset dát okovat koně, aby si nezničil kopyta.

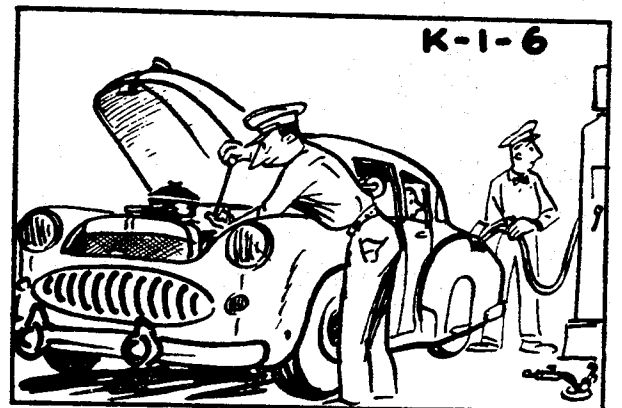
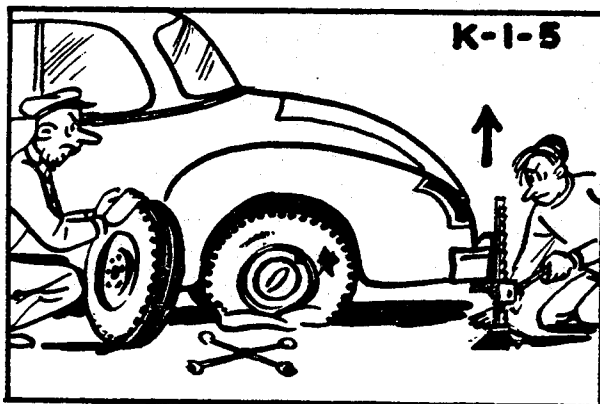
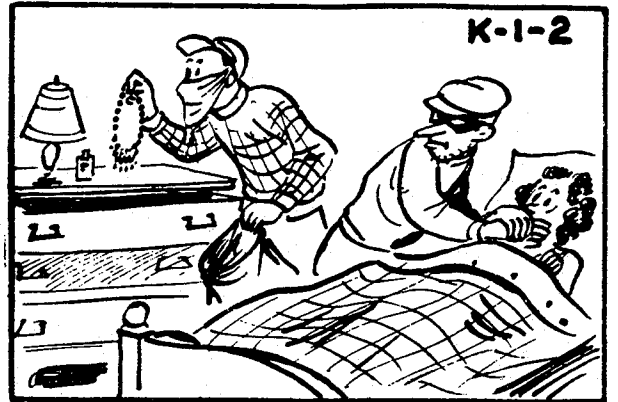
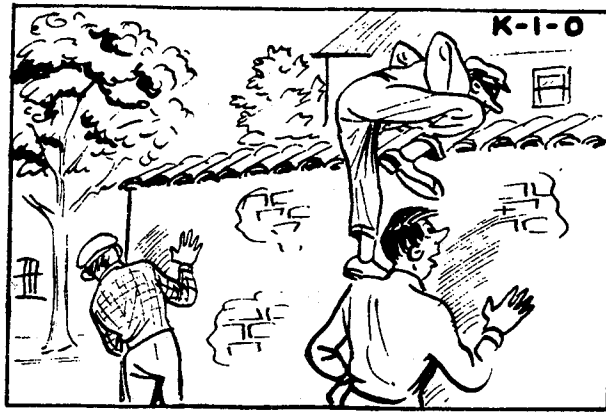
Nevím, jestli jsem vám říkal, že u sousedů hořelo. Požárníci přijeli už pozdě. Bylo to v noci, všichni spali, ale na štěstí nikdo

nepřišel o život. Obytné stavení shořelo docela, ale úrodu ve stodole zachránili dřív, než se požár rozšířil. Předseda NV moc naše požárníky chválil za to, že ohen včas lokalizovali.

Ale teď už musím opravdu jít - ."

-
- *) asphaltka, f. = asphalt road
řepa, f. (or colloq.: řípa) = beet (sugar)
přelévat se, dur. = to overflow
přelít, pct.
napřesrok = next year
poleno, n. = log
je v jiném stavu = she's pregnant
požárník, -a, pl. -ci, m.- fireman

Loupežná vražda na předměstí.

- K-1-0 Tři lupiči si vybrali dům na předměstí. Vědí, že tam přes den není nikdo než paní, která je právě nemocná. Přelezli zeď do zahrady.
- K-1-1 Dveře otevřeli paklíčem. Jeden lupič má na obličeji masku. Druhý si jen uvázal přes ústa kapesník. Třetí, který zůstane na zahradě a bude hlídat, se nemaskoval.
- K-1-2 Oba maskovaní lupiči se dostali do ložnice nemocné paní. Jeden jí rukou upal ústa, aby nemohla křičet o pomoc. Druhý otevřel zásuvku prádelníku a vybírá z ní šperky.
- K-1-3 Když paní viděla, že kradou její brilantový náhrdelník, začala se s maskovaným lupičem prát. Lupič poznal, že nemocná paní má víc síly, než předpokládal. Zatímco druhý na ni mířil pistolí, maskovaný zločinec ji tupým předmětem několikrát uhodil do hlavy. Paní upadla do bezvědomí. Měla proraženou lebku. Později byla nalezena mrtvá.
- K-1-4 Lupiči potom rychle opustili místo zločinu. Jeden z nich nesl kořist. Maskovaný vrah vyrazil okno předních dveří cizího auta, které bylo zaparkováno u chodníku. Rozbitým oknem zevnitř otevřel dveře.
- K-1-5 Když tříčlenná banda prchala z místa činu, píchla pneumaticku. Zastavili a v rychlosti pomocí heveru a křížového klíče montují rezervu.
- K-1-6 Pak zjistili, že mají málo benzínu. U pumpy jim doplnili benzín a olej.

SLOVNÍČEK 147.

banda, f.	= gang
bezvědomí, n.	= state of unconsciousness
briliant, m.	= (cut) diamond
briliantový, adj.	= made of diamonds
hever, m. (gen.: -u), colloq.	= jack
kapesník, m. (gen.: -u)	= handkerchief
lebka, f.	= skull
loupež, f. (gen.: -e)	= robbery
lupič, m.	= robber
montovat, dur.	= to assemble, put together
náhrdelník, m. (gen.: -u)	= necklace
odemykat, dur.	= to unlock
odemknout, pct.	
paklíč, m.	= lock pick
prádelník, m. (gen.: -u)	= chest of drawers
prát se, dur., peru se, pral se	= to fight, struggle
prchat, dur.	= to flee, escape
uprchnout, pct.	
předmět, m. (gen.: -u)	= object; subject; matter; topic
předpokládat, dur.	= to presume
šperk, m. (gen.: -u)	= jewel
ucpávat, dur.	= to stop up, gag
ucpat, pct.	
uhodit, pct.	= to hit, slap hard
vrah, m.	= murderer
vražda, f.	= murder
vraždit, dur.	= to murder
zavraždit, pct.	
zásuvka, f.	= drawer
zločin, m. (gen.: -u)	= crime
zločinec, m.	= criminal
zločinný, adj.	
zdvihák, -u, m.	= jack

FRÁZE A IDIOMY.

tupý předmět	= blunt instrument
Upadl do bezvědomí.	= He lost consciousness.
Má proraženou lebku.	= He suffered a fractured skull.
Vyrazil okno.	= He broke the window.
Píchnli jsme (pneumatiku).	= We had a flat (tire).

(k lekci 147)
(J-5 a K-1)

Strýček Vacek, jeho žena, jejich soused Husák a dědeček Vávrů sedí u kamen. Venku je zima. Sněží a mrzne. Dědeček kouří fajfku, teta plete, Vacek přikládá do kamen a soused Husák něco vypravuje:

Vacek: Co říkáte tomu sněhu, sousede ?

Husák: Už nám dlouho tolik sněhu nenapadlo jako letos. Pro pole je to dobré, ale pro nás to bude těžká zima.

Dědeček: Nemáte dost uhlí a dříví ?

Husák: Dříví mám dost, ale uhlí čekám až na druhý týden. Jak ho sem teď přivezou, opravdu nevím. Žena si dělá velké starosti.

Vacek: My máme dost. Tak si přijďte, jestli budete potřebovat.

Husák: To je od vás hezké. Já vám za to pomůžu odházet se střechy a odklidit ze dvora sních.

Vacek: To se mi hodí. Jen doufám, že nám sem pošlou sněhový pluh, aby nám uvolnil cestu na hlavní silnici.

Dědeček: Když nepřijede, tak vytáhneme saně.

Teta: Budete je muset stejně vytáhnout ještě dnes. Musím zítra nakupovat a na lyžích jezdit neumím.

Dědeček: Tak pošlete děti se sánkami. Stejně nic nedělají.

Husák: Viděl jsem je stavět u hřbitova sněhuláka.

Teta: Tam se jim aspoň nemůže nic stát. Ale když jdou bruslit, tak jsem vždycky celá nervózní. Člověk čte skoro každý den, jak se pod někým prolomil led.

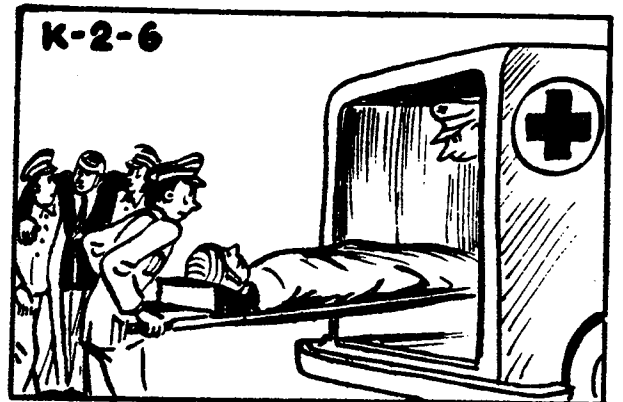
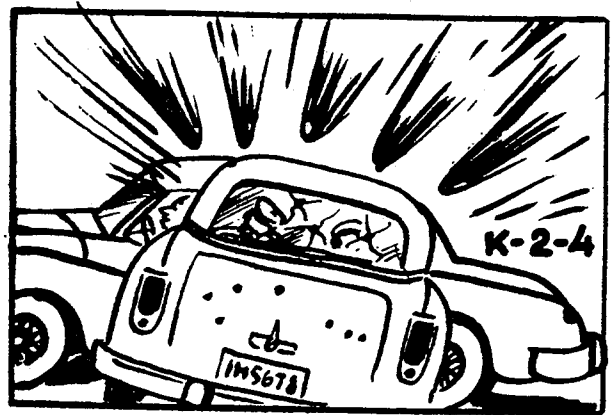
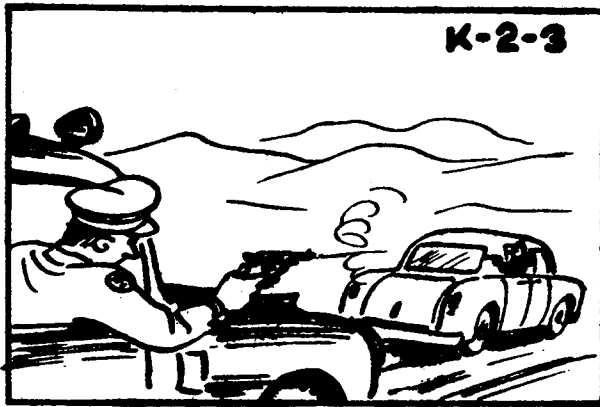
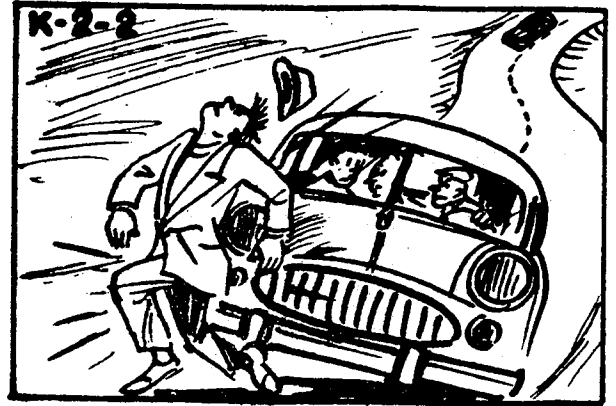
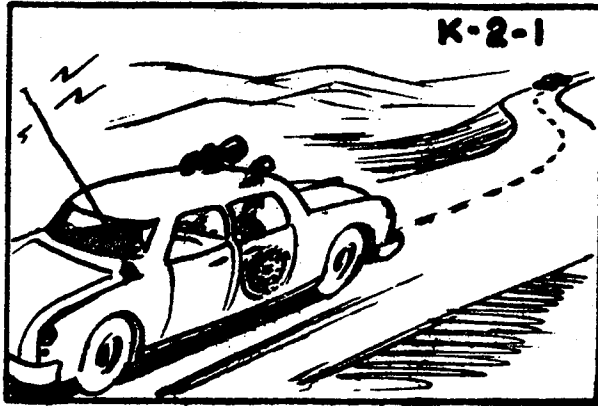
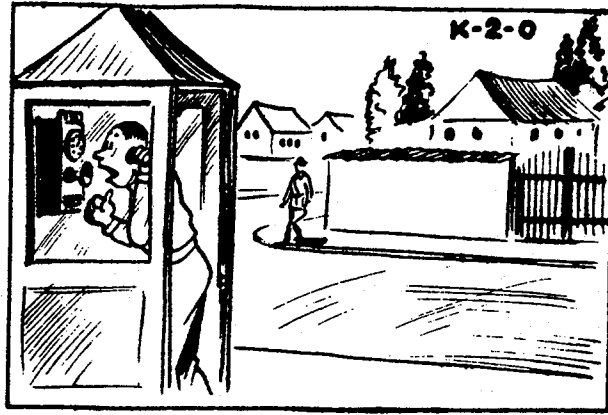
Vacek: To se stává hlavně tam, kde rybáři vysekali do ledu díry. Díra zamrzne jen slabě, vánice ji přikryje sněhem a neštěstí je hotové.

- Husák: Neštěstí se může stát všude. Podívejte se na mě ! Vloni jsem na náledí uklouzl a zlomil jsem si nohu. A to jsem opatrný !
- Teta: Já si to dobře pamatuju. Ležel jste s tím hezky dlouho !
- Husák: Ještě na jaře jsem nemohl pořádně chodit. Staršímu člověku se všechno hojí +) pomalu.
- Dědeček: Hlavní věc je, že jste zase v pořádku. Mohlo to být horší. Noviny jsou plné různých neštěstí.
- Teta: Právě včera jsem četla o té velké loupežné vraždě v Košířích.
- Vacek: Myslíš tu, kde lupiči ukradli auto a chtěli ujet ?
- Husák: Taký jsem to četl. Ale VB je chytila!
- Dědeček: Jak se to vlastně stalo ?
- Teta: Pokud si pamatuju, tak si nějaká banda lupičů vybrala dům, kde byla jen nějaká nemocná paní docela sama. Dostali se přes zeď do zahrady a paklíčem do domu. Prý měli masky na obličejích. Jeden zůstal na zahradě a hlídal.
- Dědeček: A nekřičela ta paní o pomoc ?
- Teta: Nemohla. Nejdřív jí ucpali ústa a když se začala bránit a ukázalo se, že má víc síly, než lupiči předpokládali, tak jí ten jeden zločinec uhodil nějakým tupým předmětem do hlavy a prorazil jí lebku. Musela hned upadnout do bezvědomí. Když přišla policie, tak už byla mrtvá.
- Dědeček: Utekli ti lupiči i s kořistí ?
- Teta: V novinách stálo, že opustili místo zločinu s nějakými penězi, prsteny a s briliantovým náhrdelníkem. Venku jeden z vrahů vyrazil okno u nějakého cizího automobilu, zevnitř otevřel dveře a celá trojčlenná banda pak uprchla z místa činu.
- Vacek: Já jsem slyšel v rádiu, že přitom píchli pneumatiku.
- Teta: Zrovna jsem to chtěla říct.
- Dědeček: Tak přitom měli smůlu.

- Teta: Zaplať Pán Bůh, že měli - a pořádnou. Pneumatiku v rychlosti vyměnili ⁺). V kufru vozu byla rezerva. To kolo, hever a křížový klíč našla VB u silnice. - Ale pak jim došel ⁺) benzín. Když to zjistili, zastavili u pumpy a doplnili si nádržku.
- Dědeček: To je ale drzost ⁺).
- Teta: Ale to není všechno.

(Pokračování)

-
⁺) hojit (se), dur.	= to heal
vyměňovat, dur.	= to exchange
vyměnit, pct.	
Došel nám benzín.	= We are out of gas.
drzost, f. (gen.: -i)	= impudence, gall, crust, cheek
křížový klíč	= wrench

CVIČENÍ ČÍSLO 148.

Stíhání loupežných vrahů.

- K-2-0 Náš starý známý, Zdeněk Vacek, měl nějakou pochůzku. Stal se při tom náhodným svědkem krádeže auta, kterého banda užila k útěku. Zdeněk běžel k nejbližší telefonní budce. Zavolał Veřejnou bezpečnost a řekl, co viděl.
- K-2-1 Z ředitelství Veřejné bezpečnosti ihned rádiem dirigovali služební vozy k výpadovým silnicím. Ačkoliv lupiči jeli rychlostí přes 100 kilometrů za hodinu, jeden služební vůz je pomalu doháněl.
- K-2-2 Lupiči při divoké honičce vrazili do jednoho chodce. Těžce ho zranili. Ani jím nenapadlo zastavit. Bez zpomalení pokračovali v jízdě. Naopak ještě zrychlili.
- K-2-3 Vůz VB taky přidal plyn. Vyzýval lupiče sirénou, aby zastavili. Lupiči tuto výzvu ignorovali. Když se pak vůz VB přiblížil na dostřel, jeden z lupičů se vyklonil z okna a začal po VB pálit z revolveru. VB palbu opětovala.
- K-2-4 Kulky ze služební pistole prostřílely kufr pronásledovaného vozu. Tři projektily taky pronikly zadním okýnkem. V tu chvíli se auto lupičů dostalo na křižovatku, kde mělo zastavit. Řidič samozřejmě nedbal dopravních předpisů. Plnou rychlostí projížděl křižovatkou a vrazil do auta, které mu křižovalo cestu. Byla to prudká srážka. Obě auta byla prakticky demolována.
- K-2-5 Řidič ukradeného vozu vrazil hlavou do předního okna a na chvíli ztratil vědomí. Zbývající dva členové bandy se Veřejné bezpečnosti vzdali, protože věděli, že neuniknou.
- K-2-6 Při srážce byl zraněn řidič druhého auta a jeden mladý muž, který s ním jel. Řidič si o volant přerazil několik žeber. VB zavolała záchrannou stanici. Přijela ambulance. Ošetřovatelé dali zraněnému mladému muži nouzový obvaz na hlavu. Pomohli taky řidiči druhého auta do ambulance.

Armáda a bezpečnostní služba v Československu /ČSSR/

Československo už od roku 1945, ale zvláště od roku 1948 podřídilo své ozbrojené síly i svůj bezpečnostní aparát Sovětskému svazu. Tato faktická podřízenost se prohloubila po okupaci Československa sovětskou armádou v roce 1968. Prakticky každý rok prochází celý aparát bezpečnostní služby nějakou reorganizací. Podle materiálů uvolněných Senátem Spojených států v roce 1976, a po opravách v roce 1980 lze shrnout jednotlivé složky čs. bezpečnostní služby takto:

- MNO - Ministerstvo národní obrany
- ČSLA - Československá lidová armáda. Podléhá MNO: Ministerstvo národní obrany.
- MV - Ministerstvo vnitra
- SNB - Sbor národní bezpečnosti, dělí se na další složky z nichž základní jsou:
- VB - Veřejná bezpečnost, uniformovaná policie nejrůznějšího zaměření.
- SNV - Sbor nápravné výchovy, lidově Bachaři. Vězeňská stráž.
- PS - Pohraniční stráž, jednotky armádního typu, ale podléhající po dobu výkonu služby Ministerstvu vnitra, v době neslužební MNO.
- CO - Civilní obrana, nebo jednotky Civilní obrany, dříve se nazývaly Vnitřní stráž. Armádní jednotky podléhající po dobu služby MV.
- PPVB - Pohotovostní pluky VB, jsou v ČSSR čtyři. Umístěny v Praze, Plzni, Ostravě a Bratislavě. Jedná se o zvláštní jednotky podřízené plně MV. Slouží v nich dobrovolníci a po dvouleté službě u těchto jednotek mohou postoupit k regulární službě u některé ze složek MV.
- StB - Státní bezpečnost, na národní úrovni pod tímto názvem, na federální úrovni jako Federální správa zpravodajských služeb, FSZS.
- VKR - Vojenská kontrarozvědka, VKR je částí /oddělením/ StB, v armádě. Podléhá MV.
- ZS - Závodní stráž. Ozbrojená služba střežící tovární objekty, ale i vchody do úřadů. Většinou pensisté. Podřízená MV.
- PŮ - Požární útvary. Hasiči, požárníci. Podřízeno MV.
- OOŽ - Ozbrojená ochrana železnic. Ozbrojené jednotky /čtyř/ podléhající Ministerstvu dopravy. Střeží železniční zařízení a vlaky na tratích. Ovšem také ostatní železničáře.
- CVK - Celní a valutová kontrola. Uniformovaná, ale neozbrojená složka podléhající Ministerstvu financí.

KSČ - Komunistická strana Československa
Svoje zvláštní ozbrojené oddíly má ovšem i KSČ. Jmenují se LIDOVÉ MILICE. Nepoužívají běžné vojenské hodnosti, ale názvu komisař /čety, roty, pluku/. Jsou organizovány jako armáda, ale bez letectva. Většinou do samostatných brigád.

MV - Ministerstvo vnitra
Svou uniformovanou, ale neozbrojenou složku mají i Národní výbory - říká se jí Městská inspekce veřejného pořádku, čili MIVP. Hlídají parkoviště, parky, řídí dopravu v době odchodu dětí ze škol.

Blíže si o těchto věcech povíme v dodatcích k této knize našeho kursu na straně 131.

SLOVNÍČEK 148.

demolovat, dur. & pct.	= to demolish
dirigovat, dur.	= to direct; to conduct (an orchestra)
divoký, adj.	= wild
dohánět, dur.	= to catch up with; to drive s.o.
dohnat, pct.	to s.t.
honička, f.	= chase
kriminální, adj.	= criminal
náhodný, adj.	= chance, accidental
opětovat, dur.	= to repeat
prakticky, adv.	= practically; for all practical purposes
pronikat, dur.	= to penetrate
proniknout, pct.	
předpis, m. (gen.:-u)	= regulation; rule; prescription
samozřejmě, adv.	= it goes without saying; you bet
separátní, adj.	= separate
srážka, f.	= collision, crash (of two moving objects); precipitation; deduction
unikat, dur.	= to escape; to leak
uniknout, pct.	
věznice, f.	= jail (building)
vražet, dur.	= to run into; to bump into;
vrazit, pct.	to thrust into
zřizovat, dur.	= to establish, set up
zřídít, pct.	
žebro, n.	= rib
železničář, m.	= railroadman
železniční, adj.	= railroad (adj.)

FRÁZE A IDIOMY.

výpadová silnice	= arterial road
pořádková služba	= routine police duty
Přidal jsem plyn.	= I stepped on the gas.
dopravní předpisy	= traffic regulations

ROZHOVOR

(k lekci 148)
(K-2)

Pokračování.

- Dědeček: Co se stalo potom ?
- Teta: Někdo je viděl, když kradli to auto - nějaký náhodný svědek - a zavolal VB.
- Dědeček: Tak VB je chytila?
- Teta: No jo, chytila, ale teprve, když těžce zranili nějakého chodce.
- Dědeček: Musela to být divoká honička.
- Teta: Ti lupiči prý jeli ulicemi stokilometrovou rychlostí.
- Vacek: Nebýt rádia, tak je nikdy nechytili.
- Husák: To je svatá pravda.
- Teta: Z ředitelství veřejné bezpečnosti hned dirigovali služební vozy na všechny výpadekové silnice. Ale ta banda měla odvahu. Když je jeden vůz VB doháněl, začali po něm střílet. Ani nezpomalili.
- Dědeček: VB nestřílela?
- Teta: V novinách stálo, že opětovali palbu, když lupiči ignorovali světlo a sirény, kterými je VB vyzývala, aby zastavili. Kulky ze služebních revolverů proštělily kufr a zadní okýnko toho auta, ale z lupičů netrefily nikoho. VB je chytila teprve, když se na křižovatce srazili s jiným autem.
- Dědeček: (bere noviny) Musela to být prudká srážka. Tady stojí, že obě auta byla prakticky demolována.
- Husák: A co se stalo těm lupičům ?
- Vacek: Podle rádia se prý vzdali. Řidič se snad zabil, když při srážce vrazil hlavou do předního skla.
- Teta: Těm druhým se nestalo nic ?

Dědeček: Prý ne. Taková banda má obyčejně štěstí.

Teta: Já myslím na ty lidi v tom druhém autě.

Dědeček: Tady píšou jen o řidiči. Prý ho odvezla ambulance ze záchranné stanice. Jo - a spolucestující si rozbil hlavu.

Husák: A ta paní, co ji oloupili ?

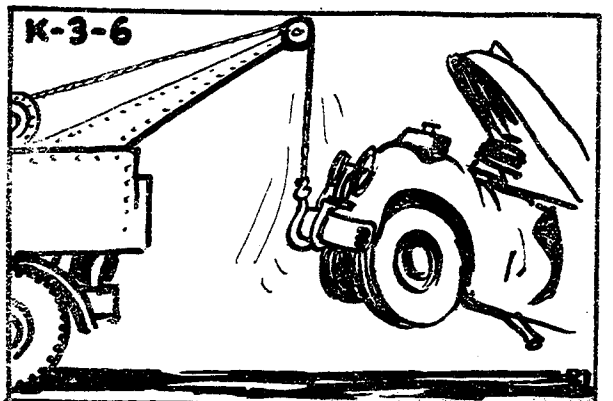
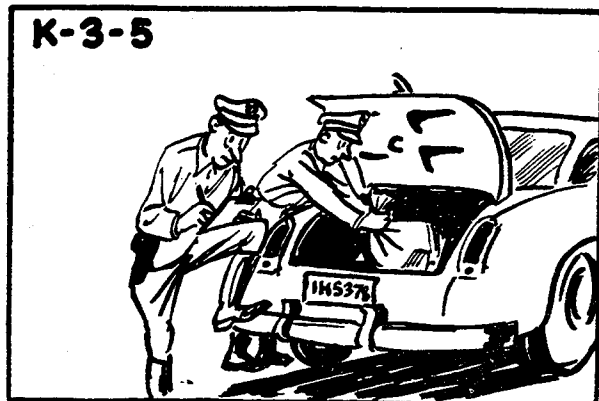
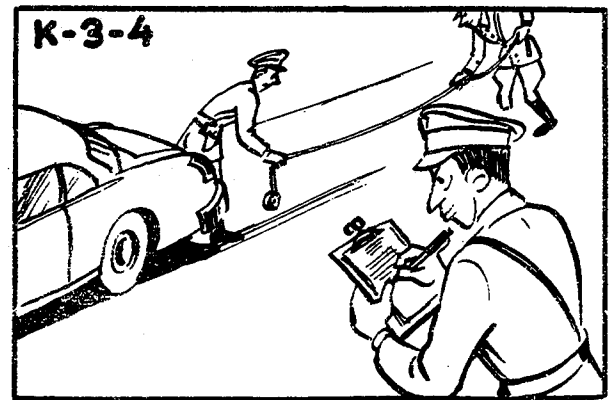
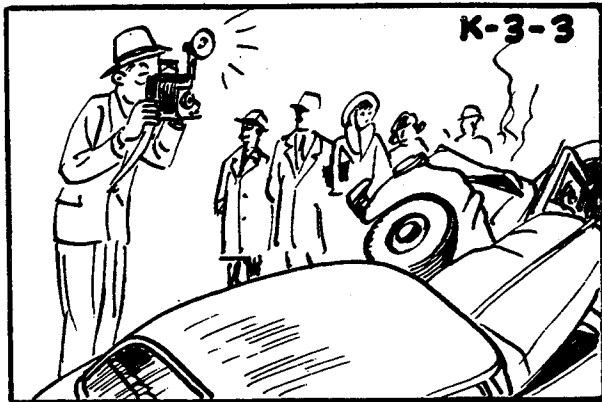
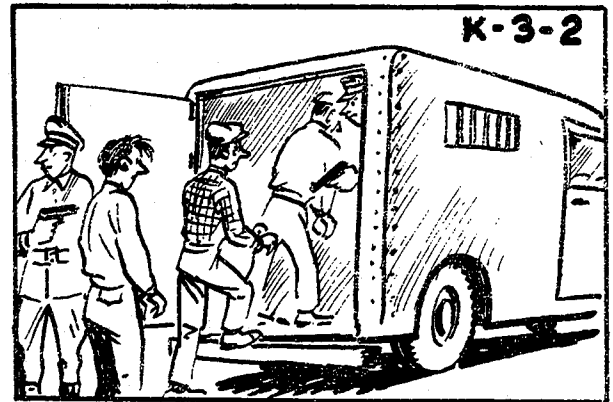
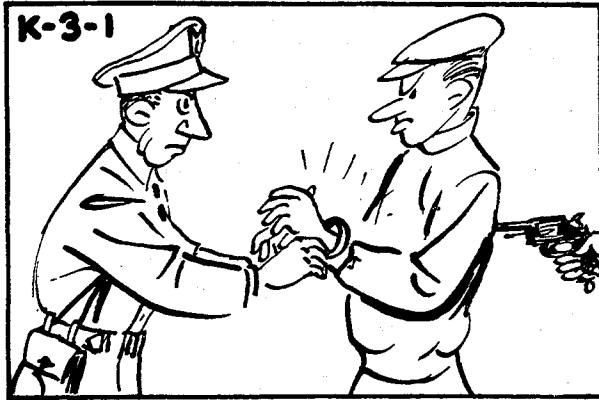
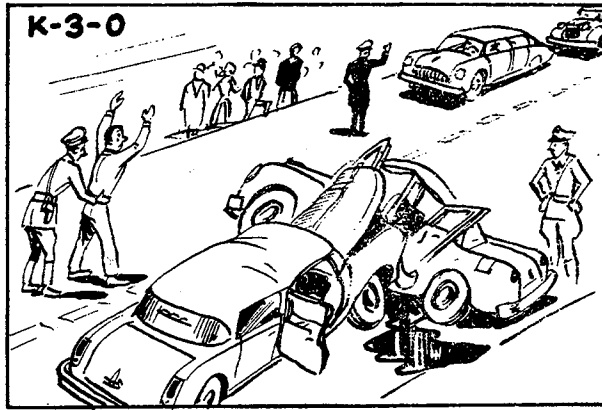
Dědeček: Ta byla mrtvá dřív, než přišla VB.

Vacek: Jsem moc zvědav, jestli je za to pověsí.

Husák: Na to můžete vzít jed !

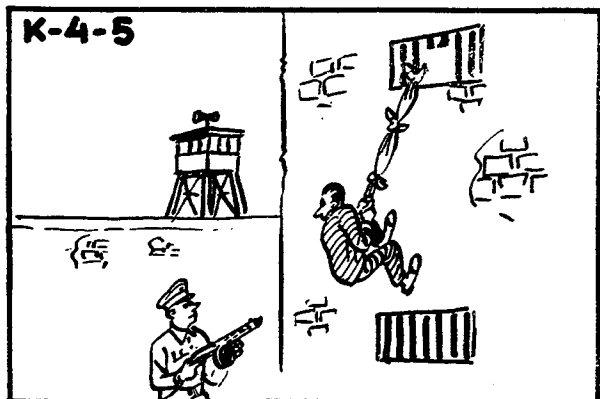
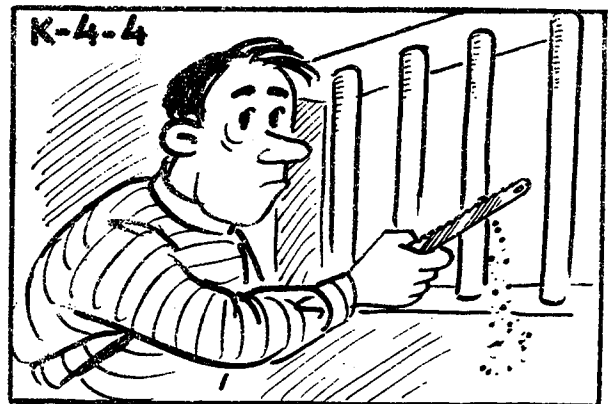
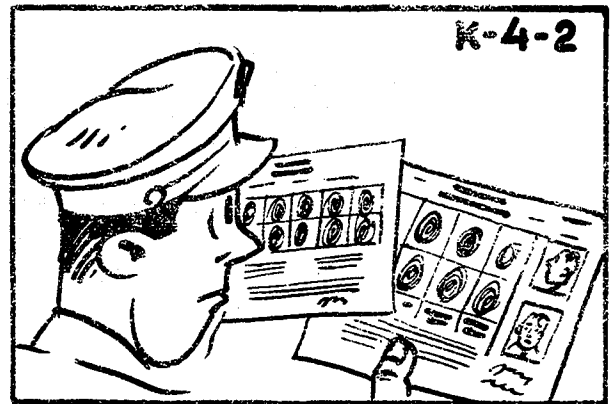
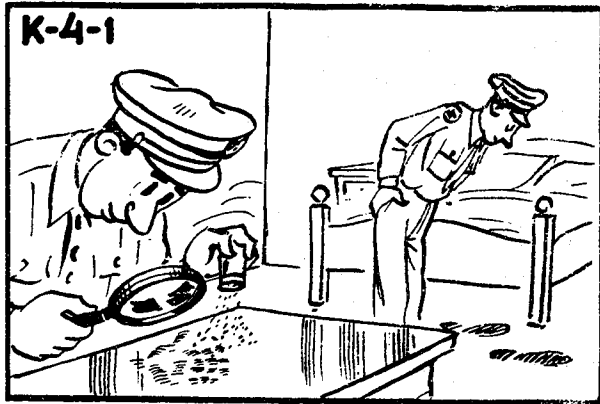
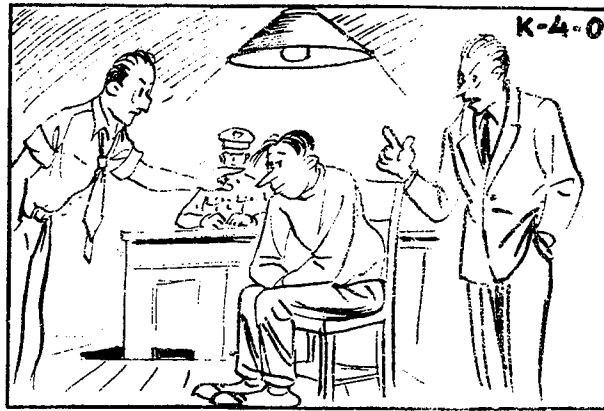
jed, m. (gen.: -u)
"Na to můžete vzít jed!"

= poison
= You bet ! That's for sure !
Take my word for it !

Banda jde do vazby.

- K-3-0 Na místě srážky se brzy shromáždil zástup diváků. Protože jedna strana silnice je zatarasena, musí příslušník Veřejné bezpečnosti řídit dopravu. Pod autem, do kterého zločinci vrazili, je kaluž benzínu. Protože jde o vraždu, přijela na místo taky státní bezpečnost.
- K-3-1 Zločinci dostávají pouta ("náramky") na ruce. Spoutaní potom nastupují do vězeňského vozu ("zeleného antona"), který je potom odveze do vazby.
- K-3-2
- K-3-3 Na místo srážky brzy přijeli novináři. Novinářský fotograf fotografuje rozbitá auta.
- K-3-4 VB dělá nákres srážky. Dva příslušníci VB pomocí pásma měří vzdálenosti.
- K-3-5 V kufru ukradeného vozu byl nalezen lup.
- K-3-6 Demolované vozy pak byly odtaženy nákladními auty s jeřáby (vyprošťovacími vozy).

Výslechy, policejní a soudní vazba.

- K-4-0 Banda byla nejdřív odvezena do policejní vazby k výslechům.
- K-4-1 VB na místě činu hledá otisky prstů a jiné stopy. Lupiči totiž svalují vinu jeden na druhého. Je potřeba zjistit, který z nich zavraždil nemocnou paní. VB dělá rekonstrukci zločinu.
- K-4-2 Jeden člen bandy udal, že se jmenuje Jan Hulík. VB ho ovšem daktyloskopovala. Potom porovнала jeho otisky prstů se staršími daktyloskopickými kartami. Ukázalo se, že nejde o žádného Jana Hulíka, ale o Josefa Havrdu. Havrda už má za sebou 8 let odnětí svobody pro zločin loupeže.
- K-4-3 Po výsleších byla banda dodána do soudní vazby. Havrda seděl v cele a dělal plány na útěk.
- K-4-4 Někdo mu do cely propašoval pilku. Havrda přeřezává mříže.
- K-4-5 Spouštěl se dolů po prostěradlech. Byl však zpozorován vězenskou stráží dřív, než se dostal na zem.
- K-4-6 Druhý člen bandy se v cele oběsil. Ve věznici asi bude velké vyšetřování: Jak to, že jeden zločinec měl pilku a druhý provaz ?

cela, f.	= cell
daktyloskopovat, dur. & pct.	= to take somebody's fingerprints
divák, m.	= spectator, onlooker
jeřáb, m. (gen.: -u)	= crane
kaluž, f. (gen.: -e)	= puddle
lup, m. (gen.: -u)	= plunder, booty, prey
mříž, f. (gen.: -e)	= bars, grate, lattice
nákres, m. (gen.: -u)	= sketch, drawing
náramek, m. (gen.: -mku)	= bracelet; (in slang): handcuffs
oběsit, pct.	= to hang (execute by hanging)
oběsit se, pct.	= to commit suicide by hanging
odtahovat, dur.	= to tow away; to pull away
odtáhnout, pct.	
otisk, m. (gen.: -u)	= print, impression; copy
pásmo, n.	= tape measure; zone
pašovat, dur.	= to smuggle
propašovat, pct.	
pilovat, dur.	= to saw, file
porovnávat, dur.	= to compare
porovnat, pct.	
pouta, n. pl.	= handcuffs
prostěradlo, n.	= bed sheet
provaz, m. (gen.: -u)	= rope
rekonstrukce, f.	= reconstruction
shromažďovat se, dur.	= to assemble, to gather together
shromáždit se, pct.	(of people)
spouštět, dur.	= to lower, let down, sink
spustit, pct.	
svalovat, dur. (vinu na někoho)	= to blame s.o.
svalit, pct. (vinu na někoho)	
zástup, m. (gen.: -u)	= crowd; file (formation)
zpozorovat, pct.	= to notice
přeřezávat, dur.	= to cut through
přeříznout, pct.	

FRÁZE A IDIOMY.

příslušník Veřejné bezpečnosti	= member of Public Security (police)
vězeňský vůz (formerly, argot: zelený anton)	= patrol wagon
daktyloskopická karta	= fingerprint chart
totiž (beginning an explanatory phrase)	= that is; you know...
pověsit, pct.	- to hang up
vazba, f.	- detention
vyprošťovat, pct.	- to free, to extricate
vyprostit, dur.	

(k lekci 149)
(K-3 a K-4)

U Vacků se pořád ještě mluví o loupežné vraždě v Košířích.

Dědeček: Fotografové a novináři jsou hned všude, kde se něco stane. Pán Bůh ví, jak se to dovědí.

Vacek: Policie a noviny vždycky spolupracujou.

Teta: Tady je fotografie z té srážky.

Soused: Ukažte, paní Vacková ! Rád bych se na to podíval.

Teta: Ale beze všeho⁺) - tu máte !

Soused: Tohle fotografovali hned, když se to stalo. Tam to muselo vypadat ! Celá silnice je zatarasená a pod tím jedním autem je kaluž krve, nebo benzínu.

Vacek: To bude benzín.

Soused: A těch lidí ! Kde se takový zástup vzal ?

Teta: Zvědaví lidi jsou hned všude.

Vacek: Kór⁺) když se střílí.

Soused: Jeden příslušník VB řídí dopravu a nějací jiní dávají těm lumpům pouta.

Vacek: Ti, co dávají těm zločincům pouta, to není VB, to je státní bezpečnost.

Teta: Já se v těch uniformách ještě pořád nevyznám.

Dědeček: Jestlipak už tam je auto, ve kterém je odvezou ?

Soused: To víte, že jo. Odvezou je do vazby.

Teta: Já jsem jednou viděla takovou srážku v Berouně na trhu. Taký to fotografovali a dělali nákresy, měřili....

Vacek: To se musí !

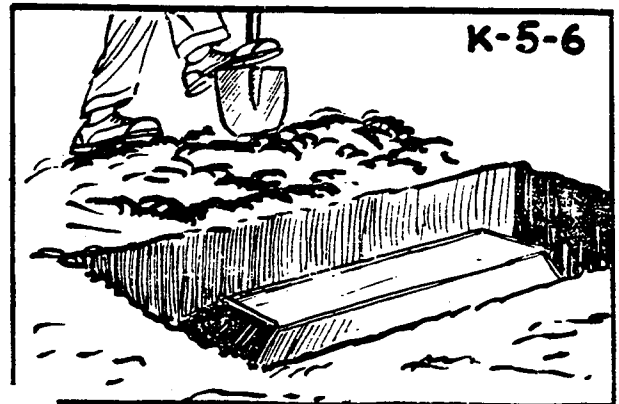
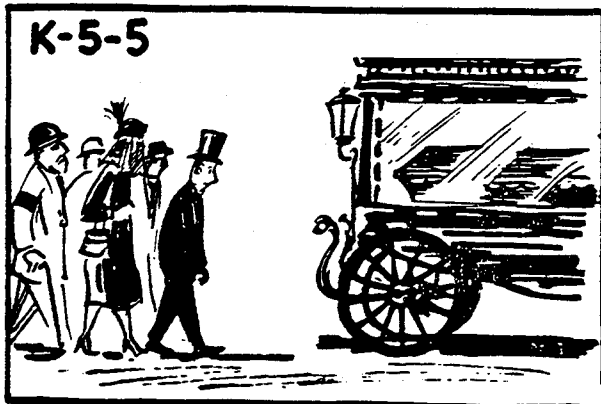
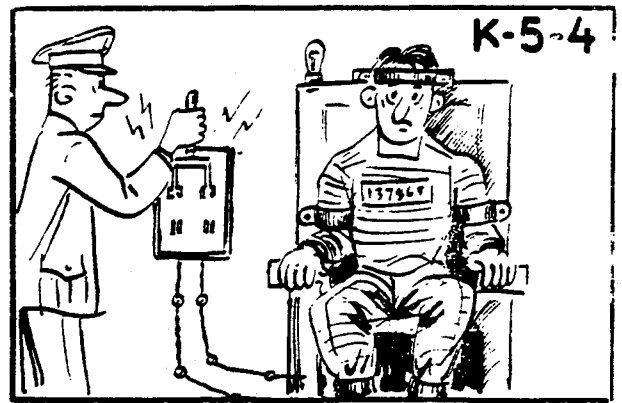
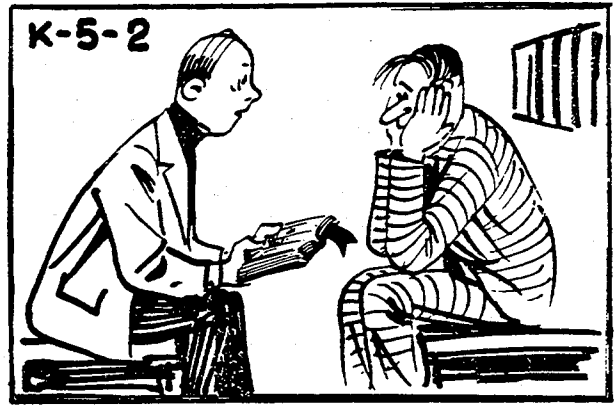
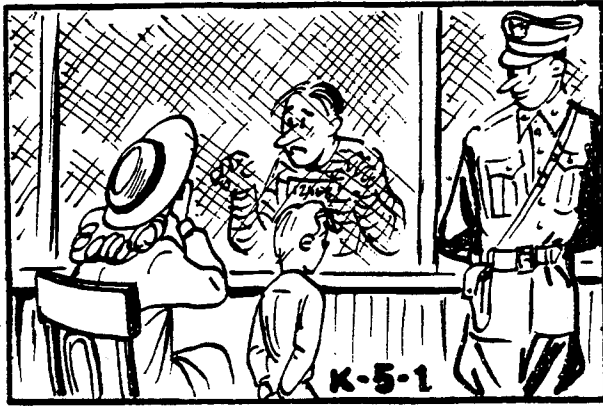
Dědeček: A našli ten lup ?

- Soused: Našli. Vzadu v kufru.
- Teta: tenkrát museli na to zavolat dva jeřáby.Trvalo to půl dne, než ty demolované vozy odtáhli
- Soused: V Praze to jde rychleji.
- Dědeček: Píšou, jestli už s nimi dělali výslech ?
- Soused: Předběžný⁺) výslech. Teď ještě hledají různé stopy a otisky prstů, aby zjistili, který z nich tu nemocnou paní zavraždil. Jeden svaluje vinu na druhého.
- Teta: Bude policie dělat rekonstrukci zločinu ?
- Soused: O tom tady nic nestojí.
- Dědeček: Jestlipak vědí, jak se ti lumpové jmenujou ?
- Soused: Jeden říkal, že se jmenuje Jan Hulík, ale když ho daktyloskopovali, tak se ukázalo, že to je nějaký Josef Havrda, který už má za sebou osmiletý těžký žalář pro zločin loupeže.
- Teta: Co je to daktyloskopovat ?
- Soused: To se říká, když někomu berou otisky prstů.
- Dědeček: Když jsem ještě byl mladý, tak takové věci nedělali. Dali takovou bandu do soudní vazby a tam se obyčejně každý rád přiznal.
- Soused: Teď mají daktyloskopické karty od každého, kdo něco provede. Tím se lehce zjistí totožnost⁺).
- Dědeček: Co je jim totožnost platná, když jim takový darebák z vězení uteče!
- Vacek: To není tak lehké.
- Teta: Z berounského vězení jednou utekli dva. Někdo jim propašoval do cely pilku, kterou propilovali mříže a pak se spustili dolů pomocí prostěradel.
- Soused: V moderní věznici se to nemůže stát. Vězeňská stráž by je zpozorovala dřív, než by se dostali na zem.

- Teta: Berounská věznice není moderní, to je pravda. Ale oni tenkrát utekli v noci, když přšlo a byla mlha.
- Dědeček: To se stalo dlouho před válkou. Bylo z toho velké vyšetřování a od té doby se nic takového nestalo.
- Teta: To je pravda. Nikdo už neutekl, ale za to se tam asi před pěti lety jeden oběsil.
- Soused: A kde vzal provaz ?
- Teta: To je dodnes záhada⁺).

+)	beze všeho!(idiom.)	= gladly!
	kór, (colloq.)	= especially
	předběžný, adj.	= preliminary
	totožnost, f. (gen.: -i)	= identity
	záhada, f.	= mystery

V novinách stojí, že ...	= It says in the paper that ...
O tom tady nic nestojí.	= There is nothing about that in here.

CVIČENÍ ČÍSLO 150.

Noc před popravou.

- K-5-0 Už je po procesu se zbývajícími dvěma členy bandy. Ten, který jen hlídal venku, dostal trest odnětí svobody na patnáct let. Musí teď s četou jiných trestanců pracovat na stavbě jedné strategicky důležité silnice. Rozbívá kameny. Není to lehká práce. Bagr, který opodál rypá půdu, dělá hrozný rámus. Jiný trestanec krumpáčem kopá tvrdou půdu. Třetí odhazuje hlínu lopatou.
- K-5-1 Josef Havrda, který byl usvědčen z vraždy, byl odsouzen k trestu smrti provazem. Večer před popravou dovolili jeho ženě a synovi, aby se s ním rozloučili.
- K-5-2 Potom přišel za Havrdou do cely vězeňský duchovní. Četl mu z bible a dával mu útěchu.
- K-5-3 Poslední noc měl Havrda těžké sny. Tlačila ho múra. Zdálo se mu, že paní, kterou zavraždil, přišla za ním s čertem, aby si ho odnesl do pekla.
- K-5-4 Sny se často nedrží skutečnosti. Havrda se najednou viděl v Sing Singu na elektrickém křesle. Na pravo od něho byl velký vypínač.
- K-5-5 Pak se mu zdálo, že už je mrtev a v rakvi. Viděl svůj vlastní pohřeb. Jeho vdova šla za rakví v černém závoji, vedle ní švagr v cylindru. Tchán tam byl taky, ale měl jen černou pásku na rukávu a tvrdý klobouk.
- K-5-6 Pak se ještě Havrda ve snu díval, jak rakev s jeho mrtvolou spustili do hrobu. Hrobník házel do hrobu hlínu.

Ve skutečnosti to celé bude docela jinak. Ráno Havrdu odvedou na vězeňský dvůr, pod šibenici. Kat mu dá na krk oprátku. To bude konec.

Je ovšem ještě jedna možnost. President republiky mu v poslední chvíli může dát milost. V tom případě by mu byl trest změněn na doživotní žalář.

Přísloví: S poctivostí nejdál dojdeš!

SLOVNÍČEK 150.

bagr, m. (gen.: -u)	= excavator; dredge
bible, f.	= Bible
cylindr, m. (gen.: -u)	= top hat; cylinder
čert, m.	= devil
hrobník, m.	= undertaker, grave-digger
kat, m.	= hangman; executioner
milost, f.	= grace; pardon
mrtvola, f.	= corpse
opodál, adv.	= a little way off
oprátka, f.	= rope (hangman's)
rakev, f. (gen.: -rakve)	= coffin
rukáv, m. (gen.: -u)	= sleeve
rýpat, dur.	= to dig; to nag
páska, f.	= ribbon
peklo, n.	= hell
pohřeb, m. (gen.: -pohřbu)	= funeral
strategický, adj.	= strategic
šibenice, f.	= gallows
švagr, m.	= brother-in-law
švagrová, f.	= sister-in-law
tchán, m.	= father-in-law
tchyně, or tchyně, f.	= mother-in-law
trestanec, m.	= convict
útěcha, f.	= comfort, consolation
vypínač, m.	= switch
závoj, m.	= veil
poprava, f.	= execution (a putting to death)

FRÁZE A IDIOMY.

Tlačila ho múra.	= He had nightmares.
tvrdý klobouk	= derby (hat)
tvrdák	= bowler
doživotní žalář	= life imprisonment (sentence)

ROZHOVOR

(k lekci 150)

Pokračování.

U Vacků koncem ledna.

- Teta: Pamatujete si ještě, jak jsme před vánočními četli o té loupežné vraždě v Košířích ? Dnes je v novinách rozsudek nad těmi dvěma lupiči.
- Dědeček: Nebyli v tom původně⁺) tři ?
- Vacek: Byli, ale jeden se v cele oběsil.
- Teta: Tady říkají, že Povondrovi - to je ten, co jenom venku hlídal - dali trest těžkého žaláře na 15 let a toho Havrdu, co tu paní zabil, odsoudili k smrti provazem.
- Soused: To jim oběma patří ! - Kdy bude poprava ?
- Teta: To tady nestojí.
- Dědeček: Jestlipak ještě nechávají trestance pracovat v lomech⁺) a na silnicích jako za mých mladých let ?
- Vacek: Jakkak ne ! Když jsem byl vloni na podzim v Praze, viděl jsem celou četnu takových trestanců pracovat na stavbě té nové výpadekové silnice.
- Teta: A nebojí se ty strážce, že trestanci budou sabotovat⁺) stroje ?
- Vacek: Oni je ke strojům bez přímého dozoru nepustí. Nechá-
vají je hlavně dělat šterk a pracovat krumpáči⁺) a lopatami. Bagry obsluhují⁺) odborníci.
- Teta: Tady čtu, že ten Havrda má ženu a dítě. Dovolí jim, aby se s ním přišli před popravou rozloučit ?
- Dědeček: To se vždycky dělá. Taky mu jistě pošlou vězeňského duchovního, který mu dá poslední útěchu.

- Soused: Nechtěl bych být v kůži takového vraha.
- Teta: Já vím, že má asi těžké sny. Možná, že se mu zdá o té paní, co ji zavraždil.
- Soused: Nejhorší to musí být, když ho vedou na šibenici a když mu kat dává na krk oprátku.
- Vacek: Myslíte, že smrt v elektrickém křesle nebo v plynové komoře je příjemnější ?
- Teta: To mají v Americe, ne ?
- Vacek: Jo. Ale v některých státech taky ještě odsouzenec věší.
- Teta: Jak pak asi je té jeho ženě a tomu chlapci ? Můžou mu jít na pohřeb ?
- Dědeček: Můžou. Když je po popravě a doktor ho prohlásí za mrtvého, tak dají mrtvolu do obyčejné rakve, odvezou na hřbitov, rakev spustí do hrobu, a je to.
- Teta: Jednou jsem viděla film, jak pochovávali⁺) jednoho popraveného amerického gangstera. Pohřbívali⁺) ho s velkou slávou⁺). Vdova byla v černém závoji, a jeho přátelé v cylindrech a v tvrdých kloboucích. I hrobník měl bílé rukavice.
- Vacek: To byl jen film. Většina těch gangsterů dostává milost. Změní jim trest smrti na doživotní žalář, a pak se o ně stát musí do smrti starat.
- Teta: Pro takového trestance to musí být horší než smrt. Nechtěla bych trávit zbytek svých dní se špatným svědomím⁺)....

⁺) obsluhovat bagr	= to operate a steam shovel
původní, adj.	= original
lom, m. (gen.: -u)	= stone quarry
sabotovat, dur.	= to sabotage
plynová komora	= gas chamber
pochovávat, dur.	= to bury
pochovat, pct.	
pohřbívat, dur.	
pohřbít, pct.	
svědomí, n.	= conscience
s velkou slávou	= with great ceremony
krumpáč, -e, m.	= pickax

NÁRODNÍ BEZPEČNOST A LIDOVÁ MILICE

V lekci č. 148 jsme si krátce řekli, co tvoří základ ozbrojeného aparátu dnešního Československa.

Je to tedy za prvé armáda, ke které v Československu patří i letectvo.

Kromě armády má Československo, jako asi každá země v dnešním světě, své bezpečnostní orgány. T.j. policii, zpravodajskou službu, protizpravodajskou službu, tajnou policii atd.

V Československu ovšem všechny tyto služby slouží nikoli zájmům čs. státu a československému lidu, ale zvláště po roce 1968, SSSR.

ČSLA, Československá lidová armáda je po civilně administrativní stránce rozčleněna tak jako stát. Tedy na kraje a okresy. Každý kraj má svou KVS /Krajskou vojenskou správu/ a každý okres svou OVS /Okresní vojenskou správu/. Ve větších městech se OVS jmenují Obvodní VS.

Bojové jednotky jsou rozděleny na dva okruhy. Říká se jim První a Druhý, anebo Západní a Východní. Jejich hranicí je řeka Morava. Hlavní štáb Prvního je v Táboře, HŠ Druhého v Trenčíně. Armáda je řízena MNO a příslušným oddělením ÚV KSČ.

Mnohem důležitější je ovšem v čs. /a východoevropském komunistickém systému vůbec/ služba policejní. Ta podléhá Ministerstvu vnitra. Podle svědectví majora čs. rozvědky v Senátě Spojených států zaměstnává čs. MV /kromě svých vojenských jednotek/ 863 000 osob. To znamená každý sedmáctý Čechoslovák, při celkové populaci 15 000 000. Odečteme-li staré lidi a kojence znamená to, že každý osmý občan státu je policista.

Československo je dělí, jak víme ze zeměpisu, na Českou a Slovenskou socialistickou republiku. Obě tyto republiky mají svá "národní" MV. Jejich práci ovšem řídí FMV, Federální ministerstvo vnitra. Existuje ovšem jen jediné MNO.

Ministerstvo vnitra se dnes /1980/ dělí na 25 HLAVNÍCH SPRÁV, podle jednotlivých oborů služby. Jsou to tyto:

1. Sekreteriát ministra vnitra HS/MV. V současné době Jaromír Obzina.
2. Sekretariát náměstků ministra vnitra SN/MV. Zpravidla je náčelníkem každé HS náměstek ministra. V několika případech ovšem také jedna a tatáž osoba může

"šéfovat" i dvěma a více HS. Tak plk. Kubík byl až do roku 78 náčelníkem SPZ, HS/VB a HS/StB.

3. Inspekce ministra vnitra I/MV. Kontrolní orgán jakékoli, i soukromé činnosti všech příslušníků MV.
4. Kádrová správa MV KO/MV. Řídí nábor a přijímání nových členů, organizuje školy a kursy. Vede osobní spisy každého příslušníka MV.
5. Vnitřní správa MV VS/MV. Dělí se na legislativní odbor, odbor pro stížnosti pracujících, tiskový odbor a mezinárodní odbor.
6. Mobilizační odbor MV MO/MV. Tento odbor je zodpovědný za stavy, zabezpečení zbrojním a intendantním materiálem, buduje protiatomové kryty, úzce spolupracuje s MNO. Má v evidenci všechna motorová vozidla v ČSSR /včetně soukromých/ připravuje počty branců a povolanců ke službě v ČSLA, PS, CO, PPVB atd.
7. Archivní správa MV AS/MV. Řídí všechny archivní práce na území ČSSR, včetně archivů MNO, ÚV KSČ atd. Do této správy však nespádají vlastní archivy MV.
8. Správa požární ochrany MV SPO/MV. Řídí práci profesionálních hasičských sborů, stejně jako sborů doprovodných /dobrovolných - v menších obcích/ a armádních. Vede a organizuje program Civilní obrany, zřizuje domovní a uliční hlídky CO, atd. V letech 1977 až 1979 bylo toto oddělení podřízeno MNO.
9. Správa Civilní obrany MV SCO/MV. Tato správa organizuje přes všechny stupně NV - Národních výroby /MNV, ONV, KNV, MNV UNVHMP/ výcvik civilního obyvatelstva pro případ války. Rovněž organizuje domovní a uliční hlídky, ale nikoli požárního charakteru. Její vojenskou částí jsou velitelství samostatných /také strážních/ praporů ČSLA, vyčleněných k vojenské asistenci pro případ nepokojů, živelných pohrom atd.
10. Hlavní týl MV HT/MV. Administrativní, intendantní, složka MV. Účtárny, rozdělování služebních bytů příslušníkům MV, zajišťování letních a zimních rekreačních pobytů, zajišťování lázeňské kapacity, administrativa Uměleckého souboru MV, ÚSMĚV, ÚHMV - Ústřední hudby MV atd.
11. Zdravotní správa MV ZS/MV. Je zodpovědná za lékařskou péči celého aparátu MV. Přísluší pod ní také tak zv. SANOPS, neboli nemocnice pro stranické prominenty. Po služební stránce SANOPS ovšem je podřízen StB.
12. Správa pasů a víz MV SPZ/MV. Podle zákona o cestovních dokladech, se dne 25. května 1965, §63, má každý občan ČSSR právo na vydání pasu a /cestovní/ výjezdní doložky. Ve skutečnosti tato správa vydává pasy pouze za souhlasu Operativy StB. Rovněž prověřuje všechny cizince před cestou do ČSSR a během ní.
13. Hlavní správa VB HS/VB/MV. Hlavní velitelství uniformované policie. Základní část SNB. Dělí se dále na:
a/. Odbor občanských průkazů
b/ ÚEO - Ústřední evidence obyvatelstva nebo JEV,

Jednotná evidence. Eviduje a vede kádrové záznamy o každém obyvateli republiky starším 15 let. Rozděluje je celkem také do 18 skupin spolehlivosti. Této službě byly zakoupeny v USA štítkové - děrové - počítače.

- c/ Odbor povolování a evidence zbraní.
 - d/ Odbor pořičních oddílů VB.
 - e/ Hlavní dopravní inspektorát VB.
 - f/ Velitelství pohotovostních pluků VB /PPVB/. Tyto pluky jsme popsali na straně 131
 - g/ Pyrotechnický odbor VB.
 - h/ Cizinecký odbor, který ve skutečnosti ovšem patří SPV /12/, příslušnost k VB /uniforma/ je krycí nálepkou pro cizince.
 - ch/ Oddíl pohraničních oddílů VB. POZOR TOTO NENÍ POHRANIČNÍ STRÁŽ! Členové těchto jednotek jsou nikoli v činné vojenské službě, ale profesionální policisté /policajti/. Střeží hranice republiky kromě hranic s NSR a Rakouskem.
 - i/ Odbor veřejné bezpečnosti za železnicí VBŽ. Nezaměňujte s OOŽ /strana 131/. Tohle je jakási nádražní policie. Nestřeží železniční zařízení.
14. Federální kriminální ústředna FKÚ. Tato služba se skládá z oborů úzce specializovaných na jednotlivé druhy kriminality. Také vůbec nemá preventivně policejní charakter, t.j. stará se o vyhledávání a vyšetřování už spáchaných trestných činů, nikoli o to, jak jim zabránit. FKÚ /původně Kriminalistická laboratoř/ v minulosti úspěšně soutěžila s StB a bránila se proniknutí politických vlivů do své práce.
15. Hlavní správa vyšetřování MV HSV/MV. Má dvě oddělení. Správu vyšetřování VB a Správu vyšetřování StB. StB vyšetřuje tak zv. státně-bezpečnostní případy, VB kriminální. Mezi oběma složkami existuje trvalé napětí. StB má vyšetřovací prioritu a tak případ vyšetřený VB a FKÚ prostě "sebere" a sklízí ovoce jejich práce. Správa vyšetřování StB je proslulá zejména svými násilnými metodami vyšetřování.

Pravděpodobně jste tím počtem možných vyšetřovacích institucí zmateni. Řekněme si tedy běžný případ jak takovýto systém pracuje. Z Vltavy bylo pořiční VB vyloveno tělo muže. Příslušník pořičního oddílu VB provede ohledání /obdukcii/ a ohlásí nález nadřizným. Ti zpraví FKÚ, která zjistí příčinu smrti, tedy vyhledá trestný čin. Provede jeho vyšetření. Za pomoci ŮEO zjistí totožnost těla. Zjistí se smrt zastřelením. FKÚ vyšetří okolnosti smrti, a má-li štěstí, tedy i vraha. Jeho zatčení a dopravu do věznice pak zajistí VB, a FKÚ ho předá vyšetřovateli VB, který zajištěnou osobu vyšetřuje a vyslýchá. Ze sepsaných protokolů udělá návrh obžaloby a ten předá prokurátuře. V této fázi se o případu dozví StB a zjistí, že zabitý byl funkcionář KSČ. Prohlásí tedy vraždu /podle §4 Ústavy/ za politický případ a případ převezme.

16. Letecký oddíl MV LO/MV. Letecký oddíl má svoji vlastní skupinu civilních i dopravních letadel a helikoptér /vrtulníků/. Sídlí v Praze na starém letišti Ruzyně. Letka zajišťuje kurýrní službu MV, pomáhá při řízení dopravy, stará se o dopravu presidenta, členů vlády a ÚV KSČ.
17. Spojovací odbor MV SO/MV. Tento odbor se stará o všechny druhy spojení kromě komunikačních pojítek HSR /část 21/, ale také o všechny komunikační kabely "červených telefonů" linek mezi jednotlivými hlavami satelitních států.
18. Odbor pro národní výbory MV ONV/MV. Nejvyšší administrativní orgán tak zv. lidosprávy. Řídí činnost všech stupňů NV, zejména po ekonomické stránce.
19. Federální správa zpravodajských služeb MV. Největší část MV vůbec. Prakticky jde jen o nový a i po dvanácti letech dosud nevžitý název pro StB na federální úrovni. Pod FSSZ přísluší všechny složky StB, s výjimkou rozvědky, která podléhá přímo ministru vnitra. Vnitřně se dělí na dalších šest hlavních správ a tři specializované odbory. Má jedinou uniformovanou složku, tak zv. Ostrahu, která střeží presidenta, vládu a ÚV KSČ.
20. Hlavní správa Pohraniční stráže HSPS/MV. Od roku 1945 je ostraha hranic s Rakouskem a Západním Německem zcela v rukou MV. Původní pluky NB /národní bezpečnosti/ byly v roce 1951 změněny na Pohraniční stráž. Skládá se asi z pěti brigád. V období 1966 až 1972 byla PS součástí MNO. U PS slouží zvláště vybraní branci svou základní službu déle než v ČSLA, 30 měsíců.
21. Hlavní správa rozvědky MV HSR/MV. Zatím co FSZS se stará spíše o záležitosti vnitřního života státu, HSR je čistě výzvědná organizace složená z mnoha specializovaných odborů rozdělených jednak geograficky, jednak podle druhu činnosti. HSR dosazuje do zahraničí čs. diplomaty, novináře, obchodní zástupce. HSR vede v Československu výcvik teroristů Rudých brigád. PLO, Polisario, zásobuje prostřednictvím krycí obchodní organizace Omnipol zbraněmi tak zv. "osvobozenecká hnutí", IRA. HSR dopravilo vraha Trockého z Mexika do Prahy. HSR má své desinformační oddělení, kde se připravují "dokumenty CIA". HSR pomalovává židovské hřbitovy v Německu hákovými kříži, aby přesvědčilo svět, že nacismus dosud existuje, atd.
22. Hlavní správa nápravných zařízení HS/NZ/MV. Vrchní velitelství SNV /Sboru nápravné výchovy/. Řídí exploataci vězeňské práce ve všech stupních čs. trestního systému. Věznice, NPT, Isolace. Vězeňská práce je jedním z nejdůležitějších činitelů čs. ekonomiky. Čs. soudy dostávají každého čtvrt roku tak zv. směrná čísla, t.j. pokyny kolik lidí, a k jak dlouhým trestům odsoudit, aby výroba mohla plynule pokračovat. Rovněž čas od času vyhlašované amnestie, jsou vždy formulovány tak, aby ve vězeňských zařízeních nedošlo k úbytku pracovních sil a výroba mohla pokračovat.

23. Hlavní výbor KSČ MV HV/KSČ/MV.
24. Odborový svaz pracovníků ROH MV ROH/MV.
25. Sportovní rota MV, Rudá Hvězda.

Kromě rozvědky MV existuje ovšem ještě tak zv. 2. oddělení GŠ ČSLA, což je vojenská rozvědka podřízená MNO, zjevně tak důležitá jako sovětská GRU ve srovnání s KGB, a GRU také vydržovaná, "protože v SSSR mají na GŠ také rozvědku".

LIDOVÉ MILICE

Jak jsme si slíbili na straně 131, zmíníme se ještě jednou o LM. Původně se jmenovaly Dělnické milice, vznikly v roce 1945, údajně prý k ochraně zabaveného a opuštěného majetku. Od počátku byly ovšem jakousi soukromou armádou KSČ, a také za jejich pomoci byl vykonán převrat v únoru 1948.

Jednotky LM jsou běžně používány jako část potlačovatelského aparátu, nepodléhají žádné policejní či vojenské autoritě, ale jen tajemníkům KSČ v místě. Používají odlišné hodnosti. Jejich slavnostní uniformy jsou modré.

Policejní hodnosti jsou shodné s vojenskými, až na to, že se pro nižší z nich používá jiných názvů. Tak četař je seržán, rotný mladší strážmistr, strážmistr a starší strážmistr. Od hodnosti praporčíků jsou shodné s armádními.

Při tvoření pojmenování jednotlivých příslušníků MV vycházíme zpravidla z abreviace. Příslušník neuniformovaných složek Ministerstva vnitra je obecně vnitrák, ale víme-li o něm, že slouží u StB, tedy se to při českém fonetickém hláskování vyslovuje eS Té Bé, a odtud je jen krok k Estébák, což se ovšem považuje za nadávku. StB je druh komunistické Mafie, před kterou si nejsou jistí ani členové nejvyššího stranického aparátu. StB má materiál na každého. Jakási páteř celého systému.

Všechny složky bezpečnostního aparátu mají ještě své pomocné sbory. Tak známe PS-VB, Pomocná služba VB, PS-PS, PS-StB, PS-VKR atd.

Příslušníkům SNV se říká bachaři /protože dávají bacha/. Členové Pohraniční stráže jsou ovšem /Pées/ Péesáci.

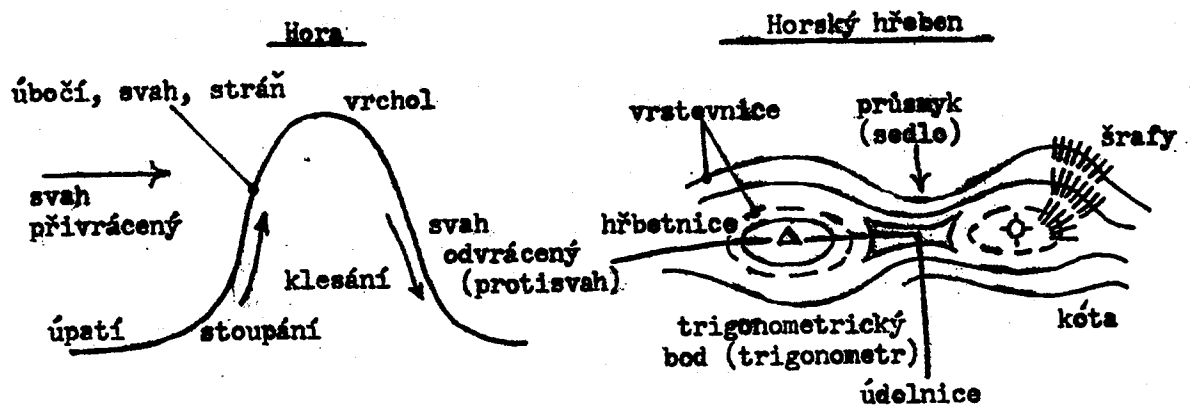
Být členem bezpečnostní složky kterékoli úrovně je v Československu velmi lukrativní zaměstnání, členové StB jsou na tom samozřejmě lépe než příslušníci "dopravky". Přibližně od roku 1972 se režim plánovitě snaží vytvořit z celého bezpečnostního sboru jakousi "pretoriánskou gardu" režimu. Pomocí vězenské práce /tak zv. Basostav/ postavil pro příslušníky MV rozsáhlá a dobře vybavená bytová sídliště,

většinou oddělená od jiných městských konglomerací, s lépe fungující sítí obchodů a služeb.

Celková struktura bezpečnostního aparátu je typickou ukázkou opresivního systému společnosti totalitního typu, kde "jsou si všichni rovni, ale někteří z nás jsou rovnější", což je volný překlad Orwela. Tak například voják sloužící v ČSLA u běžné střelecké jednotky je měsíčně honorován 72 Kčs žoldu. Voják sloužící u PPMV dostává /bere/ 1400 Kčs.

NAUKA O TERÉNU

Nauka o terénu neboli topografie učí čtení map, orientaci a určování souřadnic.

Světové strany

Hlavní světové strany jsou:

Sever S, Jih J, Východ V, a Západ Z.

Vedlejší světové strany na příklad:

jihovýchod JV, severozápad SZ, severoseverovýchod SSV, jihojihovýchod JJV atd. (Viz stranu 140).

Vojenská topografie rozeznává tři Severy a to:
Sever zeměpisný neboli geografický - Sg (True north),

Sever magnetický - Sm (Magnetic north) a

Sever kilometrový - Sk (Grid north).

Magnetická deklinace (magnetic declination) je úchylka Sm od Sg. Její hodnota se mění v různých místech zeměkoule. Mění se taky časem a v důsledku jiných vlivů.

V ČSSR činí asi minus 12° (Sm odchýlen na západ od Sg). V západní Kalifornii je asi plus 17° (Sm odchýlen na východ od Sg). Ve východní části Spojených států magnetická deklinace se pohybuje kolem nuly.

Kilometrová konvergence (gisement) je úchylka Sk od Sg. Kilometrová síť na čs. mapách je odchýlena asi o 10° na západ od Sg. Čtverce kilometrové sítě jsou po 4 km na starých speciálních mapách a po 1 km na nových. Americké mapy mají síť (grid) rovněž v kilometrech.

Azimut je úhel měřený od Severu (geografického, magnetického nebo kilometrového) ve směru pohybu hodinových ručiček až k danému směru.

ORIENTACE

Orientovat se v terénu podle mapy znamená:

- určit na mapě své vlastní stanoviště v terénu a
- orientovat mapu, to je položit mapu tak, aby světové strany nebo kterékoliv jiné směry na mapě souhlasily s odpovídajícími směry ve skutečnosti (v terénu).

Určení vlastního stanoviště na mapě možno provést mnoha způsoby, jako na příklad:

- pomocí známých bodů a směrů na mapě a v terénu,
- protínáním zpět za pomoci průsvitky neboli oleáty,
- protínáním zpět za pomoci kompasu tak, že na mapu vyneseme magnetické azimuty, změřené ze stanoviště na známé body.

Orientovat mapu možno:

- pomocí kompasu neboli busoly. Určíme Sm a vyloučením magnetické deklinace Sg. Do tohoto směru zaměříme pravý nebo levý okraj mapy.

- nemáme-li kompas, určíme přibližně sever pomocí slunce. Slunce je v 6 hod. ráno na východě, v poledne na jihu a v 6 hod. večer na západě. Za 1 hodinu se posune o 15° .
- pomocí hodinek tak, že zaměříme malou ručičku na slunce a půlicí směr mezi malou ručičkou a dvanáctkou je JIH. To platí od 6 hod. ráno do 6 hod. večer. Od 6 hod. večer do 6 hod. ráno je půlicí směr SEVER.

Oba poslední způsoby však platí jen pro severní polokouli (hemisféru).

- konečně můžeme orientovat mapu pomocí již zjištěného stanoviště na mapě a dalšího známého bodu.

TERÉN A JEHO ZNÁZORNĚNÍ NA MAPĚ

Druhy terénu: otevřený (přehledný), pokrytý (nepřehledný).

Pokrytost terénu je buď přirozená (lesy, rybníky, jezera a vodní toky), anebo umělá (stavby všeho druhu, komunikace-cesty, železnice atd.).

Tvary terénu:

- Terén rovný (rovina, nížina, náhorní planina).
- Terén zvlněný - kopcovitý (návrší, pahorek, kopec, pahorkatina, výšina).
- Terén hornatý (hora, velehora, horský hřeben, pohoří).

Znázornění terénu

- Terénní tvary znázorňujeme vrstevnicemi, šrafami a barvami.
- Pokrytost terénu, hranice, výškové a orientační body znázorňujeme smluvenými topografickými značkami.

SOUŘADNICE

Čs. ozbrojené síly užívají kilometrových souřadnic (coordinates), které se vyčítají z map opatřených kilometrovou sítí. Počátek sítě leží na jihozápadě mimo území republiky, takže všechny souřadnice jsou kladné a "rostou" vpravo (X) a nahoru (Y).

Udává se nejdříve "X", potom "Y" a v případě potřeby i "Z", to je nadmořská výška.

Zeměpisné souřadnice

V civilním životě se užívá zeměpisných souřadnic. Jsou to: zeměpisná šířka (geogr. latitude) a zeměpisná délka (geogr. longitude).

Základními čarami pro udávání zeměpisných souřadnic jsou rovník (základní rovnoběžka) a Greenwichský poledník (zákl. poledník).

Zeměpisné souřadnice se udávají ve stupních, minutách a eventuálně i vteřinách. Rozeznáváme severní a jižní zeměpisnou šířku a východní a západní zeměpisnou délku.

Američané užívají k udávání zeměpisných (světových) souřadnic t.zv. World Geographic Reference System - "Georef."

Počátkem tohoto systému je jižní pól. Celá zeměkoule je rozdělena do:

- 12 pásů šířky, každý po 15° (bands of latitude). Pásky jsou označeny počínaje od jižního pólu, velkými písmeny A, B, C atd.

- 24 sloupců délky, každý také po 15° (longitudinal zones).

Sloupce jsou označeny, počínaje od Greenwiche směrem východním opět A, B, C atd.

Jednotlivé čtverce jsou dále rozděleny na 15 pásů a 15 sloupců po 1° , označené nahoru a vpravo A, B, C atd.

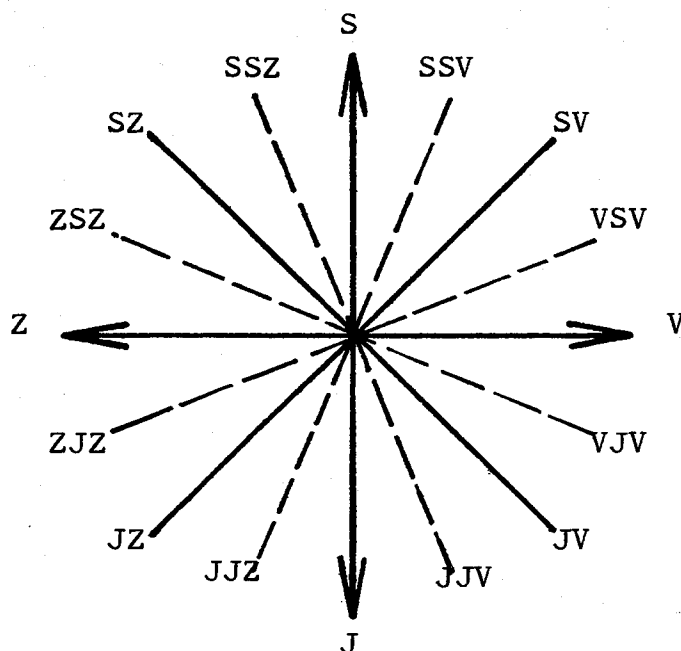
Nakonec malé čtverce o straně 1° jsou rozděleny na 60' (minut) a očíslovány nahoru a vpravo 01, 02, 10 až 60.

Tímto způsobem možno udat kterýkoliv bod na zeměkouli s přesností 1 minuty. Jedna minuta se rovná 1 námořní míli (nautical mile), a to na rovníku a na polednicích.

Tak souřadnice Prahy jsou:

- podle "Georef"	- JA EO 6C30
- v zeměpisných souřadnicích	- 50°00' s.z.š. (severní zeměpisné šířky) a
14°30' v.z.d. (východní zeměpisné délky)
-

Světové strany (viž stranu 136)

Vocabulary of a Motorist - Slovníček motoristy

See note on p. 149

A

accelerator	-	pedál (-u, m.) plynu
accident	-	nehoda, f.
traffic (highway) accident-	-	dopravní nehoda, f.
car accident, car trouble	-	havárie, f.
to have a car accident,	-	havarovat, dur.
car trouble		
adjust the brakes, to	-	seřídít (pct.) brzdy -ím, seřídí, -il, -zen
air conditioner	-	klimatizační zařízení, n.
air cooling system	-	chlazení (n.) vzduchem
air filter	-	čistič vzduchu
air filter cartridge	-	vložka čističe vzduchu
arrow	-	šipka, f.
assemble, to	-	montovat, dur. -uji, -uj, -oval, -ován
autocamping	-	autocamping, -u, m.
highway campgrounds	-	autocampingový tábor, -a, m.
automobile club	-	automotorklub, -u, m.
avoid, to, to go around,	-	vyhýbat se, dur. -ám, -ej, -al, -án
to pass		vyhnout se, pct. vyhnu, vyhni, vyhnu, vyhnutí
axle	-	náprava, f.
front axle		přední náprava
rear axle		zadní náprava

B

backfire, to	-	bafat, dur. -ám, -ej, -al
ball bearing	-	kuličkové ložisko, n.
battery	-	akumulátor, -u, m.
bicycle path	-	stezka (f.) pro cyklisty
body (of car)	-	karosérie, f.
brake	-	brzda, f.
foot brake	-	nožní brzda
hand brake	-	ruční brzda
hydraulic brake	-	hydraulická brzda
mechanical brake	-	mechanická brzda
air brake	-	brzda na stlačený vzduch
brake pedal	-	pedál brzdy
brake lever	-	páka brzdy
brake line	-	vedení brzdy
bleeding the brakes	-	odvzdušnění brzd

brake fluid
brakes
bump (in the road)
bumper
 front bumper
 rear bumper

- brzdová kapalina, f.
- brzdová zařízení, n.
- hrbol, -u, m.
- nárazník, -u, m.
- přední nárazník
- zadní nárazník

C

capacity (cubic),
 displacement
carburetor
chain
 snow chain
change oil, to
 " " in the engine
 " " in the steering
 " " in the gear box
 " " in the rear axle
 (differential)

- obsah, -u, m.
- karburátor, -u, m.
- řetěz, -u, m.
- sněhový řetěz
- vyměnit(pct.) olej,
 -ím, vyměň, -il, -ěn
- " v motoru
- " v převodce
- " v převodovce
- " v rozvodce

charge the battery, to

- nabít(pct.) akumulátor,
 nabíji, nabíj, nabil, nabit
 nabíjet, dur.

chassis
check the oil, to

- podvozek, -zku, m.
- přezkoušet (pct.) stav oleje
 -ím, -ej, -el, -en

check the tires, to

- přezkoušet tlak pneumatik
 -ím, -ej, -el, -en

clock
clutch
clutch housing
clutch pedal
cold motor
combustion chamber
compression
condenser
connecting shaft
consumption
contact
cooling system
copper
corrosion
crankshaft
current (amp)
curve
cylinder
cylinder head

- hodiny, f.pl.
- spojka, f.
- skříň (-ě, f.) spojky
- pedál (-u, m.) spojky
- chladný motor, -u, m.
- spalovací prostor -u, m.
- komprese, f. or stlačení, n.
- kondenzátor, -u, m.
- ojnice, -e, f.
- spotřeba, f.
- kontakt, -u, m.
- chlazení, n.
- měď, -i, f.
- koroze, f.
- kliková hřídel, -e, f.
- proud, -u, m.
- zatáčka, f.
- válec, -lce, m.
- hlava bloku válce

D

dashboard	- štít přístrojů, přístrojová deska
dashboard instruments	- měřicí přístroje
decorative moulding	- ozdobná lišta, f.
detergent additives (in oil)	- detergentní přísady v oleji
detonate, to	- vybuchovat, dur. - uji, -oval
detour	- objížďka, f.
diesel fuel	- nafta, f. (motorová nafta)
differential with crown wheel	- diferenciál s talířovým kolem
dimension	- rozměr, -u, m.
dip	- příčná stružka, f.
dipstick	- měřítko (n.) oleje
direction indicator	- ukazatel (-e, m.) směru
discharge, to	- vybíjet, dur. - ím, -ej, -el, -en vybít, pct.
distributor	- rozdělovač, -e, m.
door	- dvěře, f. pl. (or dveře)
door handle	- klika (f.) dveří
drive (by car), to (see: řídit and vézt)	- jet (autem) jedu, jeď, jel, (future: pojedu)
drive, transmission	- pohon, -u, m.
drive (a car), to (to steer, to be behind the wheel, to be a driver)	- řídit (auto), dur. - ím, řiď, -il, řízen
drive s.o. (by car), to, to transport	- vézt někoho (autem), dur. vezu, vez, vezl, vezen (future: povezu)
driver's licence	- řidičský průkaz (-u, m.)

E

electrical system	- elektrické vybavení, n.
engine speed (RPM)	- počet (-čtu, m.) otáček
exhaust	- výfuk, -u, m.
exhaust manifold	- výfukové potrubí, n.

F

fan	- větrák, -u, m.
fender	- blatník, -u, m.
front fender	přední blatník
rear fender	zadní blatník

file	- pilník, -u, m.
fill up the battery with distilled water, to	- doplnit (pct.) akumulátor destilovanou vodou -ím, doplň, -il, -ěn
fill up the radiator with water, to	- doplnit (pct.) chladič vodou -ím, doplň, -il, -ěn
filling station	- benzínová pumpa, f. or benzínové čerpadlo, n.
flywheel	- setrvačnik, -u, m.
fog lamp	- mlhovka, f.
frame	- rám, -u, m.
fresh air ventilation	- větrání (n.) vozu
friction	- tření, n.
fuel	- pohonná hmota, f.
fuel feeding pump	- benzínová pumpa, f.
fuel gauge	- ukazatel stavu pohonné látky
fuze	- pojistka, f.

G

garage (shelter or storage space)	- garáž, -e, f.
gasoline	- benzín, -u, m.
"Special"	- benzín SPECIAL
gear box	- převodovka, f.
gear shift lever	- rychlostní páka, f.
gear wheels	- ozubená kola, n.pl.
generator	- dynamo, n.
give a ride, to	- svézt, pct. svezu, svez, svezl, svezení
Can you give me a ride?	- Můžete mě svézt?
Can I ride with you?	- Můžu se s vámi svézt?
grease	- mazací tuk, -u, m.

H

headrest	- opěradlo pro hlavu
house trailer	- obytný přívěs, -u, m.
hitchhiking	- autostop, -u, m.
hitchhiker	- autostopař, -e, pl.-i, m. or stopař
hood	- kryt (-u, m.) motoru, kapota, f.
horse power	- kůň, m., abbrev.: k (formerly: koňská síla, abbrev. KS)

I

ignition system, the	- zapalovací zařízení, n.
inner tube	- duše, f.
tubeless tire	- bezdušová pneumatika, f.
inspection lamp	- přenosná svítilna, f.
instrument	- přístroj, -e, m.
insulation	- izolace, f.

J

jack	- zvedák, -u, m.
------	------------------

L

leather	- kůže, f.
lifting jack	- zvedák (-u, m.) vozu
light	- světlo, n.
lubricate, to	- promazat (pct.) podvozek promažu, -maž, -mazal, -zán
lubrication	- mazání, n.
luggage carrier	- střešní nosič, -e, m. ("zahrádka")
luggage compartment	- zavazadlový prostor, m.

M

mark, number plate	- označení, n.
metal	- kov, -u, m.
metal, adj.	- kovový, adj.
muffler	- tlumič (-e, m.) hluku

N

nut	- matice, f.
-----	--------------

O

odometer	- počítáč (-e, m.) kilometrů
oil change	- výměna (f.) oleje
oil filter	- čistič (-e, m.) oleje
oil filter cartridge	- vložka čističe oleje
oil pipe	- vedení (n.) oleje
oil pressure	- tlak (-u, m.) oleje
oil pressure gauge	- měřič (-e, m.) tlaku oleje
oil pump	- čerpadlo (n.) oleje
one-way traffic	- jednosměrný provoz, -u, m.
operating instructions	- návod (-u, m.) k použití
overhead valve	- ventil (-u, m.) nahoře

P

packing, gasket	- těsnění, n.
parking place	- parkoviště, -ě, n.
pass, to (to overtake)	- předjíždět, dur. -ím, -ej, -ěl, -ěn předjet, pct. -jedu, -jeď, -jel
pedestrian crossing	- přechod (-u, m.) pro chodce
piston	- píst, -u, m.
pliers	- kleště, pl. f.
power output	- výkon, -u, m.
propeller shaft	- spojovací hřídel, -e, f.

R

radiator	- chladič, -e, m.
radiator curtain	- záclona (f.) chladiče
radiator grille	- maska (f.) chladiče
railroad crossing	- železniční přejezd, -u, m.
" " with gates	- " " se závorami
" " without "	- " " bez závor
reflector	- světlomet, -u, m.
refuelling	- čerpání (n.) pohonných hmot
to refuel, to get gas	- natankovat, pct.
reinforced bumpers	- zesílené nárazníky, pl. m.
rent-a-car	- půjčovna (f.) osobních vozidel bez řidiče
repair shop	- opravna, f. or správkárna, f.

right of way
road map
rubber

rubber mat

- přednost (-i, f.) v jízdě
- silniční mapa, f.
- kaučuk, -u, m.,
guma, f.
- pryžový koberec, -rce, m.

S

safety belt
sign (board)
 place name sign
 directional sign
screw
screwdriver
seal
seat
seat belt
service (car)
 service station
shock absorber
sidecar
skid
skid, to
slip, to, to skid, to glide

slippery ice
slope, downgrade
 dangerous slope (grade)
spare parts

spark plug
speed
speedometer
spare wheel
sponge
spotlight
spring
 front springs
 rear springs
standing
starter
steel
steering box
steering wheel
steering gear
stop light
stopping
superhighway, freeway
 four-lane superhighway

- bezpečnostní pás, m.
- tabule, f.
- místní tabule
- směrová tabule
- šroub, -u, m.
- šroubovák, -u, m.
- utěsnění, n.
- sedadlo, n.
- bezpečnostní pas, -u, m.
- servis, -u, m.
- autoservis, -u, m.
- tlumič, -e, m.
- postranní vozík, -u, m.
- smyk, -u, m.
- dostat smyk
- klouzat, dur.
 klouzám or kloužu, klouzej,
 klouzal
- náledí, n.
- spád, -u, m.
- nebezpečný spád, -u, m.
- náhradní díly, pl. m. or
 součástky, pl. f.
- svíčka, f.
- rychlost, -i, f.
- tachometr, -u, m.
- rezervní kolo, n.
- houba, f.
- hledáček, -čku, m.
- pero, n. (or péro)
- přední pera
- zadní pera
- stání, n.
- spouštěč, -e, m.
- ocel, -e or -i, f.
- tyč (-e, m.) řízení
- volant, -u, m.
- řízení, n.
- brzdové světlo, n.
- zastavení, n.
- dálnice, f.
- čtyřproudová dálnice, f.

T

tail light
 tank
 telescopic springs
 thermometer
 thermostat

tire
 tire lever
 tools
 traffic
 highway traffic
 highway traffic control
 one-way traffic
 traffic, transportation
 traffic accident
 traffic lane, roadway
 trailer
 house trailer
 turn, to, to make a turn
 (right or left)

- koncové světlo, n.
 - nádrž, -e, f.
 - teleskopy, pl. m.
 - teploměr, -u, m.
 - regulátor teploty vodního chlazení
 - plášť, -ě, m.
 - montovací páka, f.
 - nářadí (n.) a nástroje (pl.m.)
 - provoz, -u, m.
 - silniční provoz, -u, m.
 - řízení silničního provozu
 - jednosměrný provoz
 - doprava
 - dopravní nehoda
 - jízdní pruh
 - přívěs, -u, m.
 - obytný přívěs
 - odbočovat, dur.(doprava,doleva)
 -uji, -uj, -oval, -ován
 odbočit, pct.
 -ím, odboč, -il, -en

V

valve
 ventilating wing window
 voltage
 voltage regulator

- ventil, -u, m.
 - větrací okýnko, n. or okénko
 - napětí, n.
 - regulátor, -u, m.

W

warm the engine, to

 warning sign
 wash the car, to

 water pump

- zahřívát (dur.) motor
 -ám, -ej, -al, -án
 zahřát, pct.
 zahřeji, zahřej, zahřál, zahřát
 - výstražné znamení, n.
 - mýt (dur.) vůz
 myji, myj, myl, myt
 umít, pct.
 - vodní čerpadlo, n.

windshield washer	- omyvač (-e,m.) čelního skla
windshield wiper	- stěrač (-e,m.) skla
wire	- drát, -u,m. or kabel, -u,m.
wrecker	- vyprošťovací vůz, gen. vozu, m.
wrecking service	- vyprošťovací služba, f., havarijní služba, f.
wrenches & levers	- klíče (pl.m.) a páky (pl.f.)

Y

yield, to (right of way)	- dát přednost v jízdě
--------------------------	------------------------

Note: Nouns:

The genitive singular is given with

- a) masculine nouns
- b) feminine nouns ending in a consonant
(kost, láhev)
- c) neuter nouns ending in -e
(pole, kuře)

The nominative plural is given with all masculine animate nouns

Verbs:

The infinitive is followed by the statement whether the verb is durative (dur.) or punctual (pct.)

The following forms are also given:

- first person singular of the present tense
or the corresponding pct. form
- imperative second person singular
- L-base of the past tense
- passive past participle or verbal noun

Dějiny vlajky Spojených států.

Před revoluční válkou, různé části kolonií měly mnoho různých vlajek. Když boj o nezávislost sjednotil kolonie, vzrostlo přání mít jen jednu vlajku, která by reprezentovala nový národ.

První vlajka, kterou měla armáda a která představovala třináct kolonií, byla vlajka "Grand Union" (Velká unie). Ta byla vztyčena 2. ledna 1776 nad kontinentální armádou v Cambridge v Massachusetts. Tato vlajka měla známých třináct červených a bílých pruhů jako má dnešní vlajka, ale v modrém čtverci byly kříže sv. Jiřího a sv. Ondřeje z britské vlajky.

Vlajka s hvězdami a pruhy se zrodila 14. června 1777, na den dva roky po zrodu armády Spojených států. Toho dne Kongres se usnesl na tom, "že vlajkou třinácti kolonií bude třináct pruhů, střídavě červených a bílých a že symbolem unie bude třináct bílých hvězd v modrém poli, které budou představovat nové souhvězdí."

Když se Vermont a Kentucky připojily k unii, hvězdy a pruhy byly upraveny tak, že vlajka měla patnáct hvězd a patnáct pruhů. Byla to tato vlajka, která vlála triumfálně nad Fort McHenry v Marylandu 13. a 14. září 1814 a nadchla Františka Scotta Keye k tomu, že složil verše "Hvězdnatý prapor".

Kongres si uvědomil, že přidání jednoho pruhu za každý nový stát by pokazilo vzhled vlajky, a v roce 1818 se usnesl na zákoně, který určil počet pruhů na třináct a ustanovil, že za každý nový stát se přidá do modrého čtverce jedna hvězda. Nová hvězda se přidá 4. července, který bude následovat po přijetí nového státu do unie, a toho dne se nová vlajka stane oficiální vlajkou unie.

VOCABULARY

čtverec, -rce, m.	- square
dějiny, pl. f.	- history
nadchnout, pct.	- to inspire
nezávislost, f.	- independence
pokazit, pct.	- to spoil
představovat, dur.	- to represent
přidat, pct.	- to add
přidávat, dur.	
přijetí, n.	- acceptance, admission
připojit se k někomu, k něčemu, pct.	- to join s.o., s.t.
pruh, -u, m.	- stripe
sjednotit, pct.	- to unite
složit, pct.	- to compose
skládat, dur.	
souhvězdí, n.	- constellation
střídavě, adv.	- alternately
verš, -e, m.	- verse
vlát, dur.	- to wave
vlajka vlaje	- the flag waves
vzhled, -u, m.	- appearance
vzrůst, pct., vzroste, vzrostl	- to grow; to increase
vztyčit, pct.	- to raise, to erect, to put up; to hoist
určit, pct.	- to set, to determine
usnést se, pct.	- to resolve, to decide
usnášet se, dur.	
usnést se na zákoně	- to pass a law
ustanovit, pct.	- to set, to determine, to provide
uvědomit si něco, pct.	- to realize s.t.,
uvědomovat si, dur.	to become aware of s.t.
zákon, -a, m.	- law
usnést se na zákoně	- to pass a law
zrod, -u, m.	- birth
zrodit se, pct.	- to be born